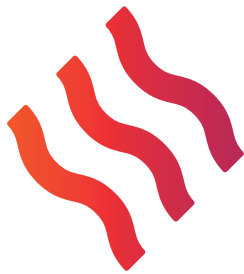

בנק הפועלים

תמצית דוחות כספיים
ליום 31 במרץ 2019

Q1

תוכן העניינים

69	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ
71	תמצית דוח רווח והפסד מאוחד
72	תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל
73	תמצית מאזן מאוחד
74	תמצית דוח על השינויים בהון
76	תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
79	ביאורים לדוחות הכספיים
79	ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית
82	ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית
83	ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית
85	ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר
88	ביאור 5 ניירות-ערך
94	ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
98	ביאור 7 פיקדונות הציבור
99	ביאור 8 זכויות עובדים
104	ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות
112	ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
116	ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון
124	ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים
136	ביאור 12 א מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה
139	ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
158	ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
161	ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
174	ביאור 16 יזמות רגולטוריות
176	ביאור 17 אירועים לאחר תאריך המאזן

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק הפועלים בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק הפועלים בע"מ וחברות בנות שלו ("להלן: "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרץ 2019 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על-ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 10.ב (ב) בדבר חשיפה לתובענות ייצוגיות שהוגשו כנגד קבוצת הבנק, לביאור 10.ד בדבר חקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים ולביאור 10.ה בדבר החקירה בנושא FIFA.

זיו האפט
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

תל-אביב, 28 במאי 2019

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2019

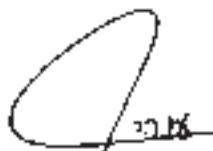
במיליוני ש"ח

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד⁽¹⁾ לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019

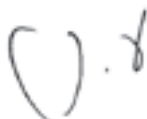
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		ביאור	
	2018	2019		
מבוקר	בלתי מבוקר			
11,672	2,528	2,825	2	הכנסות ריבית
(2,766)	(442)	(548)	2	הוצאות ריבית
8,906	2,086	2,277		הכנסות ריבית, נטו
613	216	121	(2)6	הוצאות בגין הפסדי אשראי
8,293	1,870	2,156		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית				
1,445	228	89	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
3,318	826	785		עמלות
105	22	18		הכנסות אחרות
4,868	1,076	892		סך-כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות				
4,097	*1,044	1,043		משכורות והוצאות נלוות
1,376	343	314		אחזקה ופחת בניינים וציוד
3,487	*578	520		הוצאות אחרות
8,960	1,965	1,877		סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
4,201	981	1,171		רווח מפעילות נמשכת לפני מסים
2,009	444	449		הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
2,192	537	722		רווח מפעילות נמשכת לאחר מסים
4	4	-		חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
2,196	541	722		רווח נקי מפעילות נמשכת
364	77	91	(ה)1	רווח נקי מפעילות מופסקת
רווח נקי:				
2,560	618	813		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
35	10	8		הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,595	628	821		המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח למניה רגילה בשקלים חדשים				
רווח בסיסי				
1.95	0.47	0.62		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
1.68	0.41	0.55		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מפעילות נמשכת
רווח מדולל				
1.94	0.47	0.61		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
1.67	0.41	0.54		רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק מפעילות נמשכת

* סוגו מחדש, הוצאות בגין ביטוח ערבויות חוק מכר מוצגות כהקטנת ההכנסות מעמלות מעסקי מימון, במקום רישומן בסעיף הוצאות אחרות.
(1) תגוני קבוצת ישראל כרטיס הוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

עופר לוי
משנה למנכ"ל,
חשבונאי ראשי

עופר קורן
משנה למנכ"ל,
ממונה על החטיבה הפינסית

ארי פינטו
המנהל הכללי

עודד ערן
יו"ר הדירקטוריון

תל-אביב, 28 במאי 2019

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל⁽¹⁾ לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר	ביאור	
2,560	618	813	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
35	10	8	הפסד נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,595	628	821	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
		4	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים:
(920)	(339)	351	התאמות בגין אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן נטו ⁽²⁾
(2)	(5)	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים* נטו, לאחר השפעת גידורים**
379	79	(197)	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים***
-	-	-	רווחים נטו בגין גידורי תזרים מזומנים
(543)	(265)	154	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים
135	99	(41)	השפעת המס המתייחס
(408)	(166)	113	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מסים
-	-	-	בניכוי הפסד (רווח) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(408)	(166)	113	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק, לאחר מסים
2,152	452	926	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
35	10	8	ההפסד הכולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,187	462	934	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, היה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

*** בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר.

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(2) עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות-ערך זמינים למכירה.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

תמצית מאזן מאוחד⁽¹⁾

ליום 31 במרץ 2019

31 בדצמבר	31 במרץ		ביאור	
	2018	2019		
מבוקר	בלתי מבוקר			
נכסים				
84,459	78,125	78,332		מזומנים ופיקדונות בבנקים
56,116	61,508	66,259	5	ניירות-ערך ⁽²⁾⁽³⁾
708	608	714		ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
286,265	274,553	286,874		אשראי לציבור
(3,758)	(3,760)	(3,826)		הפרשה להפסדי אשראי
282,507	270,793	283,048	6,3	אשראי לציבור, נטו
2,428	2,476	2,279		אשראי לממשלות
103	101	103		השקעות בחברות כלולות
3,111	3,044	3,077		בניינים וציוד
10,534	12,273	10,246	11	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,850	5,282	5,954		נכסים אחרים ⁽²⁾
15,110	13,985	15,766		נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
460,926	448,195	465,778		סך-כל הנכסים
התחייבויות והון				
352,260	344,703	354,232	7	פיקדונות הציבור
4,528	3,102	3,328		פיקדונות מבנקים
208	385	358		פיקדונות הממשלה
-	6	5		ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
30,024	26,214	29,695		אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
9,676	11,436	10,429	11	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
11,841	10,857	12,402		התחייבויות אחרות (מזה: 496; 637; 569 בהתאמה, הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים) ⁽²⁾
14,733	15,276	16,758		התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
423,270	411,979	427,207		סך-כל ההתחייבויות
37,544	36,084	38,481	9	הון המיוחס לבעלי המניות של הבנק
112	132	90		זכויות שאינן מקנות שליטה
37,656	36,216	38,571		סך-כל ההון
460,926	448,195	465,778		סך-כל ההתחייבויות וההון

(1) נתוני קבוצת ישראל כרטיס הוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

(2) לגבי סכומים הנמדדים בשווי הוגן, ראה [ביאור 15.ב](#).

(3) לפרטים בדבר ניירות-ערך ששועבדו למלווים ראה [ביאור 5](#).

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

תמצית דוח על השינויים בהון⁽¹⁾ לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות שליטה של הבנק	זכויות שאינן הון מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,135	38	8,173	(1,194)	30,565	37,544	112	37,656
-	-	-	18	(18)	-	-	-
8,135	38	8,173	(1,176)	30,547	37,544	112	37,656
-	-	-	-	821	821	(6)	815
-	3	3	-	-	3	-	3
18	(18)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	113	-	113	-	113
-	-	-	-	-	-	(16)	(16)
8,153	23	8,176	(1,063)	31,368	38,481	90	38,571

* בניכוי 2,756,262 יתרת מניות באוצר.

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(2) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01) ובנושא מכשירים נגזרים וגידור (ASU 2017-12) ולרבות העדכונים המתייחסים אליהם. ראה גם ביאור 1.ג.1.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות שליטה של הבנק	זכויות שאינן הון מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,124	59	8,183	(786)	28,466	35,863	141	36,004
-	-	-	-	628	628	(9)	619
-	-	-	-	(245)	(245)	-	(245)
-	4	4	-	-	4	-	4
24	(24)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	(166)	-	(166)	-	(166)
8,148	39	8,187	(952)	28,849	36,084	132	36,216

* בניכוי 3,101,627 יתרת מניות באוצר.

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

תמצית דוח על השינויים בהון⁽¹⁾ לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018							
הון מניות ופרמיה*	קרנות הון מהטבה בשל עסקות תשלום מבוסס מניות	סך הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	עודפים	סך-הכל הון המיוחס לבעלי המניות שליטה של הבנק	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך-הכל הון
8,124	59	8,183	(786)	28,466	35,863	141	36,004
-	-	-	-	2,595	2,595	(29)	2,566
-	-	-	-	(496)	(496)	-	(496)
(24)	-	(24)	-	-	(24)	-	(24)
התאמות ושינויים הנובעים מ:							
-	14	14	-	-	14	-	14
35	(35)	-	-	-	-	-	-
-	-	-	(408)	-	(408)	-	(408)
8,135	38	8,173	(1,194)	30,565	37,544	112	37,656

* בניכוי 3,673,637 יתרת מניות באוצר.
(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים⁽¹⁾ לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	
	2018	2019
מבוקר	בלתי מבוקר	
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) שוטפת		
2,566	619	815
התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת		
(4)	(4)	-
590	166	111
19	5	4
765	250	147
(531)	(111)	(79)
(25)	(1)	(54)
(28)	(13)	(1)
(40)	(83)	(66)
(98)	5	(475)
(21)	73	(52)
(56)	(18)	-
22	20	-
(409)	(107)	528
(2,247)	(992)	735
שינוי נטו בנכסים שוטפים		
1,481	(260)	288
(1,142)	(3,780)	721
(371)	67	(163)
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות		
(2,426)	(641)	753
1,180	259	1,230
(775)	(4,546)	4,442

* עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות-ערך זמינים למכירה.
(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות כספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

תמצית דוח מאוחד על תזרימי מזומנים⁽¹⁾ לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
תזרימי מזומנים לפעילות השקעה			
1,018	(801)	(109)	פיקדונות בבנקים
(7,487)	(2,543)	1,511	אשראי לציבור
(136)	(184)	149	אשראי לממשלות
(24)	76	(6)	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
-	-	(15)	רכישת אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
35	5	117	תמורה מפדיון אגרות-חוב מוחזקות לפדיון
(34,725)	(6,042)	(19,894)	רכישת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר*
36,622	8,899	6,669	תמורה ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר*
10,515	4,933	2,297	תמורה מפדיון אגרות-חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר*
(11,768)	(3,169)	(2,792)	רכישת תיקי אשראי
382	119	-	תמורה ממכירת תיקי אשראי
(5)	-	(2)	השקעה בחברות כלולות
(683)	(104)	(134)	רכישת בניינים וציוד
47	17	2	תמורה ממימוש בניינים וציוד
(6,209)	1,206	(12,207)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות (לפעילות) מימון			
1,003	(586)	50	פיקדונות מבנקים
4,761	(2,688)	2,465	פיקדונות מהציבור
(112)	65	150	פיקדונות מהממשלה
(380)	(374)	5	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
6,359	96	2,782	הנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(5,390)	(2,174)	(3,417)	פדיון אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
(496)	-	-	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות הבנק
(24)	-	-	רכישה עצמית של מניות
-	-	16	דיבידנד ששולם לבעלי-מניות חיצוניים בחברות מאוחדות
5,721	(5,661)	2,051	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון
(1,263)	(9,001)	(5,714)	קיטון במזומנים - כולל יתרות מזומנים ושווי מזומנים המיוחסים לפעילות מופסקת
1	2	(8)	בניכי גידול (קיטון) במזומנים ושווי מזומנים המיוחסים לפעילות מופסקת
(1,264)	(9,003)	(5,706)	קיטון במזומנים
82,856	82,856	82,217	יתרת מזומנים לתחילת התקופה מפעילות נמשכת
625	223	(528)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים
82,217	74,076	75,983	יתרת מזומנים לסוף התקופה מפעילות נמשכת

* עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות-ערך זמינים למכירה.
(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

תמצית הדוחות הכספיים ליום 31 במרץ 2019 נערכה לפי כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ולפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. כללי החשבונאות שלפיהם נערכה תמצית דוחות כספיים אלה יושמו בעקביות לכללים שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2018, למעט המפורט בסעיף ג' להלן.

תמצית הדוחות הכספיים אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות הכספיים השנתיים לעיל ויש לעיין בדוחות אלה ביחד עם הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2018 והביאורים הנלווים להם.

תמצית הדוחות הכספיים אושרה לפרסום על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 28 במאי 2019.

ב. שימוש באומדנים

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת הבנק בהנחות, בהערכות ובאומדנים שונים, המשפיעים על יישום המדיניות, על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של הבנק. יתכן, שאופן התממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

שיקול הדעת והאומדנים של הנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הבנק וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי ודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2018. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

(1) מכשירים פיננסיים - הצגה ומדידה

ביום 30 באוגוסט 2018 פורסם חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא מכשירים נגזרים וגידור, סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, דוח תזרים מזומנים ונושאים נוספים." החוזר מאמץ את תיקון ASU 2016-01. עיקר השינויים בהוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים הינם: מדידת השקעות במכשירים הוניים, לפי שווי הוגן דרך דוח רווח והפסד, חלף המדידה שהייתה הקיימת עד היום אשר ככלל דורשת רישום של התאמות שטרם מומשו לשווי הוגן ברווח כולל אחר. עם זאת, ניתן למדוד השקעות בניירות-ערך הוניים שהשווי ההוגן שלהן אינו ניתן לקביעה בנקל לפי עלות בניכוי ירידת-ערך, תוך התאמות לשינויים במחירים נצפים בעסקות רגילות עבור השקעה זהה או דומה של אותו מנפיק. כל ההתאמות לעלות ההשקעה נזקפות לרווח והפסד (כמו-כן, אופן ההצגה במאזן של מכשירים פיננסיים עודכן).

ההוראות החדשות יושמו החל מיום 1 בינואר 2019 בדרך של יישום למפרע מתואם, תוך זקיפת השפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים במועד היישום לראשונה. ההוראות בדבר השקעות במכשירים הוניים שאינם בעלי שווי הוגן זמין יושמו באופן של מכאן ואילך. שינויים בגילויים הנדרשים בדוחות הכספיים יושמו באופן של מכאן ואילך.

ליישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

(2) נגזרים וגידור

ביום 30 באוגוסט 2018 פורסם חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארצות-הברית בנושא מכשירים נגזרים וגידור, סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, דוח תזרים מזומנים ונושאים נוספים." החוזר מאמץ את תיקון ASU 2017-12. התיקון מקל ומפשט את יישום ההנחיות החשבונאיות בנושא גידור, בעיקר בקשר עם דרישות בחינת אפקטיביות הגידור ותייעוד הגידור. כמו-כן, התיקון מרחיב את היכולת של בנקים לגדר רכיבי סיכון מסוימים, ובכך ליצור התאמה בין אופן הרישום של המכשירים המגדרים והפריטים המגודרים בדוחות הכספיים. ההוראות החדשות יושמו החל מיום 1 בינואר 2019 בדרך של יישום למפרע מתואם, תוך זקיפת השפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים במועד היישום לראשונה.

ליישום ההוראות לא הייתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

נושא	עיקרי ההוראות	מועד תחילה והוראות מעבר	השפעה על הבנק
מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי - ASU 2016-13	אימוץ כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות-הברית בנושא חכירות. מטרה העיקרית של הכללים החדשים היא לשקף בדוחות הכספיים באופן מלא את רמת המינוף שנוצרת מחוזי חכירה ארוכי טווח. עיקרי השינויים בעקבות יישום כללים אלה, הינם: בנקים שחוכרים נכסים לתקופה שעולה על שנה, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית. בגין עסקות חכירה תפעוליות ירשם במאזן נכס שמשקף את הזכות להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות לשלם בגין חכירה.	1 בינואר 2020.	הבנק נערך ליישום התקן
מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי - ASU 2016-13	מטרתו העיקרית של התיקון הינה לספק מידע שימושי יותר בנוגע להפסדי אשראי צפויים בגין מכשירים פיננסיים ומחויבויות למתן אשראי. לצורך כך התיקונים בעדכון זה מחליפים את שיטת ההפרשה להפסדי אשראי המבוססת על הפסדים שהתהוו, בשיטה המשקפת הפסדי אשראי צפויים לאורך חיי האשראי ודורשת התחשבות בטווח רחב יותר של מידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים. הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדיור), אגרות-חוב המוחזקות לפדיון, וחשיפות אשראי חוץ-מאזניות מסוימות. בנוסף, ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות-חוב בתיק הזמין למכירה, וכן יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי.	1 בינואר 2022. ככלל, הכללים החדשים יישמו באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת.	הבנק נערך ליישום התקן

ה. פעילות מופסקת

לאור הוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל והתקדמות בתהליכי ההיפרדות מקבוצת ישראל (לפרטים בדבר הצעת המכר לאחר תאריך המאזן ראה [ביאור 17](#) להלן) פעילות קבוצת ישראל סווגה כ"פעילות מופסקת" החל מהדוחות הכספיים לרבעון השני לשנת 2018.

בהתאם להוראות התקינה החשבונאית האמריקאית, במועד הסיווג של פעילות מופסקת, הבנק סיווג במאזן את כל הנכסים וכל ההתחייבויות המשויכים לאותה פעילות כשורות נפרדות בדוח על המצב הכספי, כולל תיקון מספרי השוואה. באופן דומה הציג הבנק בנפרד בדוח רווח והפסד את הרווח המיוחס לפעילות המופסקת לכל תקופות הדיווח. כמו-כן, החל מאותו מועד, הבנק הפסיק לצבור פחת בגין הנכסים ברי הפחת של קבוצת ישראל.

א. הרכב הנכסים וההתחייבויות המיוחסים לפעילות מופסקת

ליום 31 במרץ 2019	ליום 31 במרץ 2018	ליום 31 בדצמבר 2018	
14,911	13,310	14,366	אשראי לציבור, נטו
412	282	356	בניינים וציוד
443	393	388	אחרים
15,766	13,985	15,110	סך-כל הנכסים של קבוצת ישראל
14,233	14,669	13,951	התחייבויות אחרות
2,525	607	782	פיקדונות
16,758	15,276	14,733	סך-הכל התחייבויות של קבוצת ישראל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 1 עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ב. רווח והפסד המיוחס לפעילות מופסקת*

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
הכנסות			
312	72	88	הכנסות ריבית, נטו
1,717	419	407	עמלות
(4)	3	12	אחרות
הוצאות			
152	34	26	הוצאות בגין הפסדי אשראי
321	86	85	משכורות והוצאות נלוות
983	245	257	הוצאות אחרות
71	22	13	אחזקה ופחת בניינים**
498	107	126	רווח לפני מסים
128	29	33	הפרשה למסים על הרווח
370	78	93	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
6	1	2	רווח המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
364	77	91	רווח נקי

* ללא קיזוז עסקות בינחברתיות בין הבנק לקבוצת ישראלכרט.
** החל מהרבעון השלישי של שנת 2018, לא כלולות בדוח רווח והפסד הוצאות הפחת המשוייכות לפעילות המופסקת.

ג. תזרים מזומנים המיוחס לפעילות מופסקת

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
1,270	(56)	(420)	תזרים מזומנים נטו מפעילות שוטפת
(987)	20	(531)	תזרים מזומנים נטו מפעילות השקעה
(282)	38	943	תזרים מזומנים נטו מפעילות מימון
1	2	(8)	גידול (קיטון) המזומנים ושווי מזומנים המיוחסים לפעילות מופסקת

ד. רווח למניה רגילה בשקלים חדשים - רווח נקי המיוחס לבעלי המניות של הבנק מפעילות מופסקת

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
0.27	0.06	0.07	רווח בסיסי
0.27	0.06	0.07	רווח מדולל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 2 הכנסות והוצאות ריבית⁽¹⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2019	
א. הכנסות ריבית**		
2,269	2,458	מאשראי לציבור
16	17	מאשראי לממשלות
73	103	מפיקדונות בבנקים
11	29	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
159	218	מאגרות-חוב
2,528	2,825	סך-כל הכנסות ריבית
ב. הוצאות ריבית**		
(288)	(428)	על פיקדונות הציבור
(1)	(2)	על פיקדונות הממשלה
(6)	(6)	על פיקדונות מבנקים
1	-	על ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
(148)	(113)	על אגרות-חוב וכתבי התחייבויות נדחים
-	1	על התחייבויות אחרות
(442)	(548)	סך-כל הוצאות ריבית
2,086	2,277	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים על הכנסות והוצאות ריבית**		
(16)	3	הכנסות ריבית
(3)	(1)	הוצאות ריבית
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות-חוב		
3	3	מוחזקות לפדיון
153	209	זמינות למכירה
3	6	למסחר
159	218	סך-הכל כלול בהכנסות ריבית

* כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.
** פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א ו-ב.
(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית⁽⁵⁾

א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן פעילויות שאינן למטרות מסחר

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2019	
1. מפעילות במכשירים נגזרים		
682	(687)	סך-הכל מפעילות במכשירים נגזרים ⁽¹⁾
2. מהשקעה באגרות-חוב		
85	30	רווחים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה
(18)	(3)	הפסדים ממכירת אגרות-חוב זמינות למכירה
67	27	סך-הכל מהשקעה באגרות-חוב
3. הפרשי שער, נטו		
(593)	643	בניכוי יתרות שסווגו כהפרשי שער מפעילות מופסקת
-	-	הפרשי שער, נטו מפעילות נמשכת
(593)	643	
4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות		
44	153	רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר, נטו ⁽²⁾⁽³⁾⁽⁴⁾
5	2	דיבידנד ממניות שאינן למסחר ⁽⁴⁾
49	155	סך-הכל מהשקעה במניות
5. רווחים (הפסדים) נטו בגין עסקות איגוח		
-	-	
6. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו		
18	-	
223	138	סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר

- (1) מכשירים נגזרים מהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
 (2) לרבות הפרשות לירידת-ערך בסך של כ-7 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018: כ-8 מיליוני ש"ח).
 (3) לרבות רווחים והפסדים ממדידה לפי שווי הוגן של מניות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין וכן התאמות מעלה או מטה של מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין.
 (4) עד ליום 31 בדצמבר 2018 מניות זמינות למכירה.
 (5) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 3 הכנסות מימון שאינן מריבית⁽²⁾ (המשך)

ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר*

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2019	
4	1	הכנסות נטו בגין מכשירים נגזרים למסחר
1	(50)	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות-חוב למסחר, נטו ⁽¹⁾
5	(49)	סך-הכל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות מסחר**
228	89	סך-הכל הכנסות מימון שאינן מריבית
פירוט על הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר, לפי חשיפת סיכון:		
1	(50)	חשיפת ריבית
-	-	חשיפת מטבע-חוץ
4	1	חשיפה למניות
5	(49)	סך-הכל

* כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

** להכנסות ריבית מהשקעה באגרות-חוב למסחר ראה [ביאור 2](#).

(1) מזה: חלק הרווחים (ההפסדים) הקשורים לאגרות-חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בסך של כ-51 מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019 (לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018: כ-4 מיליוני ש"ח).

(2) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראל כרטיס המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס⁽¹⁾

1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ בשנת 2019 ובשנת 2018

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					יתרה ליום 1 בינואר 2019
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות מתרגום*, נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן***	
		בלתי מבוקר					
(1,194)	3	(1,191)	(993)	(1)	(37)	(160)	השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב ⁽²⁾
18	-	18	-	-	-	18	יתרה מתואמת ליום 1 בינואר 2019 לאחר יישום לראשונה שינוי נטו במהלך התקופה
(1,176)	3	(1,173)	(993)	(1)	(37)	(142)	יתרה ליום 31 במרץ 2019
113	-	113	(126)	-	-	239	שינוי נטו במהלך התקופה
(1,063)	3	(1,060)	(1,119)	(1)	(37)	97	יתרה ליום 1 בינואר 2018
(786)	3	(783)	(1,242)	(1)	(53)	513	שינוי נטו במהלך התקופה
(166)	-	(166)	52	-	5	(223)	יתרה ליום 31 במרץ 2018
(952)	3	(949)	(1,190)	(1)	(48)	290	

2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2018

רווח כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					יתרה ליום 1 בינואר 2018
		סך-הכל	התאמות בגין הטבות לעובדים	רווחים (הפסדים) נטו בגין גידורי תזרים מזומנים	התאמות מתרגום*, נטו לאחר השפעת גידורים**	התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
		מבוקר					
(786)	3	(783)	(1,242)	(1)	(53)	513	שינוי נטו במהלך השנה
(408)	-	(408)	249	-	16	(673)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
(1,194)	3	(1,191)	(993)	(1)	(37)	(160)	

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, היה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.

*** עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות-ערך זמינים למכירה.

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(2) השפעה מצטברת בגין היישום לראשונה של כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים (ASU 2016-01) ובנושא מכשירים נגזרים וגידור

(ASU 2017-12) ולרבות העדכונים המתייחסים אליהם. ראה גם [ביאור 1.ג.1](#).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס⁽¹⁾
 1. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ בשנת 2019 ובשנת 2018

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום					
31 במרץ 2018			31 במרץ 2019		
לאחר מס	השפעת מס	לפני מס	לאחר מס	השפעת מס	לפני מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
התאמות בגין הצגת אגרות-חוב זמינות למכירה לפי שווי הוגן⁽⁴⁾					
(150)	84	(234)	262	(115)	377
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן (רווחים) הפסדים בגין אגרות-חוב זמינות למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾⁽⁴⁾					
(73)	32	(105)	(23)	3	(26)
שינוי נטו במהלך התקופה					
(223)	116	(339)	239	(112)	351
התאמות מתרגום*					
23	-	23	-	-	-
התאמות מתרגום דוחות כספיים גידורים**					
(18)	10	(28)	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה					
5	10	(5)	-	-	-
גידור תזרימי מזומנים					
(רווחים) הפסדים נטו בגין גידורי תזרימי מזומנים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾					
-	-	-	-	-	-
שינוי נטו במהלך התקופה					
-	-	-	-	-	-
הטבות לעובדים					
23	(13)	36	(143)	80	(223)
רווח (הפסד) אקטוארי נטו במהלך התקופה (רווחים) הפסדים נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽³⁾					
29	(14)	43	17	(9)	26
שינוי נטו במהלך התקופה					
52	(27)	79	(126)	71	(197)
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
(166)	99	(265)	113	(41)	154
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה					
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
-	-	-	-	-	-
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק					
סך-הכל השינוי נטו במהלך התקופה					
(166)	99	(265)	113	(41)	154

* התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, היה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 ** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.
 (1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.
 (2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3](#) - הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (3) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות והוצאות אחרות.
 (4) עד ליום 31 בדצמבר 2018 ניירות-ערך זמינים למכירה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 4 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס⁽¹⁾ (המשך)
2. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר בשנת 2018

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018			
	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן			
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	(495)	163	(332)
רווחים (הפסדים) בגין ניירות-ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾	(425)	84	(341)
שינוי נטו במהלך השנה	(920)	247	(673)
התאמות מתרגום*			
התאמות מתרגום דוחות כספיים	51	-	51
גידורים**	(53)	18	(35)
שינוי נטו במהלך השנה	(2)	18	16
הטבות לעובדים			
רווח (הפסד) אקטוארי נטו השנה	233	(85)	148
רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽³⁾	146	(45)	101
שינוי נטו במהלך השנה	379	(130)	249
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה	(543)	135	(408)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה	-	-	-
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק			
סך-הכל השינוי נטו במהלך השנה	(543)	135	(408)

- * התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה, עד ליום 31 בדצמבר 2018, היה שונה ממטבע הפעילות של הבנק.
 ** רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעות נטו במטבע-חוץ.
 (1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.
 (2) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. פירוט נוסף ראה [בביאור 3](#) - הכנסות מימון שאינן מריבית.
 (3) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות והוצאות אחרות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך⁽²⁾

ליום 31 במרץ 2019				
שווי הוגן*	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן
(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות				
310	-	4	306	306
של מוסדות פיננסיים בישראל				
310	-	4	306	306
סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון				

שווי הוגן*	רווח כולל אחר מצטבר		עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן
	הפסדים	רווחים		
(2) אגרות-חוב זמינות למכירה				
אגרות-חוב ומלוות				
32,972	(2)	179	32,795	32,972
של ממשלת ישראל				
14,444	(112)	25	14,531	14,444
של ממשלות זרות				
118	-	1	117	118
של מוסדות פיננסיים בישראל				
8,114	(22)	46	8,090	8,114
של מוסדות פיננסיים זרים				
73	-	-	73	73
של אחרים בישראל				
2,799	(14)	21	2,792	2,799
של אחרים זרים				
58,520	⁽¹⁾ (150)	⁽¹⁾ 272	58,398	58,520
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה				

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.
 (2) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלט המהווה פעילות מופסקת.

הערות

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
 ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך⁽⁴⁾ (המשך)

ליום 31 במרץ 2019					
שווי הוגן*	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	
1,826	(9) ⁽²⁾	86 ⁽²⁾	1,749	1,826	(3) השקעות במניות שאינן למסחר
1,078	-	-	1,078	1,078	מזה: מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין
60,656	(159) ⁽¹⁾	362	60,453	60,652	סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר
					(4) ניירות-ערך למסחר
					אגרות-חוב ומלוות
5,594	-	42	5,552	5,594	של ממשלת ישראל
3	-	-	3	3	של ממשלות זרות
-	-	-	-	-	של אחרים זרים
5,597	-	42	5,555	5,597	סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר
					מניות
10	-	3	7	10	של אחרים
5,607	- ⁽²⁾	45 ⁽²⁾	5,562	5,607	סך-כל ניירות הערך למסחר
66,263	(159)	407	66,015	66,259	סך-כל ניירות הערך ⁽³⁾

ליום 31 במרץ 2019						
סך-הכל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	סך-הכל	פחות מ-12 חודשים	
	הפסדים שטרם מומשו	0-20%			הפסדים שטרם מומשו	0-20%
-	20-40%	-	-	(2)	-	2,860
(112)	-	(112)	8,883	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
(16)	-	(16)	2,515	(6)	-	1,022
-	-	-	-	-	-	-
(5)	-	(5)	510	(9)	-	595
(133)	-	(133)	11,908	(17)	-	4,477

(5) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות-חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציית הפסד שטרם מומשו

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.
- (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-2.8 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.
- (4) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראל המהווה פעילות מופסקת.

הערות

א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.

ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 5 ניירות-ערך⁽³⁾ (המשך)

ליום 31 במרץ 2018				
שווי הוגן*	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן
(1) אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
אגרות-חוב ומלוות				
425	-	4	421	421
של מוסדות פיננסיים בישראל				
425	-	4	421	421
סך-כל אגרות-חוב מוחזקות לפדיון				
שווי הוגן*	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	רווחים	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן
(2) ניירות-ערך זמינים למכירה				
אגרות-חוב ומלוות				
31,986	(1)	231	31,756	31,986
של ממשלת ישראל				
10,512	(219)	17	10,714	10,512
של ממשלות זרות				
44	-	2	42	44
של מוסדות פיננסיים בישראל				
5,797	(58)	24	5,831	5,797
של מוסדות פיננסיים זרים				
307	(2)	6	303	307
של אחרים בישראל				
1,415	(6)	16	1,405	1,415
של אחרים זרים				
50,061	(286)	296	50,051	50,061
סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה				
מניות				
⁽¹⁾ 2,035	(12)	308	1,739	2,035
של אחרים				
⁽¹⁾ 52,096	⁽²⁾ (298)	⁽²⁾ 604	51,790	52,096
סך-כל ניירות הערך הזמינים למכירה				

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 970 מיליוני ש"ח.
- (2) כוללים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

הערות

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 5 ניירות-ערך⁽⁴⁾ (המשך)

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 31 במרץ 2018				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן*
(3) ניירות-ערך למסחר				
אגרות-חוב ומלוות				
8,876	8,865	11	-	8,876
69	68	1	-	69
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
2	2	-	-	2
8,947	8,935	12	-	8,947
מניות				
44	47	-	(3)	44
8,991	8,982	12 ⁽²⁾	(3) ⁽²⁾	8,991
61,508 ⁽³⁾	61,193	620	(301)	61,512 ⁽¹⁾

ליום 31 במרץ 2018							
סך-הכל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	סך-הכל	פחות מ-12 חודשים		שווי הוגן
	הפסדים שטרם מומשו 20-40%	0-20%			הפסדים שטרם מומשו 20-40%	0-20%	
(4) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש							
אגרות-חוב ומלוות							
-	-	-	-	(1)	(1)	-	2,188
(16)	-	(16)	923	(203)	(203)	-	8,980
(3)	-	(3)	301	(55)	(55)	-	3,826
-	-	-	-	(2)	(2)	-	67
(2)	-	(2)	184	(4)	(4)	-	298
(21)	-	(21)	1,408	(265)	(265)	-	15,359
מניות							
-	-	-	-	(12)	(12)	-	839
(21)	-	(21)	1,408	(277)	(277)	-	16,198

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 970 מיליוני ש"ח.
  - (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
  - (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-3.8 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.
  - (4) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

הערות

- א. לפרוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה **ביאור 2 וביאור 3**.
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 5 ניירות-ערך⁽³⁾ (המשך)

מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2018					
שווי הוגן*	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת	הערך במאזן	
					(1) אגרות-חוב המוחזקות לפדיון
					אגרות-חוב ומלוות
401	-	3	398	398	של מוסדות פיננסיים בישראל
401	-	3	398	398	סך-כל אגרות-החוב המוחזקות לפדיון
					(2) ניירות-ערך זמינים למכירה
					אגרות-חוב ומלוות
שווי הוגן*	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	רווחים	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	
					אגרות-חוב ומלוות
26,373	(60)	98	26,335	26,373	של ממשלת ישראל
10,420	(178)	18	10,580	10,420	של ממשלות זרות
114	(3)	-	117	114	של מוסדות פיננסיים בישראל
8,273	(93)	11	8,355	8,273	של מוסדות פיננסיים זרים
141	(2)	1	142	141	של אחרים בישראל
2,539	(32)	4	2,567	2,539	של אחרים זרים
47,860	(368)	132	48,096	47,860	סך-כל אגרות-חוב ומלוות זמינים למכירה
					מניות
⁽¹⁾ 1,480	(55)	13	1,522	1,480	של אחרים
⁽¹⁾ 49,340	⁽²⁾ (423)	⁽²⁾ 145	49,618	49,340	סך-הכל ניירות הערך שאינן למסחר

* נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
 (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,020 מיליוני ש"ח.
 (2) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר.
 (3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

הערות

- לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2](#) וביאור 3.
- ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 5 ניירות-ערך⁽⁴⁾ (המשך)

מבוקר
במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2018					
שווי הוגן*	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	עלות מופחתת (במניות-עלות)	הערך במאזן	
(3) ניירות-ערך למסחר					
אגרות-חוב ומלוות					
6,266	(10)	2	6,274	6,266	של ממשלת ישראל
69	-	1	68	69	של ממשלות זרות
2	-	-	2	2	של אחרים זרים
6,337	(10)	3	6,344	6,337	סך-כל אגרות-חוב ומלוות למסחר
מניות					
41	(4)	-	45	41	של אחרים
6,378	(14) ⁽²⁾	3 ⁽²⁾	6,389	6,378	סך-כל ניירות הערך למסחר
⁽¹⁾ 56,119	(437)	151	56,405	56,116	סך-כל ניירות הערך ⁽³⁾

ליום 31 בדצמבר 2018							
סך-הכל	12 חודשים ומעלה		שווי הוגן	סך-הכל	פחות מ-12 חודשים		שווי הוגן
	הפסדים שטרם מומשו 20-40%	0-20%			הפסדים שטרם מומשו 20-40%	0-20%	
(4) שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות-ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו							
אגרות-חוב ומלוות							
-	-	-	-	(60)	-	(60)	17,793
(177)	-	(177)	8,780	(1)	-	(1)	304
-	-	-	-	(3)	-	(3)	114
(51)	-	(51)	3,252	(42)	-	(42)	3,141
(1)	-	(1)	20	(1)	-	(1)	18
(5)	-	(5)	402	(27)	-	(27)	1,508
(234)	-	(234)	12,454	(134)	-	(134)	22,878
מניות							
-	-	-	-	(55)	(15)	(40)	1,080
(234)	-	(234)	12,454	(189)	(15)	(174)	23,958

- * נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך-כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות-ערך בהיקפים גדולים.
- (1) כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,020 מיליוני ש"ח.
- (2) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (3) מזה: ניירות-ערך בסך של כ-3.8 מיליארד ש"ח שועבדו למלווים.
- (4) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

הערות

- א. לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות-חוב וכן במניות - ראה [ביאור 2 וביאור 3](#).
- ב. ההבחנה בין אגרות-חוב של ישראל לבין אגרות-חוב של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות המנפיקה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי(5)

1. חובות*, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 במרץ 2019						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה						
156,342	23,340	133,002	965	-	132,037	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
153,872	-	153,872	41,143	71,687	41,042	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
82,951	-	82,951	-	71,490	11,461	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
310,214	23,340	286,874	42,108	71,687	173,079	סך-הכל ⁽²⁾
(2) מזה:						
1,311	-	1,311	651	-	660	חובות בארגון מחדש
1,674	-	1,674	71	-	1,603	חובות פגומים אחרים
2,985	-	2,985	722	-	2,263	סך-הכל חובות פגומים
876	-	876	85	589	202	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,038	-	3,038	60	1	2,977	חובות בעייתיים אחרים
6,899	-	6,899	867	590	5,442	סך-הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
2,294	10	2,284	154	-	2,130	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,542	-	1,542	685	369	488	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
426	-	426	-	369	57	(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור***
3,836	10	3,826	839	369	2,618	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
641	-	641	158	-	483	(4) מזה: הפרשה בגין חובות פגומים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-11,461 מיליוני ש"ח.

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-290 מיליוני ש"ח.

(5) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי⁽⁵⁾ (המשך)

1. חובות*, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 במרץ 2018						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
יתרת חוב רשומה						
150,451	23,942	126,509	1,323	-	125,186	חובות שנבדקו על בסיס פרטי
148,044	-	148,044	44,119	66,209	37,716	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
75,792	-	75,792	-	65,996	9,796	(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור
298,495	23,942	274,553	45,442	66,209	162,902	סך-הכל ⁽²⁾
(2) מזה:						
1,256	-	1,256	619	-	637	חובות בארגון מחדש
1,292	-	1,292	108	-	1,184	חובות פגומים אחרים
2,548	-	2,548	727	-	1,821	סך-הכל חובות פגומים
939	-	939	92	591	256	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,342	-	3,342	89	2	3,251	חובות בעייתיים אחרים
6,829	-	6,829	908	593	5,328	סך-הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
2,256	6	2,250	207	-	2,043	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטי
1,510	-	1,510	686	336	488	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
399	-	399	-	336	63	(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור***
3,766	6	3,760	893	336	2,531	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
520	-	520	206	-	314	(4) מזה: הפרשה בגין חובות פגומים

- * אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
- ** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיור בסך של כ-9,796 מיליוני ש"ח.
- *** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-265 מיליוני ש"ח.
- (5) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי⁽⁵⁾ (המשך)

1. חובות*, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור		
יתרת חוב רשומה						
151,947	16,526	135,421	962	-	134,459	חובות שנבדקו על בסיס פרטני
150,844	-	150,844	42,176	70,410	38,258	חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾
81,261	-	81,261	-	70,217	11,044	(1) מזה: לפי עומק פיגור
302,791	16,526	286,265	43,138	70,410	172,717	סך-הכל ⁽²⁾
(2) מזה:						
1,300	-	1,300	624	-	676	חובות בארגון מחדש
1,421	-	1,421	82	-	1,339	חובות פגומים אחרים
2,721	-	2,721	706	-	2,015	סך-הכל חובות פגומים
808	-	808	107	529	172	חובות בפיגור 90 ימים או יותר
3,068	-	3,068	71	-	2,997	חובות בעייתיים אחרים
6,597	-	6,597	884	529	5,184	סך-הכל חובות בעייתיים
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*						
2,207	8	2,199	159	-	2,040	בגין חובות שנבדקו על בסיס פרטני
1,559	-	1,559	710	368	481	בגין חובות שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽³⁾
424	-	424	-	368	56	(3) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק פיגור***
3,766	8	3,758	869	368	2,521	סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾
571	-	571	163	-	408	(4) מזה: הפרשה בגין חובות פגומים

- * אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
- ** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור בסך של כ-11,044 מיליוני ש"ח.
- *** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך של כ-284 מיליוני ש"ח.
- (5) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 6 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי⁽³⁾ (המשך)

2. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
4,334	9	4,325	904	368	3,053	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
121	2	119	65	3	51	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(357)	-	(357)	(188)	(2)	(167)	מחיקות חשבונאיות
234	-	234	95	-	139	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(123)	-	(123)	(93)	(2)	(28)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,332	11	4,321	876	369	3,076	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2019 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
(72)	-	(72)	2	-	(74)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
496	1	495	37	-	458	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018*						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי	
4,266	7	4,259	940	333	2,986	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
216	-	216	124	5	87	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(345)	-	(345)	(187)	(2)	(156)	מחיקות חשבונאיות
264	-	264	75	-	189	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(81)	-	(81)	(112)	(2)	33	מחיקות חשבונאיות נטו
1	-	1	1	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
4,402	7	4,395	953	336	3,106	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2018 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
28	-	28	12	-	16	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
636	1	635	60	-	575	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* מספרי ההשוואה הוצגו מחדש לצורך הצגת פעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.
(3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 7 פיקדונות הציבור⁽¹⁾

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר	31 במרץ		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
בישראל			
לפי דרישה			
134,527	129,025	138,395	אינם נושאים ריבית
90,919	84,384	91,730	נושאים ריבית
225,446	213,409	230,125	סך-הכל לפי דרישה
107,694	111,647	105,138	לזמן קצוב
333,140	325,056	335,263	סך-כל פיקדונות הציבור בישראל*
מחוץ לישראל			
לפי דרישה			
2,116	4,425	1,974	אינם נושאים ריבית
3,902	3,579	4,121	נושאים ריבית
6,018	8,004	6,095	סך-הכל לפי דרישה
13,102	11,643	12,874	לזמן קצוב
19,120	19,647	18,969	סך-כל פיקדונות הציבור מחוץ לישראל
352,260	344,703	354,232	סך-כל פיקדונות הציבור
* מזה:			
168,932	160,226	167,790	פיקדונות של אנשים פרטיים
43,402	49,364	47,284	פיקדונות של גופים מוסדיים
120,806	115,466	120,189	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר	31 במרץ		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
תקרת הפיקדון			
124,117	119,581	123,183	עד 1
89,745	83,817	89,154	מעל 1 עד 10
52,811	51,323	53,977	מעל 10 עד 100
33,202	35,363	32,274	מעל 100 עד 500
52,385	54,619	55,644	מעל 500
352,260	344,703	354,232	סך-הכל

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראל כרטיס המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים

א. הטבות לעובדים

היתרות בביאור זה הן ללא נטרול יתרות לא מהותיות המיוחסות לפעילות מופסקת בסך של כ-39 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2019.

31 בדצמבר	31 במרץ		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
פרישה מוקדמת ופיצויים			
7,131	7,624	7,355	סכום ההתחייבות
(3,722)	(3,941)	(3,809)	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
3,409	3,683	3,546	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק אי ניצול ימי מחלה			
339	374	359	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
339	374	359	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
מענק יובל			
36	38	37	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
36	38	37	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה			
571	617	610	סכום ההתחייבות
-	-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
571	617	610	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)
סך-הכל			
4,355	4,712	4,552	עודף ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"*
54	44	51	* מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה⁽¹⁾

(1) מחויבויות ומצב המימון

א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה, נטו**

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
4,760	4,760	4,319	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בתחילת התקופה
135	36	33	עלות שירות
136	34	38	עלות ריבית
(13)	-	-	הפקדות משתתפי התוכנית
(237)	(37)	225	הפסד אקטוארי (רווח)
4	1	(2)	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
(466)	(120)	(98)	הטבות ששולמו
4,319	4,674	4,515	מחויבות בגין הטבה חזויה, נטו בסוף התקופה
4,123	4,448	4,303	מחויבות בגין הטבה מצטברת, נטו בסוף התקופה

ב. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
4,319	4,674	4,515	פרישה מוקדמת ופיצויים
			סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות

ג. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
1,498	1,798	1,695	הפסד אקטוארי נטו
1,498	1,798	1,695	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר

ד. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התכנית

31 בדצמבר	31 במרץ		
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
8,041	8,615	8,324	מחויבות בגין הטבה חזויה
7,845	8,389	8,112	מחויבות בגין הטבה מצטברת
(3,722)	(3,941)	(3,809)	שווי הוגן של נכסי התכנית

* כולל הטבות לאחר פרישה, לרבות מענק מחלה אשר משולם במועד הפרישה.
 ** הסכומים המוצגים הינם בנטו מנכסי תוכנית. לפירוט נוסף, ראה סעיף (4) להלן.
 (1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה⁽¹⁾ (המשך)

(2) הוצאה לתקופה

א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
135	36	33	עלות שירות
136	34	38	עלות ריבית
			הפחתה של סכומים שלא הוכרו:
146	43	26	הפסד אקטוארי נטו
417	113	97	סך עלות ההטבה, נטו

ב. שינויים בנכסי תוכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
(237)	(37)	225	הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
(146)	(43)	(26)	הפחתה של הפסד אקטוארי
4	1	(2)	שינויים בשערי החליפין של מטבע-חוץ
-	-	-	הפחתה בגין צמצום/סילוק
(379)	(79)	197	סך-הכל הוכר ברווח כולל אחר
417	113	97	סך עלות ההטבה נטו
38	34	294	סך-הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2019 לפני השפעת המס

113	הפסד אקטוארי נטו
-----	------------------

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה⁽¹⁾ (המשך)

(3) הנחות*

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו

1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

31 בדצמבר	31 במרץ		שיעור היוון
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
1.89%	1.32%	1.25%	
2.0%	2.0%	2.0%	שיעור עליית המדד
0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	שיעור גידול בתגמול ⁽²⁾

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		שיעור היוון
	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
1.42%	1.25%	1.89%	
0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	0.0%-7.5%	שיעור גידול בתגמול ⁽²⁾

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

קיטון בנקודת אחוז אחת			גידול בנקודת אחוז אחת			שיעור היוון
31 בדצמבר	31 במרץ	2019	31 בדצמבר	31 במרץ	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		מבוקר	בלתי מבוקר		
390	444	430	(332)	(375)	(364)	

* ההנחות מתייחסות לנתוני הבנק בלבד.

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

(2) שיעור הגידול בתגמול מושפע ממספר תהליכים המביאים לגידול בעלות השכר ומשקפים שיעור גידול ממוצע של כ-1.5% לשנה במונחים ריאליים. תהליכים אלה כוללים

קידומים ושינויים בהגדרות תפקיד, ותק ודירוג.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ב. תוכנית הטבות לאחר פרישה⁽¹⁾ (המשך)

(4) נכסי תוכנית

התחייבות הבנק בגין זכויות עובדים מחושבת בהתבסס על חישוב אקטוארי. חישוב זה מביא בחשבון, בין היתר, את ההסתברות לפרישה מוקדמת בתנאים מיטיבים בכל אחד מהמסלולים הרלוונטיים (פיצויים בשיעורים מוגדלים או פנסיה מוקדמת), את סכומי ההתחייבות בעת הפרישה ואת שווי היעודות באותו מועד. בנוסף, לאור הסכמי העבודה הקיימים בבנק ומהות הסכמי הפרישה בבנק, חשיפת הבנק לשינויים (חיוביים או שליליים) בשווי היעודות, הינה מצומצמת לאור קיומו של סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין, לפיו במקרה של עזיבת העובד, בהגיעו לגיל הפרישה הקבוע בחוק, או יציאת העובד לפנסיה מוקדמת, הבנק אינו נדרש או נוהג לבצע השלמה ליעודות במקרים ששווין ירד או אינו מכסה את הגידול שחל בשכר. התחייבות הבנק לתשלום פיצויי פיטורין לעובדיו, מכוסה בעיקרה על-ידי יעודות אשר מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים.

להלן יתרות ההתחייבות לפיצויי פיטורין והיעודות לפיצויי פיטורין:

31 בדצמבר	31 במרץ	
2018	2018	2019
מבוקר	בלתי מבוקר	
3,469	3,707	3,545
(3,359)	(3,582)	(3,427)
110	125	118

התחייבות לפיצויים

יעודות לפיצויים

התחייבות נטו

(1) כולל יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

יודגש כי חשיפת ההתחייבות נטו של הבנק לשינויים בשווי היעודות, משוקללת בהסתברות לפרישה במסלול פיצויים אינה מהותית. כך לדוגמא, במקרה של ירידה בשיעור של 10% בשווי ההוגן של היעודות לפיצויים תגדל ההתחייבות נטו בסך של כ-22 מיליון ש"ח. היעודות לפיצויי פיטורין מופקדות בקופות לפיצויים על שם העובדים. כ-37% מסך יתרות היעודה לפיצויי פיטורין מופקדות בקרן הגימלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ (קג"מ). יתרת הסכומים מופקדים במספר רב של קופות-גמל לפיצויי פיטורין, והכל בהתאם לבחירת העובדים.

ג. תזרימי מזומנים

(1) הפקדות

הפקדות בפועל		תחזית	
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ	2019	*2019
2018	2018	42	125
מבוקר	בלתי מבוקר		
182	43		

* אומדן ההפקדות שהבנק צופה לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך שנת 2019.

(2) הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד

שנה	במיליוני ש"ח
2019	425
2020	375
2021	369
2022	319
2023	298
2024-2028	1,229
2029 ואילך	2,241
סך-הכל	5,256

ביאור 8 זכויות עובדים (המשך)

ד. הסכם השכר בין הנהלת הבנק לבין ארגון העובדים של הבנק, שהיה בתוקף בשנים 2013-2017 וחל על עובדי הבנק שאינם בחוזה אישי, הסתיים בתום שנת 2017. הצדדים נערכים לכניסה למשא ומתן לצורך חתימה על הסכם חדש.

ה. בהמשך לאמור בביאור 22.g. לדוחות הכספיים לשנת 2018, ביום 28 במאי 2019, אישר דירקטוריון הבנק, הענקת מניות חסומות ויחידות מניות חסומות (RSU) שתהיינה חסומות ל-3 שנים מיום 1 בינואר 2019 ליו"ר דירקטוריון, מנכ"ל הבנק, חברי הנהלה, מנהלים בכירים ועובדים מרכזיים בבנק, בהיקף כולל של כ-0.04% מההון המונפק של הבנק (572,478 מניות) וזאת במסגרת יישום תוכניות התגמול והסכמי ההעסקה הקיימים ולפי מתאר שפרסם הבנק בחודש מאי 2018. ההענקה האמורה כללה, בין היתר, הענקת מניות חסומות למנכ"ל בסכום של 184,716 ש"ח (7,457 מניות), מתוכו סך של 100,896 ש"ח לו זכאי המנכ"ל מדי שנה וסך של 83,820 ש"ח (3,384 מניות) בגין שנת 2018 כתגמול קבוע נוסף לו זכאי המנכ"ל לפי תנאי העסקתו הכוללים זכות לתוספת תגמול אם בהתאם לחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים ("חוק התגמול") מתאפשר תגמול גבוה יותר מתקרת התגמול (סעיף 3.11 לדוח לזימון האסיפה הכללית שפרסם הבנק ביום 8 בנובמבר 2016) ובהתחשב בהוראת סעיף 2(ב) לחוק התגמול לעניין מגבלת תגמול של פי 35 מהתגמול הנמוך בבנק. בהתאם, מסתכם סך תגמול המנכ"ל לפי תקנה 21 לשנת 2018 לכ-1,884 אלפי ש"ח ואילו סך הכל שכר והוצאות נלוות לפי חוק התגמול לשנת 2018 מסתכם לכ-2,582 אלפי ש"ח, היינו סכומים הגבוהים ב-83,820 ש"ח מאלה שנכללו בטבלת תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2018 (עמ' 280). באותו מועד אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם להמלצת ועדת התגמול, גם עדכון לא מהותי לשכר מנכ"ל הבנק מיום 1 בינואר 2019 הנוגע למנגנון ההצמדה של המשכורת החודשית, כך שסך התגמול השנתי לפי סעיף 2(א) לחוק התגמול יושלם לסך של 2.5 מיליון ש"ח צמוד למדד המחירים מחודש אפריל 2016 לפי המדד האחרון הידוע בכל שנה (וזאת בנוסף להצמדה שוטפת מדי חודש של המשכורת עובר לעדכון). אומדן עלות העדכון האמור לשנת 2019 (לפי תחזיות המדד) נמוך מ-50,000 ש"ח.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות

א. דיבידנד

מדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק החל מהרבעון הראשון של שנת 2017 היא לחלק עד 40% מהרווח הנקי הרבעוני הנובע מפעולות רגילות. כל חלוקה כפופה להחלטה ספציפית של דירקטוריון הבנק לפי שיקול דעתו במועד החלוקה ובהתחשב בשיקולים עסקיים, בהוראת כל דין ובמגבלות על חלוקה.

ב. תשלום דיבידנד

לפני מועד אישור הדוחות הכספיים ליום 30 ביוני 2018, הודיע הפיקוח על הבנקים לבנק, כי לאור אי הודאות הרבה בנושא חקירת הרשויות האמריקאיות, ומטעמי זהירות ושמרנות, סבור הפיקוח על הבנקים כי לעת הזו אין מקום לחלוקת דיבידנד שוטף על-ידי הבנק. בהתאם, מטעמי שמרנות ובתיאום עם בנק ישראל החל מהרבעון השני של שנת 2018 לא הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד, זאת מבלי לשנות ממדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. כתוצאה מעצם מכירת כ-65% ממניות ישראלכרט ברבעון השני של שנת 2019 (ראה [ביאור 17](#) בתמצית הדוחות הכספיים), נוצרו לבנק עודפי הון נוספים בסך של כ-1.3 מיליארד ש"ח. בהמשך לתיאום עם הפיקוח על הבנקים, הנחה דירקטוריון הבנק את הנהלה לגבש תוכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק כנגד עודפי הון אלו על פני תקופה, בכפוף להוראות הדין והפיקוח על הבנקים בעניין זה. יישום תוכנית כאמור, היקפה או תנאיה, כפופים להחלטה ואישור של דירקטוריון הבנק.

להלן פרטים בדבר דיבידנד ששולם:

מועד הכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה	דיבידנד ששולם במזומן
		באגורות	במיליוני ש"ח
23.05.2018	12.06.2018	18.825	251
25.03.2018	11.04.2018	18.345	245

ג. הוראות באזל 3

הבנק מיישם את הוראות מדידה והלימות הון המבוססות על הוראות באזל כפי שפורסמו על-ידי הפיקוח על הבנקים וכפי ששולבו בהוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 וכן במסגרת קובץ שאלות ותשובות.

הוראות באזל 3 נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299 בנושא "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר". בהתאם להוראות המעבר, מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו החל מיום 1 בינואר 2014 עד לתקרה של 80% מיתרתם בהון הפיקוחי ליום 31 בדצמבר 2013, ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. בהתאם לאמור, בשנת 2018 תקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עמדה על 40% ובשנת 2019 תקרה זו עומדת על 30%.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ד. הלימות הון בנתוני המאוחד

31 בדצמבר 2018	31 במרץ 2018	31 במרץ 2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		במיליוני ש"ח
1. הון לצורך חישוב יחס ההון לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים			
38,004	36,637	38,903	הון עצמי רובד 1 ⁽¹⁾
977	977	733	הון רובד 1 נוסף
38,981	37,614	39,636	סך-הכל הון רובד 1 ⁽¹⁾
10,042	9,016	9,436	הון רובד 2
49,023	46,630	49,072	סך-הכל הון כולל ⁽¹⁾

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון			
312,900	303,068	312,408	סיכון אשראי ⁽²⁾
3,429	4,692	2,998	סיכונים שוק
24,268	23,779	24,285	סיכון תפעולי
340,597	331,539	339,691	סך-הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון ⁽²⁾

3. יחס ההון לרכיבי סיכון			
11.16%	11.05%	11.45%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽³⁾
11.44%	11.35%	11.67%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון ⁽³⁾
14.39%	14.06%	14.45%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ⁽³⁾
10.24%	10.23%	10.24%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽⁴⁾
13.74%	13.73%	13.74%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽⁴⁾

- (1) הנתונים מוצגים בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202 בדבר "מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי" ובהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 299. בנוסף, נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן: התאמות בגין תוכנית ההתייעלות), אשר נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017. לפרטים נוספים על השפעת ההתאמות בגין תוכנית ההתייעלות ראה [סעיף 9.1 להלן](#).
- (2) מסך-הכל היתרות המשוקללות של נכסי סיכון הופחתו סך של 585 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2019, 640 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018 ו-800 מיליוני ש"ח ליום 31 במרץ 2018 בשל התאמות בגין תוכנית ההתייעלות, אשר בהתאם לאישור הפיקוח על הבנקים נזקפות בהדרגה על פני 5 שנים החל משנת 2017.
- (3) השפעת מכירת 65.2% מהונה המונפק והנפרע של ישראלכרט שבוצעה בחודש אפריל 2019 מוערכת בגידול של כ-0.4% ביחס הון עצמי רובד 1 וביחס ההון הכולל.
- (4) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש יחס ההון הכולל המזערי הנדרש הינם 10% ו-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור לתאריכי הדוחות הכספיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ד. הלימות הון בנתוני המאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2018	31 במרץ 2018	31 במרץ 2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		באחוזים
4. חברות בת משמעותיות			
ישראל			
19.96%	19.80%	12.46%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
19.96%	19.80%	12.46%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
21.03%	20.86%	13.52%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.00%	8.00%	8.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽¹⁾
11.50%	11.50%	11.50%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים ⁽¹⁾
בנק הפועלים שוויץ⁽³⁾(4)			
(24.27%)	22.69%	52.30%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
(24.27%)	22.69%	52.30%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
(24.18%)	22.77%	52.38%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.00%	8.00%	8.00%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
11.20%	11.20%	11.20%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית
בנק פוזיטיף⁽³⁾			
31.96%	29.04%	30.64%	יחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
31.96%	29.04%	30.64%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
12.00%	12.00%	12.00%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

באזל 2⁽²⁾

(1) השיעורים הנדרשים הינם בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 472.

(2) בנק פוזיטיף אינו מיישם את הוראות באזל 3 ולכן הנתונים מוצגים לפי הוראות באזל 2.

(3) בהתאם למדווח לרגולטור המקומי.

(4) בעקבות הפסד שנבע בעיקר מהפרשה הנוגעת לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, שנרשם בדוחות הרבעון הרביעי 2018, שעל ביצועה החליטו האורגנים המוסמכים של הפועלים שוויץ רק בחודש מרץ 2019, ועל מנת שהפועלים שוויץ יעמוד ביחס הלימות ההון הרגולטורי הנדרש בשוויץ השקיע הבנק 250 מיליון פרנק שוויצרי בהון של הפועלים שוויץ ברבעון הראשון של שנת 2019.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ה. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר 2018	31 במרץ 2018	31 במרץ 2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
הון עצמי רובד 1			
37,656	36,216	38,571	סך ההון
(72)	(83)	(47)	הבדלים בין סך ההון לבין הון עצמי רובד 1
37,584	36,133	38,524	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים התאמות פיקוחיות וניכויים:
(34)	(40)	(39)	מסים נדחים לקבל
(3)	(28)	(1)	התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1
(37)	(68)	(40)	סך-הכל התאמות פיקוחיות וניכויים, לפני התאמות בגין תוכנית ההתייעלות - הון עצמי רובד 1
457	572	419	סך התאמות בגין תוכנית ההתייעלות - הון עצמי רובד 1*
38,004	36,637	38,903	סך-הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
הון רובד 1 נוסף			
977	977	733	הון רובד 1 נוסף - מכשירים, לפני ניכויים
-	-	-	הון רובד 1 נוסף - סך-הכל ניכויים
977	977	733	סך-הכל הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
38,981	37,614	39,636	סך-הכל הון רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
הון רובד 2			
6,131	5,228	5,580	הון רובד 2 - מכשירים, לפני ניכויים
3,911	3,788	3,856	הון רובד 2 - הפרשות להפסדי אשראי, לפני ניכויים
10,042	9,016	9,436	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
-	-	-	ניכויים:
-	-	-	סך-הכל ניכויים - הון רובד 2
10,042	9,016	9,436	סך-הכל הון רובד 2
49,023	46,630	49,072	סך-הכל הון כולל

* התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

1. השפעת התאמות בגין תוכנית התייעלות על יחס הון עצמי רובד 1

	31 במרץ 2019	31 במרץ 2018	31 בדצמבר 2018
		בלתי מבוקר	מבוקר
		באחוזים	
יחס ההון לרכיבי סיכון			
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת ההתאמות בגין תוכנית התייעלות	11.31%	10.85%	11.00%
השפעת ההתאמות בגין תוכנית התייעלות*	0.14%	0.20%	0.16%
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	11.45%	11.05%	11.16%

* התאמות בגין תוכנית התייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" נזקפות בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

2. רכיבי הון הנתונים לתנודתיות

הבנק מנהל את יחס הלימות ההון במטרה לעמוד בדרישות ההון המזעריות של הפיקוח על הבנקים. הון הבנק והיקף נכסי הסיכון נתונים לשינויים, בין היתר, בגין הגורמים המפורטים להלן:

- שינויים אקטואריים כתוצאה משינויים בשיעור הריבית לחישוב התחייבויות הבנק או הנחות אקטואריות אחרות, כגון: שיעורי תמותה ופרישה.
- השפעות שינויים בריבית על קרנות ההון מאגרות-חוב זמינות למכירה.
- השפעות שינויים במדד ובשערי חליפין על יתרות הנכסים.

להלן קנה מידה להשפעות קיטון בהון וגידול בנכסי סיכון על יחס הון עצמי רובד 1 ליום 31 במרץ 2019:

השפעת קיטון ב-100 מיליוני ש"ח בהון עצמי רובד 1 בסך נכסי הסיכון	השפעת גידול ב-1 מיליארד ש"ח בסך נכסי הסיכון	
		באחוזים
		בנק בנתוני המאוחד
(0.03%)	(0.03%)	
		ישראל
(0.67%)	(0.57%)	

3. יעד הלימות ההון

בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בדבר יחסי הון מזעריים נדרש הבנק בהיותו תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד (כזה, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל), לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מזערי בשיעור של 10%, וביחס הון כולל מזערי של 13.5%. ליחסי ההון המזעריים התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדירור לתאריכי הדוחות הכספיים. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרשים מהבנק על-ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי הנתונים ליום 31 במרץ 2019, הינם 10.24% ו-13.74%, בהתאמה.

תכנון ההון בבנק מתבסס על תוכנית העבודה של הבנק והוראות הרגולציה, תוך תרגומן לנכסי הסיכון, ושינויים בהון על רבדיו השונים תוך שמירה על שולי ביטחון. בהמשך לאמור ועל-פי החלטת דירקטוריון הבנק, יעד יחס הון עצמי רובד 1 החל מיום 31 בדצמבר 2017 עומד על 10.75%.

4. התייעלות תפעולית

השפעת עלויות תוכנית התייעלות על יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, המוערכת בכ-0.14% ליום 31 במרץ 2019, נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

בחודש יוני 2017 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התייעלות בתחום הנדל"ן", אשר מעודד את התאגידים הבנקאיים לבחון, בנוסף להתייעלות בהוצאות כוח אדם, גם אפשרויות לצמצום עלויות נדל"ן ותחזוקה של יחידות המטה וההנהלה, לרבות באמצעות בחינה מחודשת של מיקומן הגיאוגרפי (להלן: התייעלות בתחום הנדל"ן).

במסגרת זאת, על מנת לעודד יישום תוכנית התייעלות בתחום הנדל"ן, הפיקוח יאשר לבנקים לקלות בנושא הלימות הון. הפיקוח על הבנקים האריך את התוקף ליישום תוכנית התייעלות עד ליום 31 בדצמבר 2019.

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

א. הנפקה של כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון לספיגת הפסדים

בחודש אפריל 2019 הנפיקה הפועלים הנפקות לציבור כתבי התחייבות נדחים צמודי מדד (סדרה כ'), הנושאים ריבית שנתית בשיעור של 2.02% בסכום קרן כולל של כ-0.5 מיליארד ש"ח, לפירעון בשנת 2030 (עם אפשרות לפירעון מוקדם ביזמת הפועלים הנפקות ואישור בנק ישראל בשנת 2025). כתבי ההתחייבות הנדחים כוללים מנגנון ספיגת הפסדי קרן בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 202, על-ידי מחיקת קרן באופן חלקי או מלא במקרה שיחס הון עצמי רובד 1 של הבנק ירד מתחת ל-5% או בהתאם להחלטה של הפיקוח על הבנקים, והם מהווים חלק מהון רובד 2 של הבנק.

א. פדיון מוקדם של שטרי הון בהון רובד 1

הבנק פדה בפדיון מוקדם מלא את שטרי ההון הנדחים סדרה ב' בחודש פברואר 2019, בסך של 582 מיליוני ש"ח.

ב. רכישה עצמית על-ידי תאגידים בנקאיים

בחודש פברואר 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 332 בנושא "רכישה עצמית על-ידי תאגידים בנקאיים", לפיו בנקים יוכלו לבצע רכישה עצמית של ניירות-ערך שהונפקו על ידם, בכפוף לעמידה בתנאים מסוימים. עד כה, ההוראה הקיימת אוסרת על בנקים לבצע רכישה עצמית למעט במקרים חריגים, בשעה שחוק החברות מתיר פעולה זו בכפוף לעמידה בתנאים לביצוע חלוקה.

החוזר קובע את התנאים בהתקיימם יוכלו תאגידים בנקאיים לבצע רכישה עצמית של ניירות-ערך שהונפקו על ידם, ובכללם בין היתר נקבע כי:

- נדרש אישור הפיקוח על הבנקים לביצוע הרכישה, בהתבסס על תוכנית רכישה שהציג הבנק.
- היקף הרכישה בכל תוכנית לא יעלה על 3% מהון המניות המונפק והנפרע של התאגיד הבנקאי.
- התאגיד הבנקאי יפעל על-פי מנגנון הגנת נמל מבטחים שפרסמה הרשות לניירות-ערך שיבטיח לו הגנה משפטית מפני טענת שימוש במידע פנים.
- ההצעה לרכישה לא תופנה לקבוצה מסוימת של בעלי מניות (למעט אם מדובר בבעל מניות שהוא לקוח כשיר, כהגדרתו בהוראה).
- תוכנית הרכישה תאושר על-ידי דירקטוריון הבנק.

ג. שלוחת הבנק בתורכיה

בחודש ינואר 2019 התקבל מכתב מבנק ישראל בנושא שלוחת הבנק בתורכיה, בנק פוזיטיף, בו ציין בנק ישראל כי פעילות הבנק בתורכיה חושפת אותו לסיכונים משמעותיים ולפיכך, עד למימוש מלוא החזקות הבנק בשלוחה, נדרש הבנק להגדיל את שיעורי השקלול של נכסי הסיכון בגין הפעילות בחישוב יחס ההון המאוחד בלבד, באופן הבא:

- החל מיום 1 בינואר 2020 ישוקללו נכסי הסיכון בגין פעילות השלוחה בשיעור של 300% לכל הפחות.
  - החל מיום 1 בינואר 2021 ישוקללו נכסי הסיכון בשיעור של 600% לכל הפחות.
- הבנק בוחן אפשרות למכירת מלוא החזקותיו, ועל-פי התוכנית האסטרטגית הוחלט על הקטנה הדרגתית של תיק האשראי. השפעת הנחיה זו על יחס הון עצמי רובד 1 על בסיס הנתונים ליום 31 במרץ 2019 הינה קיטון של כ-0.05% בהנחת שקלול נכסי הסיכון ב-300% וקיטון של כ-0.12% בהנחת שקלול נכסי הסיכון ב-600%.

ד. יחס מינוף

הבנק מיישם את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה לדרישות ההון מבוססות הסיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוסס באחוזים ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקות מימון ניירות-ערך ופריטים חוץ-מאזניים.

בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 6%.

יחס המינוף של הבנק ושל חברות בנות משמעותיות בישראל מחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 218 בדבר "יחס מינוף". יחס המינוף של חברות בנות בנקאיות בחו"ל מוצג בהתאם להוראות הרגולטוריות והיחסים הנדרשים בכל תחום שיפוט. על-פי הרגולציה המקומית בשוויץ לא קיימת דרישת מינימום ליחס מינוף.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

יד. יחס מינוף (המשך)

31 בדצמבר 2018	31 במרץ 2018	31 במרץ 2019
מבוקר	בלתי מבוקר	
במיליוני ש"ח		

א. בנתוני המאוחד

38,981	37,614	39,636	הון רובד 1*
518,980	509,845	523,012	סך החשיפות*

באחוזים

7.51%	7.38%	7.58%	יחס מינוף
6.00%	6.00%	6.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

ב. חברות בת משמעותיות

ישראלכרט

12.62%	12.37%	7.67%	יחס מינוף
5.00%	5.00%	5.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

בנק פוזיטיף

26.56%	22.60%	25.26%	יחס מינוף
3.00%	3.00%	3.00%	יחס מינוף מזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית

* נתונים אלה כוללים התאמות בגין תוכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב הפיקוח על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". השפעת עלויות תוכנית ההתייעלות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2019, המוערכת בכ-0.08% נזקפת בשיעורים שווים על פני 5 שנים החל משנת 2017.

השפעת קיטון
ב-100 מיליוני ש"ח
השפעת גידול
ב-1 מיליארד ש"ח
בסך החשיפות

באחוזים

ג. להלן השפעות על יחס המינוף ליום 31 במרץ 2019:

(0.01%)	(0.02%)	בנק בנתוני המאוחד
(0.26%)	(0.35%)	ישראלכרט

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 9 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

טו. יחס כיסוי הנזילות

הבנק מחשב את יחס הנזילות "סולו" ובמאחד מדי יום, בחלוקה לשקלים ומטבע-חויג, ועוקב אחר היחס בחברות הבנות (אשר נדרשות לעמוד במגבלות נזילות פנימיות המותאמות לאופי פעילותן). היחסים מדווחים כממוצע התצפיות היומיות. מספר התצפיות ששימשו בחישוב הממוצעים ברבעון המדווח הינו 63. חברות כרטיסי אשראי פטורות מחישוב עצמאי אך נכללות בנתוני המאחד.

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019	באחוזים
א. בנתוני המאחד			
120%	119%	125%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ב. בנתוני הבנק			
118%	116%	122%	יחס כיסוי נזילות
100%	100%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
ג. חברות בת משמעותיות*			
בנק הפועלים שוויץ			
266%	207%	338%	יחס כיסוי נזילות בהתאם לרגולציה המקומית
90%	90%	100%	יחס כיסוי נזילות המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית**

* בשלב זה, חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין 342. בהמשך, חברות כרטיסי האשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוח, אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן. כמו-כן, בנק פוזיטיף אינו כפוף בתורכיה להוראת יחס כיסוי נזילות.

** יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית גדל ב-10% כל שנה עד לשיעור של 100% בשנת 2019. היחס במאחד ובתאגיד הבנקאי "סולו" מחושב מדי יום, ומדווח בדוח כממוצע התצפיות היומיות.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

31 בדצמבר	31 במרץ		
2018	*2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
460	374	462	1. התחייבות לרכישת ניירות-ערך
11	35	16	2. הקמה של בניינים וציוד ורכישתם
			3. חוזי שכירות לזמן ארוך- דמי שכירות של בניינים וציוד בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות:
139	153	138	בשנה הראשונה
134	143	134	בשנה השניה
124	125	124	בשנה השלישית
115	115	114	בשנה הרביעית
107	107	105	בשנה החמישית
887	907	833	מעל חמש שנים
1,506	1,550	1,448	סך-הכל דמי שכירות של בניינים וציוד

* הוצג מחדש.

4. פעילות מכירת אשראי

הטבלה שלהלן מסכמת את פעילות מכירת האשראי של הבנק:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ		
2018	2018	2019	
מבוקר	בלתי מבוקר		
225	101	-	הערך בספרים של האשראי שנמכר
281	119	-	תמורה שהתקבלה במזומן
56	18	-	סך-הכל רווח נטו ממכירת אשראי

5. באוקטובר 1985 חקר בנק הפועלים שוויץ לתקופה של כ-100 שנים בניין אשר משמש אותו לפעילותו, עבור דמי חכירה שנתיים צמודים למדד בסך 2 מיליון פרנק שוויצרי (למועד זה כ-3 מיליון פרנק שוויצרי). בסמוך לתחילת תקופת החכירה חילק בנק הפועלים שוויץ את הנכס המוכר ומכר כמחצית מהחכירה לצד ג' (תאגיד בנקאי זר), אשר נושא מאז במחצית מדמי החכירה השנתיים. למיטב ידיעת הבנק, התאגיד הבנקאי ביקש למכור את חלקו בנכס החכור, אך הוא נמצא בהליך משפטי מול בעל הנכס (המחכיר) ביחס לחבותו לדמי החכירה לאחר המכירה. במהלך ההליך המשפטי האמור, הודיע המחכיר לבנק כי לעמדתו, בנק הפועלים שוויץ אחראי לתשלום מלוא דמי החכירה בגין הנכס בשלמותו, ובפרט אם בית המשפט יכריע שהתאגיד הבנקאי הזר לא יישא בחבות לדמי החכירה לאחר מכירת חלקו. בנק הפועלים שוויץ חולק על עמדה זו ולעמדת יועציו המשפטיים, לא סביר שתוטל עליו אחריות לחלקו של התאגיד הבנקאי בחכירה, בין היתר בהתחשב בכך שמכר חלק מזכות החכירה כאמור וכן בשים לב לאיתנותו של החוכר והיותו תאגיד בנקאי. ב-21 במרץ 2019 הגיש המחכיר לבית המשפט המחוזי בצירוף תביעה כנגד הבנק, בבקשה לקבל סעד הצהרתי בדבר חבות בנק הפועלים שוויץ לתשלום דמי החכירה בהתאם להסכם החכירה עד למועד סיומו ב-31 במרץ 2086. לבנק הפועלים שוויץ הפרשה בסך של כ-23 מיליון פרנק שוויצרי בגין פער בין דמי החכירה החוזיים על חלקו בנכס לבין שווייה ההוגן של ההתחייבות בגין חלקו ליתרת תקופת החכירה. החשיפה הנוספת בגין דמי החכירה לחלקו של התאגיד הבנקאי הזר עומדת על כ-23 מיליון פרנק שוויצרי, בגינה לא בוצעה הפרשה בהסתמך על הערכת יועציו המשפטיים של הפועלים שוויץ כאמור.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. הליכים משפטיים

קבוצת הבנק (הבנק וחברות מאוחדות שלו) הינה צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, שנקטו נגדה לקוחותיה, לקוחותיה בעבר וכן צדדים שלישיים שונים. עילות התביעות נגד קבוצת הבנק שונות ומגוונות. סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק בנושאים שונים, שאפשרות התממשותן הינה אפשרית (Reasonably Possible), מסתכם ליום 31 במרץ 2019 בכ-276 מיליוני ש"ח.

לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על דעת הנהלת חברות מאוחדות רלוונטיות ובהסתמך על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

א. לפרטים בדבר פירוט התביעות והבקשות לאישור תובענות כתובענות ייצוגיות בסכומים מהותיים, ראה [ביאור ג25.א](#) בדוחות הכספיים ליום [31 בדצמבר 2018](#) (להלן: "הביאור לשנת 2018").

למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים, ביחס למפורט בביאור לשנת 2018 בקשר לתביעות נגד קבוצת הבנק, למעט כמפורט להלן:

1. באשר לתביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית, אשר תוארה בסעיף 3 לביאור לשנת 2018, לאחר שניתן פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו במסגרתו נדחתה התובענה, התובע הגיש לבית המשפט העליון ביום 3 באפריל 2019, הודעת ערעור בגין פסק הדין האמור.

2. באשר לתביעות ובקשות לאישור תובענה כייצוגית, אשר תוארו בסעיף 6 ובסעיף 8 לביאור לשנת 2018, בחודש מרץ 2018 ניתנו פסקי דין במסגרתם נדחו בקשות האישור. המבקשים הגישו ערעור על פסקי דין אלה לבית המשפט העליון. בחודש אפריל 2019 משכו המערערים בהמלצת בית המשפט את הערעור ובכך נותר על כנו פסק הדין הדוחה את בקשות האישור וההליך בעניין זה הסתיים.

ב. כמו-כן, תלויות ועומדות נגד קבוצת הבנק תביעות, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות, כמפורט להלן שלדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכוייהן ולפיכך לא בוצעה בגינם הפרשה:

ביום 30 בינואר 2019 הוגשו לבית המשפט המחוזי - תל-אביב כתב תביעה ובקשה לאישור תובענה כייצוגית כנגד הבנק. התביעה אינה נוקבת בסכום. עניינה של הבקשה בטענה כי הבנק גובה מלקוחותיו עמלה בגין השירות של הסבת ערבות לפי חוק מכר, הגם שהשירות והעמלה בגינם אינם מופיעים בתעריפוני העמלות של הבנק.

ג. הליכים אחרים ובקשות לאישור תביעות נגזרות

לפרטים בדבר הליכים אחרים, ראה [ביאור ג25.א](#) בדוחות הכספיים ליום [31 בדצמבר 2018](#). למועד פרסום הדוחות הכספיים לא חלו שינויים מהותיים ביחס לביאור ג25.א) האמור, למעט כמפורט להלן:

1. באשר לתביעה שפורטה בסעיף 1 לביאור ג25.א) לשנת 2018, בהחלטתו מיום 21 למרץ 2019, ולאחר שהוגשה תגובת נגיד בנק ישראל, הוועדה המוניתרית של בנק ישראל והמפקחת על הבנקים לעתירה, הורה בג"ץ לבנקים הנתבעים להגיש תגובתם לעתירה, וזאת עד ליום 16 באוקטובר 2019. הדיון בעתירה נקבע ליום 6 בנובמבר 2019.

2. באשר לתביעה שפורטה בסעיף 3 לביאור ג25.א) לשנת 2018, ביום 26 למרץ 2019 עדכנו הצדדים את בית המשפט כי הליך הגישור המתנהל עודנו נמשך. בהחלטתו, קבע בית המשפט כי על הצדדים למצות את הליך הגישור עד ליום 30 ביוני 2019.

3. באשר לתביעה שפורטה בסעיף 5 לביאור ג25.א) לשנת 2018, ביום 20 למרץ 2019 הגיש הבנק את תשובתו לבקשה לאישור התובענה כנגזרת. בד בבד, הגישו הצדדים לבית המשפט, בהמשך להליכי גישור שהתנהלו ביניהם, בקשה לאישור הסכם פשרה, לפיו מבלי שהדבר יהווה הסכמה או הודאה מכל מין או סוג בטענה מהטענות המפורטות בבקשת האישור, ישולם לבנק סך של 1.2 מיליון דולר (בניכוי גמול למבקש ושכר טרחה לב"כ) כנגד מיצוי כל עילות התביעה והטענות בבקשה האישור, בקשת האישור תתקבל והתביעה כנגד נושאי המשרה תדחה באופן מלא וסופי. ביום 5 במאי הודיעה המדינה כי היא אינה מתנגדת לבקשה לאישור הסדר הפשרה, ובהחלטתו מיום 5 במאי 2019 הורה בית המשפט לצדדים על פרסום הסכם הפשרה.

4. באשר לתביעות שפורטו בסעיף 8 לביאור ג25.א) לשנת 2018, ביום 6 במאי 2019 הודיעו הגורמים המקצועיים במשרד המשפטים כי אין בדעתם לנקוט עמדה בבקשה לאישור הסדר הפשרה. בהתאם, קבע בית המשפט מועד לדיון בבקשה ביום 9 ביולי 2019.

ד. במהלך שנת 2011, בעקבות הודעת רשויות שוויץ לבנק הפועלים (שוויץ) בע"מ (להלן: "הפועלים שוויץ"), כי מספר בנקים שוויצריים ובהם הפועלים שוויץ נחקרים על-ידי רשויות של ארצות-הברית בקשר עם חשד או חשש לסיוע ללקוחות אמריקאים בהעלמת מס מרשויות ארצות-הברית, מסר הפועלים שוויץ לרשויות בשוויץ מידע סטטיסטי אודות עסקיו עם לקוחות אמריקאים על מנת שיעבירו אותו לרשויות ארצות-הברית. ביום 29 באוגוסט 2013 פורסם כי שלטונות ארצות-הברית ושוויץ הגיעו להסדר ("ההסדר השוויצרי") לפיו בנקים שוויצריים מקטגוריה 2 אשר יבחרו להצטרף להסדר השוויצרי יועמדו בתנאים (ביניהם, תשלום קנס, מסירת מידע נרחב אודות החשבונות של לקוחותיהם האמריקאים, אודות כספים שהתקבלו מבנקים אחרים ועוד), לא יועמדו לדין בארצות-הברית בקשר עם עניינים המהווים חלק מהסדר זה. ההסדר השוויצרי מגדיר "קטגוריה 2" כקטגוריה שמתייחסת לבנקים שאינם נתונים לחקירה ושיכולים להצטרף להסדר ולחתום על הסכם אי העמדה לדין (Non-Prosecution Agreement). באותו היום הודיע משרד המשפטים האמריקאי במכתב לבא כוחו של הפועלים שוויץ, כי בהתאם להוראות ההסדר, הפועלים שוויץ לא ייכלל בו בהיותו נתון לחקירה. במכתב האמור לא פורטו טענות או דרישות כלשהן.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

החל מראשית שנת 2015 בעקבות דרישות ובקשות שהתקבלו בבנק ממשד המשפטים האמריקאי (ה-DOJ), מחלקת השירותים הפיננסיים של מדינת ניו-יורק (ה-NYDFS) וה-Federal Reserve, קבוצת הבנק, בסיוע יועציה המשפטית, מעבירה לרשויות האמריקאיות האמורות נתונים, מידע ומסמכים מקבוצת הבנק בקשר עם פעילות קבוצת הבנק מול לקוחות אמריקאים, ככל שהדבר ניתן ובגבולות הדין. החקירה ואיסוף המידע והמסמכים כמו גם עדכון ותיקוף מאגר המידע הכמותי ביחס ללקוחות האמריקאים של הבנק ושל בנק הפועלים שוויץ (לרבות הסניף בלוקסמבורג והסניף בסינגפור אשר נסגר בשנת 2012) מצויים בשלבים מתקדמים. כחלק מהחקירה הועברו לרשויות בארצות-הברית נתונים ומידע כמותי אודות לקוחות אמריקאים בבנק ובהפועלים שוויץ. כמו-כן, לבקשת ה-DOJ הנתונים הכמותיים, המתודולוגיה ואופן הבדיקות שערכה קבוצת הבנק נבדקים ומתוקפים במקביל באמצעות צדדים שלישיים (Independent Examiner), הליך זה טרם הושלם.

בשלב זה, משחקירת הרשויות האמריקאיות לא הסתיימה, טרם הושגה הסכמה כלשהי בקשר עם הסדר או הסדרים מוסכמים (אם יושגו) עם מי מהרשויות האמריקאיות ובכלל זה טרם סוכמו הסכומים אותם ידרש הבנק לשלם וכן סוג ההסדר או ההסדרים.

קיים מנעד של אפשרויות לדרגת החומרה של ההסדרים ולמידת האחריות לביצוע עבירות על הדין האמריקאי שיידרשו הבנק והפועלים שוויץ לקחת על עצמם במסגרת הסדר או הסדרים מוסכמים (אם יושגו). למועד זה, נראה שהסדר או הסדרים מוסכמים עם ה-DOJ יכול שיהיו מסוג של Deferred Prosecution Agreement או Plea Agreement. שורה של שיקולים עלולים להשפיע לרעה על ההסדר או ההסדרים (אם יושגו) ובכללם טענות אפשריות ביחס לפעולות מסוימות של בכירים לשעבר בהפועלים שוויץ שעלו במסגרת החקירה, אופי והיקף שיתוף הפעולה עם ה-DOJ וקביעות ביחס לחומרת המעשים והיקפי הפעילות.

נכון ליום 31 במרץ 2019 סכום הפרשה הכולל בעניין זה עומד על סך השווה לכ-611 מיליון דולר (כ-2,220 מיליון ש"ח), סכום זה כולל כאמור גם הפרשה בגין חשיפה לסכומים כלפי רשויות אחרות בארצות-הברית (שאין ה-DOJ) בשיעור של 30% מסכום הפרשה בגין ה-DOJ. זאת, בהמשך להוראת הפיקוח על הבנקים שניתנה לבנק ביחס לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר 2016 - ראו את האמור בעניין זה בביאור 2.ד. לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2016).

סכום הפרשה הכולל, כולל הפרשה בגין שלושת הרכיבים אשר למיטב הערכת הבנק, למועד זה ועל בסיס חוות דעת יועציו המשפטיים האמריקאים בעקבות התקדמות במגעים המתוארים לעיל עם ה-DOJ, צפויים להיכלל בהסדר, אם וכאשר יושג, קרי - רכיב המס שהיה על לקוחות אמריקאים מסוימים של קבוצת הבנק לשלם לרשויות המס האמריקאיות, רכיב ההכנסות של קבוצת הבנק מלקוחות אמריקאים כאמור ורכיב של קנס שעשויה קבוצת הבנק לשלם. הגם שמדובר ברכיבים נפרדים ושונים על-פי הדין האמריקאי, למיטב ידיעת הבנק, קיימת תחליפיות מסוימת בין רכיבים אלו, באופן שמקשה לחזות את דרך חישוב הסך הכולל לתשלום במסגרת הסדר, ככל שיגובש. כאמור לעיל, הסכומים האמורים כוללים גם הפרשה בשיעור של 30% מסכום הפרשה בגין ה-DOJ בגין חשיפה כלפי רשויות אחרות בארצות-הברית.

ההפרשה חושבה בהתבסס על המידע הכמותי הקיים בידי קבוצת הבנק נכון למועד פרסום הדוחות הכספיים בגין לקוחות אלה. בטרם השלמת עדכון ותיקוף מאגר הלקוחות האמריקאים והגעה להסכמות עם הרשויות האמריקאיות בדבר הקריטריונים לקביעת אוכלוסיית הלקוחות הרלוונטיים לחישוב, התקופות הרלוונטיות לחישוב, רכיבי החישוב ואופן החישוב, קבוצת הבנק ויועציה המשפטיים אינם יכולים להעריך באופן מהימן את היקף או טווח החשיפה הן במישור הכספי והן במישור השלכות אפשריות אחרות. לפיכך, משאין בידי קבוצת הבנק או יועציה המשפטיים לאמוד באופן מהימן את ההפסד הצפוי מהשלכות החקירה או את היקף וטווח החשיפה, ההפרשה שכלל הבנק מחושבת על בסיס אומדן שערך הבנק לסכום החשיפה המינימלי בהתאם למתודולוגיה שהוצגה בפני ה-DOJ, וזאת, בהתאם לכללי החשבונאות החלים על הבנק. סכומי התשלום כוללים הפחתות והחרגות מסוימות אשר כפופים לאישור ה-DOJ.

הגם שהבנק מעריך שהוא צפוי לשלם סכומים גם לרשויות אחרות במסגרת הסדר או הסדרים עמן (אם וככל שיגובשו) ואפשר שסכומים אלה יהיו משמעותיים, בשלב זה טרם החל משא ומתן עם הרשויות האחרות בדבר סכומים שתידרש קבוצת הבנק לשלם במסגרת הסדר או הסדרים עימן (אם יושגו). לפיכך, קבוצת הבנק ויועציה המשפטיים אינם יודעים להעריך באופן מהימן את היקף החשיפה גם ביחס לרשויות אחרות. הבנק מעריך, כי סביר להניח כי הסך הכולל שתשלם קבוצת הבנק במסגרת הסדרים עם ה-DOJ ורשויות אחרות (אם יושגו), יהיו גבוהים משמעותית מסכום הפרשה, הגם שאין ביכולתו, כאמור לעיל, לאמוד סכומים אלו.

במסגרת החקירה הפנימית שעורך הבנק בקשר עם חקירת הרשויות האמריקאיות, נודע לבנק כי במסגרת התפעול של אחת ממערכות המחשוב של הבנק המשמשת, בין השאר, להעברת מידע ותכתובות מאובטחות בין יחידות שונות בקבוצת הבנק בארץ ובחו"ל, מסמכים ומידע של אותן יחידות ובכלל זה מסמכים ומידע מסניפי הפועלים שוויץ נשמרו בשרתי הבנק בארצות-הברית או נגישים משרתים אלה, וזאת באופן שאפשר שאינו עולה בקנה אחד עם דיני סודיות בנקאית והגנת הפרטיות. הבנק, בסיוע יועציו חיצוניים, פועל למיפוי החומרים על מנת לעמוד על היקפם וטיבם, ועדכן רשויות שלטוניות רלוונטיות בעניין זה. במסגרת זו ועל רקע ההליכים בארצות-הברית, נקט הבנק בצעדים על מנת לשמור את מצב המערכת האמורה ואת המסמכים והמידע השמורים בה במצבם הנוכחי ומסר לרשויות בארצות-הברית מידע ומסמכים מסוימים מתוך המידע שנשמר בשרתי הבנק בארצות-הברית בהמשך לדרישתו. קבוצת הבנק בוחנת את ההשלכות המשפטיות והרגולטוריות, הכוללות גם חשיפות כספיות שבשלב זה קשה להעריך את הסתברות התממשותן והיקפן.

לפני מועד אישור הדוחות הכספיים לרבעון השני 2018, הודיע הפיקוח על הבנקים לבנק, כי לאור אי הוודאות הרבה בנושא חקירת הרשויות האמריקאיות, ומטעמי זהירות ושמרנות, סבור הפיקוח על הבנקים כי לעת הזו אין מקום לחלוקת דיבידנד שוטף על-ידי הבנק. בהתאם, מטעמי שמרנות ובתיאום עם בנק ישראל לא הכריז דירקטוריון הבנק על חלוקת דיבידנד מהרווחים הרבעוניים החל מהרבעון השני של שנת 2018, זאת מבלי לשנות ממדיניות חלוקת הדיבידנד של הבנק. ראה גם ביאור 9 לעיל.

יודגש כי אין בביצוע הפרשה עד כה או בפירוט היקפי החשיפה כאמור, משום הודאה בטענה כלשהיא שעלולה לעלות כנגד קבוצת הבנק על-ידי הרשויות בארצות-הברית או על-ידי כל גורם אחר.

ביאור 10 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ה. במהלך שנת 2015 הגיש משרד המשפטים האמריקאי לבית המשפט הפדרלי בניו-יורק, כתב אישום נגד בכירים בארגון הכדורגל הבינלאומי (FIFA) ואחרים, בעבירות שוחד, תרמית ועבירות קשורות. בחודש דצמבר 2015 פורסם כתב אישום חדש אשר החליף את כתב האישום המקורי (Superseding Indictment). על-פי כתב האישום המקורי וה-Superseding Indictment נאשמים מסוימים החזיקו חשבונות בבנק הפועלים (שוויץ) בע"מ וביצעו עסקות כספיות הקשורות לכאורה לפרשה, בחשבונות אלה.

על-פי המדווח, כחלק מהפרשה חוקרות הרשויות האמריקאיות גם מוסדות פיננסיים שונים. במסגרת זו, משרד המשפטים האמריקאי חוקר האם קבוצת הבנק הפרה חקיקה פלילית בארצות-הברית הנוגעת למרמה ולהלבנת הון, בקשר עם חשבונות בנק שהוחזקו בקבוצת הבנק על-ידי נאשמים מסוימים המעורבים בפרשה. במסגרת זו נמסרו לבנק צווי גילוי מסמכים ובקשות שונות לקבלת מידע וחומרים. בכפוף להוראות החוקים הרלוונטיים החלים על הגופים השונים בקבוצת הבנק, נמסרו לרשויות מידע ומסמכים בהיקף משמעותי. כמו-כן, משרד המשפטים האמריקאי קיים ראיונות עם חלק מעובדי הבנק. קבוצת הבנק מתקדמת בצורה משמעותית בביצועה של חקירה פנימית שהיא מנהלת בקשר עם נושא זה באמצעות עורכי דין חיצוניים, והיא משתפת פעולה עם הרשויות.

על-פי חוות דעת יועציה המשפטיות של קבוצת הבנק לא ניתן בשלב זה להעריך האם קבוצת הבנק תישא בחבות כלשהי במישור הפלילי, האזרחי או הרגולטורי בנושא זה, ולפיכך לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

ו. התקשרויות עם חברות כרטיסי אשראי

בהמשך לאמור בביאור 25 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018 בדבר התקשרויות עם חברות כרטיסי אשראי, ביום 16 באפריל 2019 חתם הבנק על הסכם הנפקה משותפת ותפעול הנפקת כרטיסי חיוב עם MAX. על-פי ההסכם ינפיקו הצדדים כרטיסי אשראי ללקוחות הבנק שתפעולם יבוצע על-ידי MAX. בהסכם האמור נקבעה חלוקת ההכנסות בין הצדדים וכן זכויותיהם וחובותיהם של הצדדים והסדרים נוספים ביחס לפעילות המתוארת. כניסתו לתוקף של ההסכם מותנית באישור הפיקוח על הבנקים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2019			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
			חוזי ריבית
34,451	-	34,451	חוזי Forward-I Futures
14,061	-	14,061	אופציות שנכתבו
15,008	-	15,008	אופציות שנקנו
667,256	-	667,256	Swaps ⁽¹⁾
730,776	-	730,776	סך-הכל ⁽²⁾
14,059	-	14,059	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזי מטבע-חוץ
187,588	-	187,588	חוזי Forward-I Futures
29,832	2,475	27,357	אופציות שנכתבו
26,185	2,475	23,710	אופציות שנקנו
35,131	-	35,131	Swaps
278,736	4,950	273,786	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
			חוזים בגין מניות
13,758	13,758	-	חוזי Forward-I Futures
11,737	9,504	2,233	אופציות שנכתבו
10,172	9,504	668	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
7,916	-	7,916	Swaps
43,583	32,766	10,817	סך-הכל
			חוזי סחורות ואחרים
548	-	548	חוזי Forward-I Futures
333	-	333	אופציות שנכתבו
278	-	278	אופציות שנקנו
5	-	5	Swaps
1,164	-	1,164	סך-הכל
			חוזי אשראי
-	-	-	הבנק ערב
-	-	-	הבנק מוטב
-	-	-	סך-הכל
1,054,259	37,716	1,016,543	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 333,989 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 27,010 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 12,439 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך של 9,504 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

31 במרץ 2018			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
חוזי ריבית			
37,329	-	37,329	חוזי Forward-I Futures
31,305	-	31,305	אופציות שנכתבו
30,145	-	30,145	אופציות שנקנו
735,439	61	735,378	Swaps ⁽¹⁾
834,218	61	834,157	סך-הכל ⁽²⁾
8,441	-	8,441	מזה: נגזרים מגדרים
חוזי מטבע-חוץ			
171,004	-	171,004	חוזי Forward-I Futures
24,110	4,425	19,685	אופציות שנכתבו
23,323	4,425	18,898	אופציות שנקנו
44,361	-	44,361	Swaps
262,798	8,850	253,948	סך-הכל ⁽³⁾
1,731	-	1,731	מזה: נגזרים מגדרים
חוזים בגין מניות			
10,039	10,039	-	חוזי Forward-I Futures
12,929	10,283	2,646	אופציות שנכתבו
11,164	10,283	881	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
10,932	-	10,932	Swaps
45,064	30,605	14,459	סך-הכל
חוזי סחורות ואחרים			
157	-	157	חוזי Forward-I Futures
320	-	320	אופציות שנכתבו
288	-	288	אופציות שנקנו
-	-	-	Swaps
765	-	765	סך-הכל
חוזי אשראי			
123	-	123	הבנק ערב
50	-	50	הבנק מוטב
173	-	173	סך-הכל
1,143,018	39,516	1,103,502	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 373,701 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 29,506 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 13,202 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך של 10,283 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. סכום נקוב של מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2018			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
חוזי ריבית			
46,461	-	46,461	חוזי Forward-I Futures
24,426	-	24,426	אופציות שנכתבו
23,066	-	23,066	אופציות שנקנו
699,125	-	699,125	Swaps ⁽¹⁾
793,078	-	793,078	סך-הכל ⁽²⁾
14,877	-	14,877	מזה: נגזרים מגדרים
חוזי מטבע-חוץ			
187,857	-	187,857	חוזי Forward-I Futures
17,936	2,727	15,209	אופציות שנכתבו
18,783	2,727	16,056	אופציות שנקנו
39,547	-	39,547	Swaps
264,123	5,454	258,669	סך-הכל ⁽³⁾
-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
חוזים בגין מניות			
11,872	11,872	-	חוזי Forward-I Futures
15,596	13,197	2,399	אופציות שנכתבו
13,958	13,197	761	אופציות שנקנו ⁽⁴⁾
9,997	-	9,997	Swaps
51,423	38,266	13,157	סך-הכל
חוזי סחורות ואחרים			
325	-	325	חוזי Forward-I Futures
478	-	478	אופציות שנכתבו
477	-	477	אופציות שנקנו
-	-	-	Swaps
1,280	-	1,280	סך-הכל
חוזי אשראי			
-	-	-	הבנק ערב
-	-	-	הבנק מוטב
-	-	-	סך-הכל
1,109,904	43,720	1,066,184	סך-הכל סכום נקוב

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 353,808 מיליוני ש"ח.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד בסך 25,706 מיליוני ש"ח.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע-חוץ ספוט בסך 16,452 מיליוני ש"ח.

(4) מזה: נסחרים בבורסה בסך של 13,197 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

31 במרץ 2019						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
6,459	-	6,459	6,294	-	6,294	חוזי ריבית
310	-	310	75	-	75	מזה: נגזרים מגדרים
3,148	23	3,125	3,095	23	3,072	חוזי מטבע-חוץ
-	-	-	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
830	651	179	834	648	186	חוזים בגין מניות
23	-	23	23	-	23	חוזי סחורות ואחרים
-	-	-	-	-	-	חוזי אשראי
10,460	674	9,786	10,246	671	9,575	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
10,460	674	9,786	10,246	671	9,575	יתרה מאזנית
754	105	649	859	105	754	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך של 0 מיליוני ש"ח; שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 31 מיליוני ש"ח.

31 במרץ 2018						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך-הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
7,124	-	7,124	7,068	-	7,068	חוזי ריבית
110	-	110	109	-	109	מזה: נגזרים מגדרים
3,397	45	3,352	4,277	44	4,233	חוזי מטבע-חוץ
11	-	11	9	-	9	מזה: נגזרים מגדרים
908	695	213	913	693	220	חוזים בגין מניות
14	-	14	14	-	14	חוזי סחורות ואחרים
-	-	-	1	-	1	חוזי אשראי
11,443	740	10,703	12,273	737	11,536	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
11,443	740	10,703	12,273	737	11,536	יתרה מאזנית
1,398	740	658	2,463	737	1,726	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך של 0 מיליוני ש"ח; שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 7 מיליוני ש"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים (המשך)

31 בדצמבר 2018						
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו			
סך - הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	סך - הכל	נגזרים למסחר	נגזרים שאינם למסחר	
מבוקר						
4,811	-	4,811	4,809	-	4,809	חוזי ריבית
93	-	93	93	-	93	מזה: נגזרים מגדרים
3,423	36	3,387	4,285	35	4,250	חוזי מטבע-חוץ
-	-	-	-	-	-	מזה: נגזרים מגדרים
1,380	1,064	316	1,377	1,055	322	חוזים בגין מניית
64	-	64	63	-	63	חוזי סחורות ואחרים
-	-	-	-	-	-	חוזי אשראי
9,678	1,100	8,578	10,534	1,090	9,444	סך-הכל נכסים (התחייבויות) בגין נגזרים ברוטו ⁽¹⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
9,678	1,100	8,578	10,534	1,090	9,444	יתרה מאזנית
1,815	1,100	715	2,260	1,090	1,170	מזה: שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו או הסדרים דומים

(1) מזה: שווי הוגן ברוטו של נכסים בגין נגזרים משובצים בסך של 0 מיליוני ש"ח; שווי הוגן ברוטו של התחייבויות בגין נגזרים משובצים בסך של 2 מיליוני ש"ח.

ג. גידור חשבונאי

1. ההשפעה של גידור חשבונאי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019

הכנסות (הוצאות) ריבית בלתי מבוקר

רווח (הפסד) מגידור שווי הוגן	
191	פריטים מגודרים
(191)	נגזרים מגדרים

2. פריטים מוגדרים בגידור שווי הוגן

יתרה ליום 31 במרץ 2019

הערך בספרים התאמות שווי הוגן מצטבר שהגדילו את הערך בספרים

241	בלתי מבוקר	10,230	ניירות-ערך
-----	------------	--------	------------

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

ליום 31 במרץ 2019						
סך-הכל	אחרים	דילרים/ברוקרים ממשלות ובנקים מרכזיים	בנקים	בורסות		
10,246	3,080	48	1,372	5,380	366	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(7,164)	(1,142)	(20)	(1,267)	(4,735)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(742)	(295)	-	(57)	(390)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
2,340	1,643	28	48	255	366	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
9,734	3,982	72	1,604	3,832	244	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(3,582)	(954)	(18)	(650)	(1,960)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ-מאזני
19,980	7,062	120	2,976	9,212	610	סך-הכל סיכון אשראי ברוטו בגין מכשירים נגזרים
10,460	3,214	20	1,703	5,321	202	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(7,164)	(1,142)	(20)	(1,267)	(4,735)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
3,296	2,072	-	436	586	202	מכשירים פיננסיים
						סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
ליום 31 במרץ 2018						
סך-הכל	אחרים	דילרים/ברוקרים ממשלות ובנקים מרכזיים	בנקים	בורסות		
12,273	4,905	57	1,594	5,661	56	שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(7,525)	(1,031)	-	(1,364)	(5,130)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
(1,202)	(697)	(53)	(48)	(404)	-	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
3,546	3,177	4	182	127	56	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
10,824	4,572	41	1,637	4,311	263	סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
(4,016)	(996)	-	(725)	(2,295)	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ-מאזני
23,097	9,477	98	3,231	9,972	319	סך-הכל סיכון אשראי ברוטו בגין מכשירים נגזרים
11,443	2,454	4	2,369	6,257	359	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
(7,525)	(1,031)	-	(1,364)	(5,130)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
3,918	1,423	4	1,005	1,127	359	מכשירים פיננסיים
						סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

- (1) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (2) מתוך זה, שווי הוגן שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 31 מיליוני ש"ח (7:31.03.18; 31 מיליוני ש"ח, 2:31.12.18; 2 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ד. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018					
סך-הכל	אחרים	דילרים/ברוקרים ממשלות ובנקים מרכזיים	בנקים	בורסות	
מבוקר					
10,534	4,005	3	1,358	4,641	527
שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(5,783)	(723)	(3)	(1,027)	(4,030)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים					
(1,867)	(1,219)	-	(139)	(509)	-
הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל					
2,884	2,063	-	192	102	527
סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים					
10,260	4,059	43	1,620	4,217	321
סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾					
(3,556)	(696)	(26)	(603)	(2,231)	-
הפחתת סיכון אשראי חוץ-מאזני					
20,794	8,064	46	2,978	8,858	848
סך-הכל סיכון אשראי ברוטו בגין מכשירים נגזרים					
9,678	2,566	123	1,528	5,197	264
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾					
סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:					
(5,783)	(723)	(3)	(1,027)	(4,030)	-
מכשירים פיננסיים					
3,895	1,843	120	501	1,167	264
סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים					

(1) סיכון אשראי חוץ-מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי), כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.
 (2) מתוך זה, שווי הוגן שלילי של מכשירים נגזרים משובצים בסך של 31 מיליוני ש"ח (31.03.18: 7 מיליוני ש"ח, 31.12.18: 2 מיליוני ש"ח).

ה. פירוט מועדי פירעון (סכומי ערך נקוב)

ליום 31 במרץ 2019				
סך-הכל	מעל 5 שנים	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 3 חודשים ועד שנה	עד 3 חודשים
בלתי מבוקר				
חוזי ריבית				
27,010	6,681	11,472	6,425	2,432
שקל-מדד				
703,766	86,261	375,721	170,993	70,791
אחר				
278,736	15,491	22,255	93,331	147,659
חוזי מטבע-חוץ				
43,583	-	1,666	10,057	31,860
חוזים בגין מניות				
1,164	-	43	459	662
חוזי סחורות ואחרים (כולל נגזרי אשראי)				
1,054,259	108,433	411,157	281,265	253,404
סך-הכל				

ליום 31 במרץ 2018				
בלתי מבוקר				
1,143,018	154,198	454,394	254,979	279,447
סך-הכל				

ליום 31 בדצמבר 2018				
מבוקר				
1,109,904	119,249	439,457	207,537	343,661
סך-הכל				

ביאור 11 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

1. מכשירים פיננסיים נגזרים - בקרת סיכונים

- (1) הבנק מבצע עסקות במכשירים פיננסיים נגזרים, כחלק מניהול הסיכונים הפיננסיים (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות) וכן כשירות ללקוחותיו. הבנק מייעד מעת לעת חלק מהמכשירים הנגזרים כמכשירים מגדרים בגידורי שווי הוגן או גידורי תזרים מזומנים.
- (2) סוגי העסקות העיקריים בהן הבנק פועל הינן:
- עסקות אקדמה (Forward)
  - חוזה בין שני צדדים, לרכישה ולמכירה של כמות מוגדרת של סחורות, מטבעות, ריביות או מכשירים פיננסיים אחרים (להלן: נכסי בסיס), שיבוצע בתאריך עתידי ובמחיר מוגדר מראש.
  - חוזים עתידיים (Futures)
  - חוזים עתידיים סחירים בבורסות, לרכישה או למכירה של כמות יחידות סטנדרטיות של נכסי בסיס, שיבוצעו בתאריך עתידי, ובמחיר מוגדר מראש.
  - עסקות החלפה (Swap)
  - חוזה להחליף במועד העסקה כמות מוגדרת של נכסי בסיס, עם התחייבות הדדית להחליף חזרה בתאריך עתידי את הפרטים שהוחלפו.
  - אופציות (Options)
  - חוזה המקנה, תמורת תשלום פרמיה, את הזכות לרכוש (Call) או למכור (Put) נכסי בסיס במחיר, בכמות ובזמן נקובים מראש.
  - עסקות למסירה מיידי (Spot)
- עסקת חליפין בין שני מטבעות על-פי שער מוסכם מראש, לביצוע תוך יומיים.
- (3) הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים כרוכה במספר סיכונים, כמפורט להלן:
- סיכון אשראי - סכום ההפסד המירבי לבנק אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי החוזה.
- סיכון שוק - הסיכון הנוצר בשל התנודות בשווי המכשיר הפיננסי הנגזר, כתוצאה משינוי מחירי השוק, כגון: שיערי חליפין, שיעורי ריבית, וכדומה.
- סיכון נזילות - סיכון הנובע מכך שלא ניתן יהיה לסגור חשיפה במהירות על-ידי סילוקה במזומן או על-ידי יצירת חשיפה הפוכה.
- סיכון תפעולי - הסיכון הנובע מתפעול שגוי של העסקות ממועד קשירתן ועד לסיום ההתחשבות בגינן, הן בשל טעויות אנוש והן כתוצאה מכשל מיכוני בתפעול.
- סיכונים השוק וסיכונים הנזילות הנובעים מן הפעילות מנוהלים ונמדדים באופן שוטף במערכות מיכון ייעודיות הידועות בשווקים הבינלאומיים לתחומים אלה, כגון Algorithmics ו-Devon Summit, וכן במערכות מיכון אשר פותחו על-ידי הבנק.
- סיכון האשראי הנובע מן העסקות במכשירים פיננסיים נגזרים ביחס לצד הנגדי לעסקות נמדד, בדרך כלל, על-ידי הפעלת מקדמים שמרניים על הסכומים הנומינליים של העסקות, וכן בגישת התרחישים.
- הנושאים התפעוליים הנובעים מהפעילות נבדקים ומבוקרים באופן שוטף על-ידי יחידה ייעודית.
- השימוש במכשירים נגזרים כחלק מניהול הפעילות השוטפת של הבנק (לא למסחר) מכוון להשגת יעדים ועמידה במגבלות כפי שאושרו על-ידי הדירקטוריון (חשיפות בסיס, ריבית ונזילות).
- הבנק פועל במתכונת של מתן שירות מקיף ללקוחותיו להגנה ולהשקעה במכשירים פיננסיים נגזרים באמצעות חדרי העסקות.
- הפעילות במכשירים פיננסיים בתחומי המסחר מיועדת לתת מענה לצרכי הלקוחות, תוך לקיחת סיכון מוגבל ומבוקר בהתאם להרשאות. ההרשאות לפעילות והסיכון נמדדים, לפי העניין, במונחים של רגישות לגורמי סיכון (כגון ווגא), של הפסד תיאורטי בתרחישים לרבות תרחיש קיצוני, במונחי VaR ובמונחים של סכומים נומינליים.
- במקרים מסוימים מכתב הנוהל גם הגבלת ההפסד באמצעות הוראת STOP LOSS.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים

שיוך לקוחות למגזרי הפעילות הפיקוחיים

הדיווח על מגזרי פעילות הינו בהתאם למתכונת ולסיווגים שנקבעו בהוראת הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, כמפורט בביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018.

פעילות קבוצת ישראל מסווגת כ"פעילות מופסקת". היתרות המאזניות של נכסים והתחייבויות ותוצאות המיוחסות לפעילות מופסקת מוצגות בנפרד מהפעילות הנמשכת תחת מגזר "אחר".

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019

פעילות ישראל		משקי בית		סך-הכל	
מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:	מזה: מזה: מזה: מזה:		
6	370	966			הכנסות ריבית מחיצוניים
-	-	(66)			הוצאות ריבית לחיצוניים
					הכנסות ריבית, נטו:
6	370	900			מחיצוניים
(1)	(204)	(83)			בינמגזרי
5	166	817			סך הכנסות ריבית, נטו
					הכנסות שאינן מריבית:
-	-	1			הכנסות מימון שאינן מריבית
46	15	317			עמלות והכנסות אחרות
46	15	318			סך הכנסות שאינן מריבית
51	181	1,135			סך הכנסות
					הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
-	3	69			הוצאות תפעוליות ואחרות:
45	56	890			לחיצוניים
-	-	(5)			בינמגזרי
45	56	885			סך הוצאות תפעוליות ואחרות
6	122	181			רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
2	46	66			הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
4	76	115			רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
4	76	115			רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
-	-	-			רווח נקי מפעילות מופסקת
4	76	115			רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-			הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
4	76	115			רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019

סך-הכלל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכלל פעילות חו"ל	סך-הכלל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
2,825	333	2,492	-	276	12	377	218	636	7
(548)	(111)	(437)	-	(88)	(59)	(96)	(24)	(48)	(56)
2,277	222	2,055	-	188	(47)	281	194	588	(49)
-	(85)	85	-	31	69	(28)	(5)	6	95
2,277	137	2,140	-	219	22	253	189	594	46
89	14	75	2	49	6	10	4	3	-
803	12	791	31	21	25	90	68	204	35
892	26	866	33	70	31	100	72	207	35
3,169	163	3,006	33	289	53	353	261	801	81
121	(4)	125	-	2	(1)	11	1	43	-
1,877	174	1,703	47	160	30	65	82	396	33
-	(4)	4	(5)	(50)	10	12	(3)	32	13
1,877	170	1,707	42	110	40	77	79	428	46
1,171	(3)	1,174	(9)	177	14	265	181	330	35
449	22	427	(2)	51	5	102	68	124	13
722	(25)	747	(7)	126	9	163	113	206	22
722	(25)	747	(7)	126	9	163	113	206	22
91	-	91	91	-	-	-	-	-	-
813	(25)	838	84	126	9	163	113	206	22
8	3	5	-	5	-	-	-	-	-
821	(22)	843	84	131	9	163	113	206	22

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
110,664	70,121	4,396	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
111,764	70,488	4,396	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
113,660	71,417	5,336	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
705	-	-	יתרת חובות פגומים
652	567	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
135,166	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
135,163	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
134,474	165	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
84,910	41,210	4,031	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
85,237	41,595	4,031	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
67,561	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
695	166	5	מרווח מפעילות מתן אשראי
122	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
817	166	5	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
- (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).
- (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
- (4) הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
462,118	34,038	428,080	15,251	147,904	1,511	59,800	29,183	62,958	809
103	-	103	-	103	-	-	-	-	-
298,868	16,361	282,507	15,108	-	1,158	60,437	29,563	63,659	818
302,026	17,117	284,909	15,152	-	1,494	58,052	30,408	65,259	884
3,040	284	2,756	55	-	-	588	239	1,169	-
876	22	854	-	-	-	-	-	202	-
424,116	21,886	402,230	17,211	51,909	45,645	35,678	20,833	62,978	32,810
351,553	18,945	332,608	575	-	45,422	35,132	20,685	62,821	32,810
354,807	18,969	335,838	575	-	47,284	37,749	20,027	62,413	33,316
340,145	21,839	318,306	16,047	21,140	5,475	77,429	41,829	70,160	1,316
339,691	21,513	318,178	16,736	20,297	4,606	76,604	41,992	71,356	1,350
860,496	1,063	859,433	2,870	63,432	554,008	74,060	15,696	36,104	45,702
2,458	251	2,207	-	584	7	231	168	518	4
(428)	(185)	(243)	-	(539)	13	22	21	76	42
247	71	176	-	174	2	-	-	-	-
2,277	137	2,140	-	219	22	253	189	594	46

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי	
916	311	6	הכנסות ריבית מחיצוניים
(55)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
861	311	6	מחיצוניים
(100)	(175)	-	בינמגזרי
761	136	6	סך הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
2	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
334	16	52	עמלות והכנסות אחרות
336	16	52	סך הכנסות שאינן מריבית
1,097	152	58	סך הכנסות
127	5	-	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
			הוצאות תפעוליות ואחרות:
944	52	37	לחיצוניים
(75)	-	-	בינמגזרי
869	52	37	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
101	95	21	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
36	34	7	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
65	61	14	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
65	61	14	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
65	61	14	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
65	61	14	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018*									
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
2,528	239	2,289	-	198	11	347	194	615	8
(442)	(74)	(368)	-	(124)	(80)	(34)	(16)	(25)	(34)
2,086	165	1,921	-	74	(69)	313	178	590	(26)
-	(36)	36	-	94	90	(77)	(14)	(17)	60
2,086	129	1,957	-	168	21	236	164	573	34
228	14	214	-	191	7	8	4	2	-
848	25	823	30	24	36	85	66	208	40
1,076	39	1,037	30	215	43	93	70	210	40
3,162	168	2,994	30	383	64	329	234	783	74
216	15	201	-	-	2	(8)	6	74	-
1,965	249	1,716	70	183	26	71	75	316	31
-	-	-	(3)	(59)	12	6	1	104	14
1,965	249	1,716	67	124	38	77	76	420	45
981	(96)	1,077	(37)	259	24	260	152	289	29
444	16	428	9	101	10	103	55	104	10
537	(112)	649	(46)	158	14	157	97	185	19
4	-	4	-	4	-	-	-	-	-
541	(112)	653	(46)	162	14	157	97	185	19
77	-	77	77	-	-	-	-	-	-
618	(112)	730	31	162	14	157	97	185	19
10	7	3	-	3	-	-	-	-	-
628	(105)	733	31	165	14	157	97	185	19

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
108,345	64,242	6,273	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
109,440	64,584	6,273	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
110,921	65,754	6,278	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
690	-	-	יתרת חובות פגומים
668	587	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
124,018	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
124,015	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
125,659	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
80,847	37,324	4,311	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
82,283	37,916	4,311	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
73,450	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית נטו:			
688	136	6	מרווח מפעילות מתן אשראי
73	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
761	136	6	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

(1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).

(3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.

(4) הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018*

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
450,119	34,914	415,205	13,019	149,711	2,928	52,337	26,656	60,941	1,268
150	-	150	-	150	-	-	-	-	-
282,663	15,223	267,440	12,281	-	2,532	52,859	27,127	61,921	1,280
288,067	15,004	273,063	13,514	-	2,574	54,690	27,554	62,800	1,010
2,590	245	2,345	42	-	-	298	446	869	-
939	30	909	-	-	-	-	-	241	-
414,053	23,771	390,282	15,375	53,008	53,863	35,370	18,638	58,337	31,673
342,319	21,365	320,954	107	-	53,563	34,845	18,543	58,214	31,667
344,810	21,830	322,980	107	-	49,464	36,091	18,822	60,446	32,391
328,156	19,685	308,471	18,836	20,607	7,487	71,183	39,355	68,591	1,565
331,539	19,558	311,981	19,099	20,055	8,386	71,979	40,092	68,490	1,597
960,089	19,146	940,943	2,970	61,421	631,892	80,053	13,285	30,776	47,096
2,358	185	2,173	-	562	7	224	153	532	7
(296)	(92)	(204)	-	(380)	12	12	11	41	27
24	36	(12)	-	(14)	2	-	-	-	-
2,086	129	1,957	-	168	21	236	164	573	34

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיור	מזה: קרטיסי אשראי	
4,476	2,032	25	הכנסות ריבית מחיצוניים
(319)	-	-	הוצאות ריבית לחיצוניים
			הכנסות ריבית, נטו:
4,157	2,032	25	מחיצוניים
(1,028)	(1,435)	(2)	בינגזרי
3,129	597	23	סך הכנסות ריבית, נטו
			הכנסות שאינן מריבית:
7	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
1,330	59	209	עמלות והכנסות אחרות
1,337	59	209	סך הכנסות שאינן מריבית
4,466	656	232	סך הכנסות
			הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
498	40	-	הוצאות תפעוליות ואחרות:
3,755	214	199	לחיצוניים
(270)	-	-	בינגזרי
3,485	214	199	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
			רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
483	402	33	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
176	146	11	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
307	256	22	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות
-	-	-	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
307	256	22	רווח נקי מפעילות מופסקת
-	-	-	רווח (הפסד) נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
307	256	22	הפסד המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	-	-	רווח (הפסד) נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
307	256	22	

* חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף את השינויים בצורה נאותה, ובכלל זה סיווג מחדש בשייך לקוחות למגזרים שונים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018*										
סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל							
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	
11,672	1,065	10,607	-	900	56	1,645	882	2,607	41	
(2,766)	(363)	(2,403)	-	(1,029)	(396)	(217)	(100)	(156)	(186)	
8,906	702	8,204	-	(129)	(340)	1,428	782	2,451	(145)	
-	(185)	185	-	1,110	437	(422)	(74)	(143)	305	
8,906	517	8,389	-	981	97	1,006	708	2,308	160	
1,445	90	1,355	-	1,264	36	30	10	7	1	
3,423	121	3,302	135	124	130	347	276	799	161	
4,868	211	4,657	135	1,388	166	377	286	806	162	
13,774	728	13,046	135	2,369	263	1,383	994	3,114	322	
613	101	512	-	2	(14)	(305)	(48)	379	-	
8,960	1,758	7,202	597	698	114	291	300	1,318	129	
-	(8)	8	(6)	(210)	45	16	13	367	53	
8,960	1,750	7,210	591	488	159	307	313	1,685	182	
4,201	(1,123)	5,324	(456)	1,879	118	1,381	729	1,050	140	
2,009	45	1,964	(65)	608	43	504	267	381	50	
2,192	(1,168)	3,360	(391)	1,271	75	877	462	669	90	
4	-	4	-	4	-	-	-	-	-	
2,196	(1,168)	3,364	(391)	1,275	75	877	462	669	90	
364	-	364	364	-	-	-	-	-	-	
2,560	(1,168)	3,728	(27)	1,275	75	877	462	669	90	
35	20	15	-	15	-	-	-	-	-	
2,595	(1,148)	3,743	(27)	1,290	75	877	462	669	90	

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

ביאור 12 מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018*			
פעילות ישראל			
משקי בית			
סך-הכל	מזה: הלוואות לדיוור	מזה: כרטיסי אשראי	
108,504	66,699	4,439	יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾
-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ⁽¹⁾
109,592	67,047	4,439	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, ברוטו ⁽¹⁾
112,634	70,105	5,360	יתרת האשראי לציבור, ברוטו, לסוף תקופת הדיווח
689	-	-	יתרת חובות פגומים
633	526	-	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
127,099	-	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות ⁽¹⁾
127,095	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ⁽¹⁾
134,655	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
82,011	38,724	3,679	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ⁽¹⁾⁽²⁾
84,264	40,823	3,679	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ⁽²⁾
71,989	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ⁽¹⁾⁽³⁾
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
2,788	597	23	מרווח מפעילות מתן אשראי
341	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	אחר
3,129	597	23	סך-הכל הכנסות ריבית, נטו

* חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף את השינויים בצורה נאותה, ובכלל זה סיווג מחדש בשיוך לקוחות למגזרים שונים.

- (1) יתרות ממוצעות מחושבות על בסיס יתרה לתחילת רבעון או לתחילת חודש.
- (2) נכסים משוקללים בסיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון (ניהול בנקאי תקין 201).
- (3) נכסים בניהול - לרבות נכסי קופות-גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות-ערך של לקוחות.
- (4) הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018*

סך-הכל	פעילות חו"ל		פעילות ישראל						
	סך-הכל פעילות חו"ל	סך-הכל פעילות ישראל	אחר ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית
451,862	33,547	418,315	14,003	149,577	2,583	54,136	27,925	60,540	1,047
120	-	120	-	120	-	-	-	-	-
288,564	17,427	271,137	13,883	-	2,192	54,668	28,349	61,396	1,057
300,870	17,529	283,341	14,605	-	1,568	59,059	29,882	64,672	921
2,786	353	2,433	65	-	-	437	223	1,019	-
808	3	805	-	-	-	9	56	107	-
414,946	23,766	391,180	15,696	52,332	50,107	36,110	19,153	58,312	32,371
343,751	21,580	322,171	65	-	49,814	35,577	19,049	58,202	32,369
352,342	19,120	333,222	82	-	43,402	38,990	20,993	60,823	34,277
333,358	20,575	312,783	18,362	20,258	7,296	75,245	41,026	67,200	1,385
340,597	22,162	318,435	16,078	21,980	6,341	78,250	41,662	68,580	1,280
966,325	19,021	947,304	2,870	63,990	629,141	81,507	15,217	35,128	47,462
10,524	799	9,725	-	3,204	34	942	649	2,084	24
(1,636)	(502)	(1,134)	-	(2,011)	53	64	59	224	136
18	220	(202)	-	(212)	10	-	-	-	-
8,906	517	8,389	-	981	97	1,006	708	2,308	160

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

קבוצת הבנק פועלת בישראל ומחוצה לה ומספקת מגוון שירותים בנקאיים ופיננסיים ללקוחותיה. החלוקה למגזרי הפעילות לפי גישת ההנהלה מבוססת על סוגי המוצרים והשירותים או על סוגי הלקוחות. חלוקה זו משמשת את מקבל החלטות התפעולי הראשי בבנק (הנהלת הבנק והדירקטוריון) לצורך קבלת החלטות ולניתוח התוצאות העסקיות של הקבוצה.

לפירוט בדבר שיוך הלקוחות למגזרים לפי גישת ההנהלה וכללים לחלוקת תוצאות הפעילות בין מגזרים השונים, ראה [ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

פעילות קבוצת ישראל מסווגת כ"פעילות מופסקת". היתרות המאזניות של נכסים והתחייבויות ותוצאות המיוחסות לפעילות מופסקת שהוצגו טרם הסיווג במגזר פעילות נפרד - "קבוצת ישראל", מוצגות בנפרד מהפעילות הנמשכת תחת מגזר "התאמות".

א. מידע על מגזרי פעילות

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019									
התאמות ⁽⁴⁾ סך-הכל	ניהול פיננסי ⁽³⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית			פעילות קמעונאית			הכנסות ריבית, נטו:
			עסקי	מסחרי	עסקי לווואות	עסקים קטנים ⁽²⁾	לקוחות פרטיים ⁽¹⁾		
2,277	4	103	200	442	275	415	382	456	מחיצוניים
-	-	109	(76)	(98)	(14)	(221)	32	268	בינמגזרי
89	14	37	13	19	3	-	1	2	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,366	18	249	137	363	264	194	415	726	סך-הכל רווח מימוני, נטו
803	30	40	16	116	89	15	143	354	עמלות והכנסות אחרות
3,169	48	289	153	479	353	209	558	1,080	סך ההכנסות
121	-	2	(4)	(20)	1	7	78	57	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
									הוצאות תפעוליות ואחרות:
1,877	63	142	172	149	123	112	233	883	מחיצוניים
-	(8)	(39)	1	(6)	(1)	(49)	61	41	בינמגזרי
1,171	(7)	184	(16)	356	230	139	186	99	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים
449	(5)	54	17	135	87	52	71	38	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
722	(2)	130	(33)	221	143	87	115	61	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
91	91	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי מפעילות מופסקת
									רווח (הפסד) נקי:
813	89	130	(33)	221	143	87	115	61	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
8	-	5	3	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
821	89	135	(30)	221	143	87	115	61	המיוחס לבעלי מניות הבנק
297,959	14,911	632	13,512	72,004	38,205	83,148	32,111	43,436	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
354,807	575	32,369	18,804	48,422	23,963	-	42,854	187,820	פיקודנות הציבור לסוף תקופת הדיווח

- (1) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 5,046 מיליוני ש"ח.
- (2) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 1,592 מיליוני ש"ח.
- (3) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (4) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים. כמו-כן, הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018*									
סך-הכל	התאמות ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי ⁽³⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים ⁽²⁾	לקוחות פרטיים ⁽¹⁾	
הכנסות ריבית, נטו:									
2,086	1	(6)	146	427	257	353	394	514	מחיצוניים
-	-	161	(29)	(90)	(15)	(193)	5	161	בינמגזרי
228	7	175	14	26	2	-	1	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
2,314	8	330	131	363	244	160	400	678	סך-הכל רווח מימוני, נטו
848	36	38	31	114	92	15	145	377	עמלות והכנסות אחרות
3,162	44	368	162	477	336	175	545	1,055	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
216	-	-	15	(30)	21	5	95	110	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
1,965	83	186	246	168	119	93	234	836	מחיצוניים
-	(18)	(56)	6	(14)	11	(33)	40	64	בינמגזרי
רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים									
981	(21)	238	(105)	353	185	110	176	45	הפרשה למסים על הרווח מפעילות נמשכת
444	16	89	12	134	71	39	67	16	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
537	(37)	149	(117)	219	114	71	109	29	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
4	-	4	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
541	(37)	153	(117)	219	114	71	109	29	רווח נקי מפעילות מופסקת
77	77	-	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי:
618	40	153	(117)	219	114	71	109	29	לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
10	-	3	7	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
628	40	156	(110)	219	114	71	109	29	המיוחס לבעלי מניות הבנק
284,103	13,310	1,471	12,356	68,627	34,847	75,606	32,136	45,750	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
344,810	107	44,117	21,830	41,209	24,284	-	38,810	174,453	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* סווג מחדש - למידע נוסף ראה **ביאור 28 בדוחות הכספיים לשנת 2018**.

(1) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 5,578 מיליוני ש"ח.

(2) המגזר כולל גם את היתרות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 1,176 מיליוני ש"ח.

(3) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.

(4) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים. כמו-כן, הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

א. מידע על מגזרי פעילות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018*									
סך-הכל	התאמות ⁽⁴⁾	ניהול פיננסי ⁽³⁾	פעילות בינלאומית	פעילות עסקית		פעילות קמעונאית			
				עסקי	מסחרי	הלוואות לדיור	עסקים קטנים ⁽²⁾	לקוחות פרטיים ⁽¹⁾	
הכנסות ריבית, נטו:									
8,906	17	(443)	625	1,856	1,069	2,318	1,568	1,896	מחיצוניים
-	2	1,410	(154)	(486)	(63)	(1,622)	53	860	בינמגזרי
1,445	64	1,159	89	113	6	-	3	11	הכנסות מימון שאינן מריבית
10,351	83	2,126	560	1,483	1,012	696	1,624	2,767	סך-הכל רווח מימוני, נטו
3,423	136	153	136	482	351	61	584	1,520	עמלות והכנסות אחרות
13,774	219	2,279	696	1,965	1,363	757	2,208	4,287	סך ההכנסות
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
613	-	(2)	101	(333)	(37)	37	392	455	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
8,960	679	709	1,744	648	478	378	946	3,378	מחיצוניים
-	(56)	(238)	13	(33)	28	(132)	171	247	בינמגזרי
רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לפני מסים									
4,201	(404)	1,810	(1,162)	1,683	894	474	699	207	הפרשה למסים (הטבת מס) על הרווח (הפסד) מפעילות נמשכת
2,009	(52)	564	31	623	333	173	259	78	רווח (הפסד) מפעילות נמשכת לאחר מסים
2,192	(352)	1,246	(1,193)	1,060	561	301	440	129	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר מסים
4	-	4	-	-	-	-	-	-	רווח (הפסד) נקי מפעילות נמשכת
2,196	(352)	1,250	(1,193)	1,060	561	301	440	129	רווח נקי מפעילות מופסקת
364	364	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי:
לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
2,560	12	1,250	(1,193)	1,060	561	301	440	129	המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
35	-	15	20	-	-	-	-	-	המיוחס לבעלי מניות הבנק
2,595	12	1,265	(1,173)	1,060	561	301	440	129	
296,873	14,366	831	14,136	71,937	37,489	81,454	32,561	44,099	אשראי לציבור, נטו, לסוף תקופת הדיווח
352,342	82	34,283	19,017	44,150	25,259	-	42,415	187,136	פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח

* חלק מהנתונים סווגו מחדש על מנת לשקף שינויים בצורה נאותה.

- (1) המגזר כולל גם את היתרות המיוחסות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 5,035 מיליוני ש"ח.
- (2) המגזר כולל גם את היתרות לפעילות כרטיסי האשראי שהינן חלק מהפעילות הנמשכת, לרבות יתרת אשראי לציבור בסך של 1,527 מיליוני ש"ח.
- (3) מגזר ניהול פיננסי כולל, בין היתר, פעילות מול גופים מוסדיים אשר מרביתם מוצגים במסגרת המידע על מגזרי פעילות פיקוחיים כמגזר נפרד.
- (4) במסגרת זו נכללות גם תוצאות של פעילויות בהיקפים זניחים של קבוצת הבנק, אשר כל אחת מהן אינה מגיעה לכדי מגזר בר דיווח, וכן הוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לחקיקת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאיים. כמו-כן, הנתונים כוללים יתרות המיוחסות לפעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 12 מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתוני פרופורמה בדבר השפעת הוצאות הנוגעות לעסקי קבוצת הבנק בישראל עם לקוחות אמריקאים על מגזרי הפעילות

ההוצאות שנזקפו בבנק הפועלים שוויץ, הנוגעות לחקירת עסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, בקשר ללקוחות בנק הפועלים שוויץ, יוחסו במסגרת הגילוי על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה למגזר פעילות בינלאומית. ההוצאות שנזקפו בישראל הנוגעות לעסקי קבוצת הבנק עם לקוחות אמריקאים, כוללות הפרשה בגין לקוחות בעלי אינדיקציות אמריקאיות מסוימות בסניפי הבנק בישראל וכן הפרשה בגין חשיפה לסכומים כלפי רשויות אחרות בארצות-הברית (שאינן ה-DOJ) בשיעור של 30% מסכום הפרשה בגין ה-DOJ (בגין הלקוחות בישראל ובח"ל). הוצאות אלה נזקפו במסגרת הגילוי על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה למגזר התאמות. אילו היו מיוחסות ההוצאות שנזקפו בישראל, בשלושת החודשים הראשונים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019 ובשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018, למגזר פעילות קמעונאית ולמגזר פעילות בינלאומית באופן שווה (ולא למגזר התאמות), היה מסתכם הרווח הנקי של הפעילות הקמעונאית בכ-279 מיליון ש"ח וכ-731 מיליון ש"ח, בהתאמה; במגזר הפעילות הבינלאומית היה מסתכם ההפסד לתקופה בכ-14 מיליון ש"ח וכ-1,312 מיליון ש"ח, בהתאמה, ובמגזר התאמות היה נרשם רווח נקי בסך של כ-57 מיליון ש"ח וכ-290 מיליון ש"ח, בהתאמה.

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
4,334	9	4,325	904	368	3,053	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
121	2	119	65	3	51	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(357)	-	(357)	(188)	(2)	(167)	מחיקות חשבונאיות
234	-	234	95	-	139	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(123)	-	(123)	(93)	(2)	(28)	מחיקות חשבונאיות נטו
4,332	11	4,321	876	369	3,076	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2019 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
(72)	-	(72)	2	-	(74)	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
496	1	495	37	-	458	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018**						
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי	
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור		
4,266	7	4,259	940	333	2,986	יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה (מבוקר)
216	-	216	124	5	87	הוצאות בגין הפסדי אשראי ⁽¹⁾
(345)	-	(345)	(187)	(2)	(156)	מחיקות חשבונאיות
264	-	264	75	-	189	גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות
(81)	-	(81)	(112)	(2)	33	מחיקות חשבונאיות נטו
1	-	1	1	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים
4,402	7	4,395	953	336	3,106	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31 במרץ 2018 ⁽²⁾ (בלתי מבוקר)
28	-	28	12	-	16	(1) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים
636	1	635	60	-	575	(2) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ-מאזניים

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** מספרי ההשוואה הוצגו מחדש לצורך הצגת פעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת. לפרטים נוספים ראה [ביאור 1.ה.](#) בתמצית הדוחות הכספיים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה⁽³⁾

31 במרץ 2019					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
156,342	23,340	133,002	965	-	132,037
שנבדקו על בסיס פרטני					
153,872	-	153,872	41,143	71,687	41,042
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
310,214	23,340	286,874	42,108	71,687	173,079
סך-הכל חובות*					
82,951	-	82,951	-	71,490	11,461
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
2,294	10	2,284	154	-	2,130
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,542	-	1,542	685	369	488
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾					
3,836	10	3,826	839	369	2,618
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
426	-	426	-	369	57
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

31 במרץ 2018					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיוור	
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
150,451	23,942	126,509	1,323	-	125,186
שנבדקו על בסיס פרטני					
148,044	-	148,044	44,119	66,209	37,716
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
298,495	23,942	274,553	45,442	66,209	162,902
סך-הכל חובות*					
75,792	-	75,792	-	65,996	9,796
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
2,256	6	2,250	207	-	2,043
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,510	-	1,510	686	336	488
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾					
3,766	6	3,760	893	336	2,531
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
399	-	399	-	336	63
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, נירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיוור, בסך של כ-11,461 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 31.03.18: 9,796 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 11,044 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור בסך של כ-290 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 265 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 284 מיליוני ש"ח).

(3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכר המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות* ומכשירי אשראי חוץ-מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*, ועל החובות* בגינם היא חושבה⁽³⁾ (המשך)

31 בדצמבר 2018					
סך-הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			מסחרי**
		סך-הכל	פרטי אחר	לדיור	
יתרת חוב רשומה של חובות*:					
151,947	16,526	135,421	962	-	134,459
שנבדקו על בסיס פרטני					
150,844	-	150,844	42,176	70,410	38,258
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽¹⁾					
302,791	16,526	286,265	43,138	70,410	172,717
סך-הכל חובות*					
81,261	-	81,261	-	70,217	11,044
(1) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות*:					
2,207	8	2,199	159	-	2,040
שנבדקו על בסיס פרטני					
1,559	-	1,559	710	368	481
שנבדקו על בסיס קבוצתי ⁽²⁾					
3,766	8	3,758	869	368	2,521
סך-הכל הפרשה להפסדי אשראי					
424	-	424	-	368	56
(2) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור***					

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** יתרת החובות המסחריים כוללת יתרת הלוואות לדיור, בסך של כ-11,461 מיליוני ש"ח, של לווים מסחריים או שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה (ליום 31.03.18: 9,796 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 11,044 מיליוני ש"ח).

*** כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור בסך של כ-290 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 265 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 284 מיליוני ש"ח).
(3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות*

1. איכות אשראי ופיגורים⁽⁶⁾

31 במרץ 2019					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף	סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים	
		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים		
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾ 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾					
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
	49	34	26,474	339	25,867
				268	25,867
	45	16	19,875	251	19,293
				331	19,293
	7	4	16,002	24	15,957
				21	15,957
	227	145	90,399	1,350	87,075
				1,974	87,075
	328	199	152,750	1,964	148,192
				2,594	148,192
	522	567	71,246	-	70,678
				568	70,678
	160	85	41,978	704	41,129
				145	41,129
	1,010	851	265,974	2,668	259,999
				3,307	259,999
	-	-	184	-	184
				-	184
	-	-	897	-	897
				-	897
	1,010	851	267,055	2,668	261,080
				3,307	261,080
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
	52	3	7,670	115	7,347
				208	7,347
	76	-	12,659	184	12,098
				377	12,098
	128	3	20,329	299	19,445
				585	19,445
	10	22	571	18	531
				22	531
	138	25	20,900	317	19,976
				607	19,976
	-	-	20,870	-	20,870
				-	20,870
	-	-	1,389	-	1,389
				-	1,389
	138	25	43,159	317	42,235
				607	42,235
	1,148	876	286,874	2,985	279,975
				3,914	279,975
	-	-	21,054	-	21,054
				-	21,054
	-	-	2,286	-	2,286
				-	2,286
	1,148	876	310,214	2,985	303,315
				3,914	303,315

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 13.ב.ג.1](#) להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-202 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 168 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 227 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כולל יתרת הלוואות לדירור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-61 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 68 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 66 מיליוני ש"ח).

(6) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים⁽⁶⁾ (המשך)

31 במרץ 2018							
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים		
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾ ועד 89 ימים ⁽⁴⁾	בפיגור של 30 ימים ⁽⁴⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים			
פעילות לווים בישראל							
ציבור - מסחרי							
	76	44	24,016	297	382	23,337	בינוי ונדל"ן - בינוי
	61	37	19,101	263	193	18,645	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
	6	2	14,679	35	59	14,585	שירותים פיננסיים
	223	157	87,006	1,012	2,673	83,321	מסחרי - אחר
	366	240	144,802	1,607	3,307	139,888	סך-הכל מסחרי
	440	587	65,740	-	589	65,151	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור ⁽⁵⁾
	250	92	44,977	688	181	44,108	אנשים פרטיים - אחר
	1,056	919	255,519	2,295	4,077	249,147	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
	-	-	73	-	-	73	בנקים בישראל
	-	-	1,140	-	-	1,140	ממשלת ישראל
	1,056	919	256,732	2,295	4,077	250,360	סך-הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל							
ציבור - מסחרי							
	15	15	5,970	69	15	5,886	בינוי ונדל"ן
	18	1	12,130	145	185	11,800	מסחרי אחר
	33	16	18,100	214	200	17,686	סך-הכל מסחרי
	9	4	934	39	4	891	אנשים פרטיים
	42	20	19,034	253	204	18,577	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
	-	-	21,390	-	-	21,390	בנקים בחו"ל
	-	-	1,339	-	-	1,339	ממשלות חו"ל
	42	20	41,763	253	204	41,306	סך-הכל פעילות בחו"ל
	1,098	939	274,553	2,548	4,281	267,724	סך-הכל ציבור
	-	-	21,463	-	-	21,463	סך-הכל בנקים
	-	-	2,479	-	-	2,479	סך-הכל ממשלות
	1,098	939	298,495	2,548	4,281	291,666	סך-הכל

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לעניין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 13.ב.ג.ג](#). להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-202 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 168 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 227 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כולל יתרת הלוואות לדיור שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-61 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 68 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 66 מיליוני ש"ח).

(6) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)
1. איכות אשראי ופיגורים⁽⁶⁾ (המשך)

31 בדצמבר 2018					
חובות לא פגומים** - מידע נוסף		סך-הכל	בעייתיים ⁽¹⁾		לא בעייתיים
בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾	בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁴⁾		פגומים ⁽²⁾	לא פגומים	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
					בינוי ונדל"ן - בינוי
53	25	25,982	259	372	25,351
					בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
25	9	19,629	284	277	19,068
					שירותים פיננסיים
2	2	15,606	28	60	15,518
					מסחרי - אחר
200	133	90,159	1,085	2,051	87,023
					סך-הכל מסחרי
280	169	151,376	1,656	2,760	146,960
					אנשים פרטיים - הלוואות לדיר ⁽⁵⁾
531	526	69,955	-	526	69,429
					אנשים פרטיים - אחר
176	107	42,963	688	178	42,097
					סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
987	802	264,294	2,344	3,464	258,486
					בנקים בישראל
-	-	111	-	-	111
					ממשלת ישראל
-	-	1,092	-	-	1,092
					סך-הכל פעילות בישראל
987	802	265,497	2,344	3,464	259,689
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
					בינוי ונדל"ן
54	3	7,371	87	133	7,151
					מסחרי אחר
84	-	13,970	272	276	13,422
					סך-הכל מסחרי
138	3	21,341	359	409	20,573
					אנשים פרטיים
13	3	630	18	3	609
					סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
151	6	21,971	377	412	21,182
					בנקים בחו"ל
-	-	13,980	-	-	13,980
					ממשלות חו"ל
-	-	1,343	-	-	1,343
					סך-הכל פעילות בחו"ל
151	6	37,294	377	412	36,505
					סך-הכל ציבור
1,138	808	286,265	2,721	3,876	279,668
					סך-הכל בנקים
-	-	14,091	-	-	14,091
					סך-הכל ממשלות
-	-	2,435	-	-	2,435
					סך-הכל
1,138	808	302,791	2,721	3,876	296,194

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

** לענין זה, "חובות לא פגומים" לרבות חובות לא בעייתיים.

(1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיר שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

(2) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 13.ב.ג.1](#) להלן.

(3) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.

(4) צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של כ-202 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 168 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 227 מיליוני ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.

(5) כולל יתרת הלוואות לדיר שהוסדרה במסגרת הסדר עם הלווה בסך של כ-61 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 68 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 66 מיליוני ש"ח).

(6) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך 30 ימי פיגור ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב. לגבי הלוואות לדיור למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור.

יתורים וארגון מחדש של חוב בעייתי

במדיניות היתורים הבנק מביא בחשבון מגוון שיקולים על מנת למקסם את ההחזר לבנק: ניהול מערכת היחסים עם הלקוח ומקסום הזדמנויות, מניעת default, עיקולים, היבטים ציבוריים וכדומה. ויתורים ניתנים רק במקרים בהם הלקוח הציג רצון טוב לפרוע את הלוואות וצפוי כי יעמוד בהתחייבויותיו. במקרים בהם, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב, הבנק מעניק לחייב ויתור אשר בתנאים אחרים הוא לא היה מעניק, החוב יוגדר כארגון מחדש של חוב בעייתי. ארגון מחדש של חוב בעייתי יכול שיהיה שינוי בתנאי החוב שגורם להפחתה או לדחייה של תשלומים במזומן שנדרשים מהחייב בעתיד הקרוב, הפחתה בשיעור הריבית או בהפחתה של תשלומים על חשבון הקרן, איחוד חובות וכו'. הבנק יכול להסכים לקבל במזומן נכסים או זכות בהון עצמי של החייב כפירעון של החוב למרות שהשווי המתקבל נמוך מסכום החוב מאחר והבנק מגיע למסקנה שהאמור ימקסם את החזר ההשקעה שלו.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- ב. חובות** (המשך)**
2. מידע נוסף על חובות פגומים
 א. חובות פגומים והפרשה פרטנית⁽³⁾

31 במרץ 2019					
יתרת קרן חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים חוזית של חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
2,982	339	124	54	215	בינוי ונדל"ן - בינוי
1,287	251	125	10	126	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
318	24	20	1	4	שירותים פיננסיים
4,861	1,350	281	371	1,069	מסחרי - אחר
9,448	1,964	550	436	1,414	סך-הכל מסחרי
1,449	704	197	141	507	אנשים פרטיים - אחר
10,897	2,668	747	577	1,921	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
187	115	115	-	-	בינוי ונדל"ן
434	184	100	47	84	מסחרי אחר
621	299	215	47	84	סך-הכל מסחרי
20	18	-	17	18	אנשים פרטיים
641	317	215	64	102	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
11,538	2,985	962	641	2,023	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
-	2,281	645	508	1,636	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	1,311	524	186	787	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

- (1) יתרת חוב רשומה.
 (2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.
 (3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית⁽³⁾ (המשך)

31 במרץ 2018					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
3,111	297	80	42	217	פעילות לזוים בישראל
1,508	263	60	15	203	ציבור - מסחרי
382	35	30	3	5	בינוי ונדל"ן - בינוי
4,689	1,012	306	233	706	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
9,690	1,607	476	293	1,131	שירותים פיננסיים
1,413	688	181	169	507	מסחרי - אחר
11,103	2,295	657	462	1,638	סך-הכל מסחרי
					סך-הכל פרטיים - אחר
					סך-הכל ציבור - פעילות בישראל

פעילות לזוים בחו"ל

ציבור - מסחרי					
173	69	69	-	-	בינוי ונדל"ן
374	145	105	21	40	מסחרי אחר
547	214	174	21	40	סך-הכל מסחרי
41	39	-	37	39	אנשים פרטיים
588	253	174	58	79	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
11,691	2,548	831	520	1,717	סך-הכל ציבור*
					* מזה:
-	1,743	482	399	1,261	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	1,256	450	199	806	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

- (1) יתרת חוב רשומה.
- (2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.
- (3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
א. חובות פגומים והפרשה פרטנית⁽³⁾ (המשך)

31 בדצמבר 2018					
יתרת קרן חובות פגומים	סך-הכל יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	יתרת ⁽¹⁾ חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽²⁾	
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
2,898	259	84	42	175	בינוי ונדל"ן - בינוי
1,336	284	123	13	161	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
334	28	22	2	6	שירותים פיננסיים
4,648	1,085	269	300	816	מסחרי - אחר
9,216	1,656	498	357	1,158	סך-הכל מסחרי
1,433	688	190	145	498	אנשים פרטיים - אחר
10,649	2,344	688	502	1,656	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
163	87	86	-	1	בינוי ונדל"ן
522	272	181	51	91	מסחרי אחר
685	359	267	51	92	סך-הכל מסחרי
20	18	-	18	18	אנשים פרטיים
705	377	267	69	110	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
11,354	2,721	955	571	1,766	סך-הכל ציבור*
* מזה:					
-	2,040	620	437	1,420	נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי המזומנים
-	1,300	513	183	787	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) יתרת חוב רשומה.

(2) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית⁽²⁾

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019			
מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו*** ⁽¹⁾	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים	מזה: נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו*** ⁽¹⁾	יתרה** ממוצעת של חובות פגומים	
פעילות לווים בישראל						
ציבור - מסחרי						
1	1	318	-	1	299	בינוי ונדל"ן - בינוי
-	1	268	-	1	268	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
-	-	32	-	-	26	שירותים פיננסיים
1	3	1,033	2	3	1,217	מסחרי - אחר
2	5	1,651	2	5	1,810	סך-הכל מסחרי
3	12	721	3	11	696	אנשים פרטיים - אחר
5	17	2,372	5	16	2,506	סך-הכל ציבור - פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל						
ציבור - מסחרי						
-	-	42	-	-	101	בינוי ונדל"ן
-	-	160	-	-	228	מסחרי - אחר
-	-	202	-	-	329	סך-הכל מסחרי
-	-	37	-	-	18	אנשים פרטיים
-	-	239	-	-	347	סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל
5	17	2,611	5	16	2,853	סך-הכל ציבור

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
** יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
*** הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
(1) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 73 מיליוני ש"ח (31.03.18: 57 מיליוני ש"ח).
(2) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽³⁾

31 במרץ 2019			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
59	17	-	42
בינוי ונדל"ן - בינוי			
98	31	-	67
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן			
4	1	-	3
שירותים פיננסיים			
438	105	-	333
מסחרי - אחר			
599	154	-	445
סך-הכל מסחרי			
651	355	-	296
אנשים פרטיים - אחר			
1,250	509	-	741
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל			
פעילות לווים בחו"ל			
ציבורי - מסחרי			
11	-	-	11
בינוי ונדל"ן			
50	-	-	50
מסחרי אחר			
61	-	-	61
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל			
1,311	509	-	802
סך-הכל ציבור			

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

(3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 במרץ 2019 בסך של כ-15 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 24 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 5 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽³⁾ (המשך)

31 במרץ 2018			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
45	19	-	26
בינוי ונדל"ן - בינוי			
155	73	-	82
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן			
5	1	-	4
שירותים פיננסיים			
410	107	-	303
מסחרי - אחר			
615	200	-	415
סך-הכל מסחרי			
618	352	-	266
אנשים פרטיים - אחר			
1,233	552	-	681
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל			

פעילות לווים בחו"ל

ציבורי - מסחרי			
22	-	22	-
מסחרי אחר			
1	1	-	-
אנשים פרטיים			
23	1	22	-
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל			
1,256	553	22	681
סך-הכל ציבור			

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

(3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 במרץ 2019 בסך של כ-15 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 24 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 5 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽³⁾ (המשך)

31 בדצמבר 2018			
יתרת חוב רשומה			
סך-הכל ⁽²⁾	צובר ⁽¹⁾ לא בפיגור	צובר ⁽¹⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	שאינו צובר הכנסות ריבית
פעילות לווים בישראל			
ציבור - מסחרי			
47	17	-	30
בינוי ונדל"ן - בינוי			
126	67	-	59
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן			
4	1	-	3
שירותים פיננסיים			
429	102	-	327
מסחרי - אחר			
606	187	-	419
סך-הכל מסחרי			
624	355	-	269
אנשים פרטיים - אחר			
1,230	542	-	688
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל			
פעילות לווים בחו"ל			
ציבורי - מסחרי			
15	-	-	15
בינוי ונדל"ן			
55	1	-	54
מסחרי אחר			
70	1	-	69
סך-הכל מסחרי			
1,300	543	-	757
סך-הכל ציבור			

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) צובר הכנסות ריבית.

(2) נכלל בחובות פגומים.

(3) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 במרץ 2019 בסך של כ-15 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 24 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 5 מיליוני ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות* (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽¹⁾ (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו					
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
פעילות לווים בישראל					
ציבור - מסחרי					
	7	9	62	10	11
בינוי ונדל"ן - בינוי				89	
	1	1	5	10	12
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן				7	
	4	4	3	-	-
שירותים פיננסיים				3	
מסחרי - אחר	39	40	260	66	68
סך-הכל מסחרי	51	54	330	86	91
אנשים פרטיים - אחר	78	79	1,610	109	115
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	129	133	1,940	195	206
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור - מסחרי					
	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן				1	
	-	-	3	-	-
אנשים פרטיים				1	
	-	-	3	-	-
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל				2	
סך-הכל ציבור	129	133	1,943	195	206
				2,779	

* אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽¹⁾ (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו*

בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
4	30	2	37
-	2	5	3
-	2	-	1
10	139	11	152
14	173	18	193
19	806	16	775
33	979	34	968

פעילות לווים בישראל

ציבור - מסחרי

בינוי ונדל"ן - בינוי	37	2
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	3	5
שירותים פיננסיים	1	-
מסחרי - אחר	152	11
סך-הכל מסחרי	193	18
אנשים פרטיים - אחר	775	16
סך-הכל ציבור - פעילות בישראל	968	34

פעילות לווים בחו"ל

ציבור - מסחרי

אנשים פרטיים	4	-
סך-הכל ציבור - פעילות בחו"ל	4	-
סך-הכל ציבור	972	34

* חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות** (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור - אנשים פרטיים

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV)*, סוג החוזר וסוג הריבית

31 במרץ 2019					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה:		
בלתי מבוקר					
2,695	29,187	1,471	46,067	עד 60%	שיעור ראשון: שיעור המימון
1,950	17,000	443	24,988	מעל 60%	
637	360	25	632		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
5,282	46,547	1,939	71,687		סך-הכל

31 במרץ 2018					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה:		
בלתי מבוקר					
1,873***	26,805	1,683	42,521	עד 60%	שיעור ראשון: שיעור המימון
981***	16,036	321	23,061	מעל 60%	
691***	366	28	627		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
3,545***	43,207	2,032	66,209		סך-הכל

31 בדצמבר 2018					
סיכון אשראי חוץ-מאזני	יתרת הלוואות לדיור - אנשים פרטיים			סך-הכל	
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	מזה:		
מבוקר					
2,518	28,722	1,521	45,364	עד 60%	שיעור ראשון: שיעור המימון
1,624	16,693	416	24,409	מעל 60%	
561	365	29	637		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
4,703	45,780	1,966	70,410		סך-הכל

* היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.
 ** אשראי לציבור, אשראי לממשלות ופיקדונות בבנקים (למעט פיקדונות בבנק ישראל), למעט אגרות-חוב, ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף (המוצגים בסעיף נכסים אחרים).
 *** סווג מחדש.

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV - מהווה יחס בין סכום הלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על-ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מחושב בעת אישור האשראי למעט החריגים המפורטים להלן:

1. העמדת אשראי נוסף בביטחון אותו נכס.
  2. קבלת הלוואה על-ידי הלווה מתאגיד אחר, תוך ביצוע שיעבוד משותף פרי-פסו בגין הנכס.
  3. גרירת משכנתא.
  4. חלק ממסגרת האשראי שלא נוצל.
  5. פירעון מוקדם מהותי (10 אחוז ומעלה).
- הביאור מציג יתרות חוב בגין הלוואות לדיור תוך פילוח לפי טווח יחסי LTV ודרגות שיעבוד.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. מידע בדבר מכירות של חובות

למידע לגבי עסקות מכירת אשראי ראה [ביאור 10.א.4](#).

ד. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים⁽¹⁾

31 בדצמבר		31 במרץ		31 בדצמבר		31 במרץ	
2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
יתרת ההפרשה להפסדי אשראי				יתרות החוזים*			
מבוקר		בלתי מבוקר		מבוקר		בלתי מבוקר	
עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:							
8	4	1,397	1,087	1,649	1,087	8	1,087
אשראי תעודות							
35	32	5,609	5,467	5,780	5,467	64	5,467
ערביות להבטחת אשראי							
69	42	22,517	21,053	24,261	21,053	72	21,053
ערביות לרוכשי דירות							
159	149	24,364	23,966	23,155	23,966	180	23,966
ערביות והתחייבויות אחרות**							
36	37	14,689	14,806	13,689	14,806	40	14,806
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו באחריות הבנק							
94	91	41,403	40,082	38,724	40,082	102	40,082
מסגרות ח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה, שלא נוצלו**							
101	92	30,306	30,957	27,484	30,957	89	30,957
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאנשר ושעדיין לא ניתן***							
66	49	20,449	22,969	22,154	22,969	81	22,969
התחייבויות להוצאת ערבויות							
21	21	24,845	24,508	23,143	24,508	20	24,508
יתרות חוזי מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים המיוחסים לפעילות מופסקת							

* יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

** כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעו"ף בסך 153 מיליוני ש"ח (ליום 31.03.18: 311 מיליוני ש"ח, ליום 31.12.18: 174 מיליוני ש"ח).

*** כולל התחייבויות למתן אשראי שניתנו ללקוחות במסגרת "אישור עקרוני ושמירת שיעור הריבית" להוראות ניהול בנקאי תקין 451, נהלים למתן הלוואות לדיוור.

(1) נתוני קבוצת ישראל כפיילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 13 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ה. ערבויות⁽¹⁾

הבנק מספק מגוון רחב של ערבויות ושיפויים עבור לקוחותיו על מנת לאפשר להם להשלים מגוון רחב של עסקות. הסכום המקסימלי של התשלומים העתידיים הפוטנציאליים נקבע בהתאם לסכום הנקוב של הערבויות, מבלי לקחת בחשבון החזרים אפשריים או בטוחות מוחזקות או משועבדות. במידת הצורך הבנק נוהג לקבל ביטחונות או התחייבויות מסוגים שונים כגון פיקדונות, ניירות-ערך, נדל"ן, יחסים פיננסיים וכדומה. מרבית הערבויות בבנק מדורגות בדירוג ביצוע האשראי.

ליום 31 במרץ 2019						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
בלתי מבוקר						
5,467	50	808	110	787	3,712	ערבויות להבטחת אשראי
21,053	16,278	-	-	-	4,775	ערבויות לרוכשי דירות
23,966	-	4,530	3,393	6,176	9,867	ערבויות והתחייבויות אחרות
22,969	-	65	1,378	13,112	8,414	התחייבויות להוצאת ערבויות
73,455	16,328	5,403	4,881	20,075	26,768	סך-הכל
ליום 31 במרץ 2018						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
בלתי מבוקר						
5,780	83	500	217	913	4,067	ערבויות להבטחת אשראי
24,261	19,418	-	-	-	4,843	ערבויות לרוכשי דירות
23,155	-	3,791	3,055	4,993	11,316	ערבויות והתחייבויות אחרות
22,154	-	81	1,060	10,645	10,368	התחייבויות להוצאת ערבויות
75,350	19,501	4,372	4,332	16,551	30,594	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2018						
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם						
סך-הכל	ללא תאריך פקיעה	פקיעה מעל 5 שנים	פקיעה מעל 3 ועד 5 שנים	פקיעה בין שנה ועד 3 שנים	פקיעה בעוד שנה או פחות	
מבוקר						
5,609	54	839	158	660	3,898	ערבויות להבטחת אשראי
22,517	17,354	-	-	-	5,163	ערבויות לרוכשי דירות
24,364	-	4,655	3,447	5,596	10,666	ערבויות והתחייבויות אחרות
20,449	-	59	1,422	9,843	9,125	התחייבויות להוצאת ערבויות
72,939	17,408	5,553	5,027	16,099	28,852	סך-הכל

(1) אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלרס המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה⁽³⁾

סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	ליום 31 במרץ 2019					נכסים
		מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי		
		אחר	אירו	דולר	צמוד למדד	לא-צמוד	
78,332	-	2,700	327	18,193	23	57,089	מזומנים ופיקדונות בבנקים
66,259	1,836	256	1,011	28,002	3,973	31,181	ניירות-ערך
714	-	-	-	-	-	714	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
283,048	1,084	2,288	4,270	21,731	46,646	207,029	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
2,279	-	-	911	1,327	-	41	אשראי לממשלות
103	58	-	-	-	-	45	השקעות בחברות כלולות
3,077	3,077	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
10,246	701	135	180	3,146	769	5,315	נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,954	1,563	26	57	112	303	3,893	נכסים אחרים
15,766	608	-	43	64	58	14,993	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
465,778	8,927	5,405	6,799	72,575	51,772	320,300	סך-כל הנכסים
התחייבויות							
354,232	1,123	3,223	10,552	78,632	12,697	248,005	פיקדונות הציבור
3,328	-	57	340	1,500	124	1,307	פיקדונות מבנקים
358	-	-	-	93	2	263	פיקדונות הממשלה
5	-	5	-	-	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
29,695	-	21	10	325	27,862	1,477	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
10,429	672	154	175	3,175	799	5,454	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
12,402	1,325	347	166	2,862	501	7,201	התחייבויות אחרות
16,758	47	-	12	238	66	16,395	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
427,207	3,167	3,807	11,255	86,825	42,051	280,102	סך-כל ההתחייבויות
38,571	5,760	1,598	(4,456)	(14,250)	9,721	40,198	עודף נכסים (התחייבויות)
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	-	(1,975)	4,902	15,759	(380)	(18,306)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	245	(413)	(1,430)	-	1,598	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
-	-	(22)	(58)	(466)	-	546	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס הבסיס)
38,571	5,760	(154)	(25)	(387)	9,341	24,036	סך-הכל כללי
-	-	419	(83)	(1,271)	-	935	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	(45)	(2,072)	(1,108)	-	3,225	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

(3) נתוני קבוצת ישראל כפי הוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה⁽³⁾ (המשך)

סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	ליום 31 במרץ 2018					לא-צמוד	צמוד למדד	מטבע ישראלי
		מטבע-חוץ ⁽¹⁾			דולר	אחר			
		אחר	אירו	אחר					
נכסים									
78,125	-	3,536	609	17,690	-	56,290	-	מזומנים ופיקדונות בבנקים	
61,508	2,079	432	971	20,824	1,490	35,712	-	ניירות-ערך	
608	-	-	-	-	-	608	-	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	
270,793	967	1,948	4,021	20,844	45,091	197,922	-	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾	
2,476	-	-	1,081	1,199	-	196	-	אשראי לממשלות	
101	46	-	-	-	-	55	-	השקעות בחברות כלולות	
3,044	3,044	-	-	-	-	-	-	בניינים וציוד	
12,273	734	367	690	3,015	929	6,538	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים	
5,282	1,231	17	89	67	15	3,863	-	נכסים אחרים	
13,985	402	-	38	111	68	13,366	-	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת	
448,195	8,503	6,300	7,499	63,750	47,593	314,550	-	סך-כל הנכסים	
התחייבויות									
344,703	978	3,498	12,427	74,383	14,956	238,461	-	פיקדונות הציבור	
3,102	-	66	432	1,033	124	1,447	-	פיקדונות מבנקים	
385	-	-	-	173	5	207	-	פיקדונות הממשלה	
6	-	6	-	-	-	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	
26,214	-	122	11	373	22,699	3,009	-	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים	
11,436	726	182	537	2,840	1,132	6,019	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	
10,857	1,006	310	228	1,735	149	7,429	-	התחייבויות אחרות	
15,276	38	-	27	280	79	14,852	-	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת	
411,979	2,748	4,184	13,662	80,817	39,144	271,424	-	סך-כל ההתחייבויות	
36,216	5,755	2,116	(6,163)	(17,067)	8,449	43,126	-	עודף נכסים (התחייבויות)	
השפעת מכשירים נגזרים מגדרים:									
-	-	(861)	-	5	-	856	-	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:									
-	-	(1,864)	6,237	19,593	(331)	(23,635)	-	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	
-	-	49	(594)	(2,046)	-	2,591	-	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	
-	-	165	541	(601)	-	(105)	-	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	
36,216	5,755	(395)	21	(116)	8,118	22,833	-	סך-הכל כללי	
-	-	200	(1,378)	(2,639)	-	3,817	-	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהווה)	
-	-	627	1,651	(1,193)	-	(1,085)	-	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהווה)	

* לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(1) כולל צמודי מטבע-חוץ.

(2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.

(3) נתוני קבוצת ישראל כפי שהוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 14 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה⁽³⁾ (המשך)

סך-הכל	פריטים לא-כספיים*	ליום 31 בדצמבר 2018					לא-צמוד	צמוד למדד	דולר	אירו	אחר
		מטבע-חוץ ⁽¹⁾			מטבע ישראלי						
נכסים											
84,459	-	1,825	311	12,341	-	69,982					מזומנים ופיקדונות בבנקים
56,116	1,521	288	846	24,881	2,645	25,935					ניירות-ערך
708	-	-	-	-	-	708					ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
282,507	819	2,575	4,864	24,463	46,180	203,606					אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
2,428	-	-	973	1,361	-	94					אשראי לממשלות
103	58	-	-	-	-	45					השקעות בחברות כלולות
3,111	3,111	-	-	-	-	-					בניינים וציוד
10,534	1,096	323	432	4,079	715	3,889					נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,850	1,610	43	79	49	7	4,062					נכסים אחרים
15,110	484	-	55	115	62	14,394					נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
460,926	8,699	5,054	7,560	67,289	49,609	322,715					סך-כל הנכסים
התחייבויות											
352,260	830	3,891	10,645	78,007	12,493	246,394					פיקדונות הציבור
4,528	-	22	344	1,934	124	2,104					פיקדונות מבנקים
208	-	-	-	99	3	106					פיקדונות הממשלה
30,024	-	21	11	339	27,796	1,857					אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
9,676	1,100	263	306	3,492	622	3,893					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
11,841	1,291	397	204	2,700	316	6,933					התחייבויות אחרות
14,733	23	-	5	275	68	14,362					התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
423,270	3,244	4,594	11,515	86,846	41,422	275,649					סך-כל ההתחייבויות
37,656	5,455	460	(3,955)	(19,557)	8,187	47,066					עודף נכסים (התחייבויות) השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדירים:
-	-	(522)	3,384	20,198	553	(23,613)					מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	(191)	439	(1,401)	-	1,153					אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	59	173	44	-	(276)					אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
37,656	5,455	(194)	41	(716)	8,740	24,330					סך-הכל כללי
-	-	127	68	(2,111)	-	1,916					אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	-	771	763	1,542	-	(3,076)					אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

- * לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.
 (1) כולל צמודי מטבע-חוץ.
 (2) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי ההצמדה.
 (3) נתוני קבוצת ישראל כפי הוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הניכיון היא סובייקטיבית. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן המוצגת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול להיות שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת הזכויות שאינן מקנות שליטה ואת השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן ייתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו, יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק ח'. כמו-כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי הוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פיקדונות בבנקים, אגרות-חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה - שיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח;

ניירות-ערך סחירים - לפי שווי שוק בשוק העיקרי.

אשראי לציבור - השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכחים בשיעור ניכיון מתאים. יתרת האשראי פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית). תקבולים אלה הונו בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי באותה קטגוריה.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי הוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעור ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות. גידול של 1% בשיעורי ריבית הניכיון של חובות פגומים מקטין את שוויים הוגן בסכום של 10 מיליוני ש"ח.

מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי יוחסו לתקופות שבהן מוין אותו חוב, מקום בו ניתן לעשות זאת (לדוגמה, כאשר חושבה הפרשה על בסיס פרטני לפי ערך נוכחי של תזרים מזומנים). בהעדר נתונים אלה מחיקות חשבונאיות ויתרת ההפרשות מיוחסים באופן יחסי ליתרת האשראי לפי תקופות לפירעון בסוף התקופה.

בחישוב השווי הוגן נכללו הנחות פירעון מוקדם בגין אשראי לדיור בהתאם להערכת הבנק בהתבסס על בחינת הנתונים ההיסטוריים של פירעונות מוקדמים ביחס לפרמטרים המסבירים פירעונות אלו. השפעת הנחות אלו על השווי הוגן הינה הגדלת השווי הוגן ב-138 מיליוני ש"ח.

פיקדונות, אגרות-חוב וכתבי התחייבות - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו התאגיד מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות-חוב וכתבי התחייבות דומים (אם מחיר מצוטט בשוק פעיל אינו זמין), על-ידי הבנק, ביום הדיווח. לגבי אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים אשר נסחרים כנכס בשוק פעיל, השווי הוגן מבוסס על מחירי שוק מצוטטים או על ציטוטי סוחרים עבור התחייבות זהה הנסחרת כנכס בשוק פעיל.

השאלות בין לקוחות - מוצגים כאשראי ופיקדונות ונמדדים לפי ערכם בבורסה של ניירות הערך המושאלים.

מכשירים פיננסיים נגזרים - מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי.

מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מידת השווי הוגן של מכשירים נגזרים מתחשבת בין היתר בסיכון האשראי הגלום בעסקאות אלו.

אומדן השווי הוגן של נכסים בגין מכשירים נגזרים, משקף גם את סיכון האשראי של הצד הנגדי, ואומדן השווי הוגן של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משקף גם את סיכון האשראי של הבנק.

מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי - השווי הוגן מוצג בהתאם ליתרה המאזנית של העמלות בעסקאות הנ"ל המהוות קירוב לשווי הוגן.

נכסים והתחייבויות אשר מדידת השווי הוגן בגינם מתבססת על נתוני רמה 3 - פריטים ששוויים הוגן נקבע על סמך מחיר אינדיקטיבי מגורם בלתי תלוי, מחיר אינדיקטיבי של צד נגדי לעסקה, מודלים להערכה אשר חלק מהנתונים המשמעותיים בהם אינם נצפים וכן פריטים ששוויים הוגן נקבע על סמך מחשבוני פנימיים או לשכות שירות אשר חלק מהנתונים בהם אינם נצפים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים⁽²⁾

סך-הכל	ליום 31 במרץ 2019			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾		רמה 1		
	רמה 2	רמה 3			
נכסים פיננסיים					
78,332	75,317	-	3,015	78,332	מזומנים ופיקדונות בבנקים
66,263	1,573	28,544	36,146	66,259	ניירות-ערך*
714	714	-	-	714	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
283,220	279,320	-	3,900	283,048	אשראי לציבור, נטו***
2,283	2,283	-	-	2,279	אשראי לממשלות
10,246	3,792	5,780	674	10,246	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,942	988	-	954	1,882	נכסים פיננסיים אחרים
14,998	14,957	-	41	15,015	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
457,998	378,944	34,324	44,730	**457,775	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
355,665	349,618	-	6,047	354,232	פיקדונות הציבור***
3,346	3,346	-	-	3,328	פיקדונות מבנקים
371	371	-	-	358	פיקדונות הממשלה
6	6	-	-	5	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
30,419	508	2,021	27,890	29,695	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
10,429	4,308	5,447	674	10,429	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,607	4,653	-	954	5,792	התחייבויות פיננסיות אחרות
16,505	16,505	-	-	16,545	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
422,348	379,315	7,468	35,565	**420,384	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
113	113	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,101 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 83,024 מיליוני ש"ח ובסך של 17,461 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

*** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 0 מיליוני ש"ח ו-31 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) נתוני קבוצת ישראל כפי הוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים⁽²⁾ (המשך)

סך-הכל	ליום 31 במרץ 2018			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾		רמה 1		
	רמה 2	רמה 3			
נכסים פיננסיים					
78,086	74,672	-	3,414	78,125	מזומנים ופיקדונות בבנקים
61,512	1,599	20,725	39,188	61,508	ניירות-ערך*
608	608	-	-	608	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
271,954	266,825	-	5,129	270,793	אשראי לציבור, נטו***
2,477	2,477	-	-	2,476	אשראי לממשלות
12,273	5,101	6,431	741	12,273	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,325	696	-	629	1,314	נכסים פיננסיים אחרים
13,394	13,374	-	20	13,416	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
441,629	365,352	27,156	49,121	**440,513	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
346,060	339,663	-	6,397	344,703	פיקדונות הציבור***
3,117	3,117	-	-	3,102	פיקדונות מבנקים
398	398	-	-	385	פיקדונות הממשלה
6	6	-	-	6	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
27,579	1,631	2,107	23,841	26,214	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
11,436	4,207	6,489	740	11,436	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
4,887	4,258	-	629	4,123	התחייבויות פיננסיות אחרות
14,981	14,981	-	-	15,016	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
408,464	368,261	8,596	31,607	**404,985	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 970 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 81,592 מיליוני ש"ח ובסך של 18,469 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

*** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 0 מיליוני ש"ח ו-7 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משובצים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) נתוני קבוצת ישראל כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

א. יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים⁽²⁾ (המשך)

סך-הכל	ליום 31 בדצמבר 2018			יתרה במאזן	
	שווי הוגן ⁽¹⁾		רמה 1		
	רמה 2	רמה 3			
נכסים פיננסיים					
84,435	81,391	-	3,044	84,459	מזומנים ופיקדונות בבנקים
56,119	1,602	24,937	29,580	56,116	ניירות-ערך*
708	708	-	-	708	ניירות-ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
281,677	277,962	-	3,715	282,507	אשראי לציבור, נטו***
2,435	2,435	-	-	2,428	אשראי לממשלות
10,534	2,007	7,428	1,099	10,534	נכסים בגין מכשירים נגזרים
1,880	870	-	1,010	1,814	נכסים פיננסיים אחרים
14,431	14,386	-	45	14,456	נכסים המיוחסים לפעילות מופסקת
452,219	381,361	32,365	38,493	**453,022	סך-כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות					
352,862	347,139	-	5,723	352,260	פיקדונות הציבור***
4,544	4,544	-	-	4,528	פיקדונות מבנקים
220	220	-	-	208	פיקדונות הממשלה
2	2	-	-	-	ניירות-ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
30,312	1,107	2,023	27,182	30,024	אגרות-חוב וכתבי התחייבות נדחים
9,676	851	7,725	1,100	9,676	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
5,758	4,748	-	1,010	5,684	התחייבויות פיננסיות אחרות
14,508	14,508	-	-	14,544	התחייבויות המיוחסות לפעילות מופסקת
417,882	373,119	9,748	35,015	**416,924	סך-כל ההתחייבויות הפיננסיות
מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים					
113	113	-	-	-	עסקות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי

* כולל מניות ואופציות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך של 1,020 מיליוני ש"ח. לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות-ערך ראה [ביאור 5](#).

** מזה: נכסים והתחייבויות בסך של 73,001 מיליוני ש"ח ובסך של 16,411 מיליוני ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [סעיפים ב-1](#).

*** מזה נכללו ביתרת אשראי לציבור וביתרת פיקדונות הציבור סכומים של 0 מיליוני ש"ח ו-2 מיליוני ש"ח (בהתאמה) בגין מכשירים נגזרים משבוצים.

(1) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(2) נתוני קבוצת ישראלכרט הוצגו כפעילות מופסקת, בנפרד מהפעילות הנמשכת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה*

ליום 31 במרץ 2019			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
אגרות-חוב זמינות למכירה			
32,972	-	3,837	29,135
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
14,444	-	14,201	243
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
118	-	-	118
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
8,114	185	7,682	247
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
73	-	73	-
אגרות-חוב של אחרים בישראל			
2,799	-	2,721	78
אגרות-חוב של אחרים זרים			
58,520	185	28,514	29,821
סך-הכל אגרות-חוב זמינות למכירה			
748	-	30	718
השקעות במניות שאינן למסחר			
ניירות-ערך למסחר			
5,594	-	-	5,594
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
3	-	-	3
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
10	-	-	10
מניות סחירות			
5,607	-	-	5,607
סך-הכל ניירות-ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
394	137	257	-
חוזי שקל-מדד			
5,900	2,434	3,466	-
חוזי ריבית אחרים			
3,095	1,157	1,915	23
חוזי מטבע-חוץ			
834	55	128	651
חוזי מניות			
23	9	14	-
חוזי סחורות ואחרים			
3,957	-	-	3,957
אשראי בגין השאלות בין לקוחות			
954	-	-	954
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
80,032	3,977	34,324	41,731
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
228	70	158	-
חוזי שקל-מדד			
6,231	2,360	3,871	-
חוזי ריבית אחרים			
3,149	1,756	1,370	23
חוזי מטבע-חוץ			
798	114	33	651
חוזי מניות			
23	8	15	-
חוזי סחורות ואחרים			
31	24	7	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
3,957	-	-	3,957
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
954	-	-	954
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
2,090	-	-	2,090
התחייבויות בגין השאלת ניירות-ערך			
17,461	4,332	5,454	7,675
סך-כל ההתחייבויות			

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה* (המשך)

ליום 31 במרץ 2018			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות-ערך זמינים למכירה			
31,986	-	4,122	27,864
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
10,512	-	9,936	576
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
44	-	-	44
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
5,797	214	5,152	431
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
307	-	307	-
אגרות-חוב של אחרים בישראל			
1,415	-	1,208	207
אגרות-חוב של אחרים זרים			
1,074	-	-	1,074
מניות סחירות			
ניירות-ערך למסחר			
8,876	-	-	8,876
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
69	-	-	69
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
2	-	-	2
אגרות-חוב של אחרים זרים			
44	-	-	44
מניות סחירות			
60,126	214	20,725	39,187
סך-הכל ניירות-ערך הנמדדים בשווי הוגן			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
424	194	230	-
חוזי שקל-מדד			
6,644	2,932	3,712	-
חוזי ריבית אחרים			
4,277	1,767	2,465	45
חוזי מטבע-חוץ			
913	195	22	696
חוזי מניות			
15	13	2	-
חוזי סחורות ואחרים			
5,129	-	-	5,129
אשראי בגין השאלות בין לקוחות			
629	-	-	629
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
78,157	5,315	27,156	45,686
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
348	85	263	-
חוזי שקל-מדד			
6,777	2,624	4,153	-
חוזי ריבית אחרים			
3,398	1,458	1,896	44
חוזי מטבע-חוץ			
899	26	177	696
חוזי מניות			
14	14	-	-
חוזי סחורות ואחרים			
7	1	6	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
5,129	-	-	5,129
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
629	-	-	629
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
1,268	-	-	1,268
התחייבויות בגין השאלות ניירות-ערך			
18,469	4,208	6,495	7,766
סך-כל ההתחייבויות			

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה* (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018			
סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)
נכסים			
ניירות-ערך זמינים למכירה			
26,373	-	4,570	21,803
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
10,420	-	10,046	374
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
114	-	-	114
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים בישראל			
8,273	191	7,777	305
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
141	-	141	-
אגרות-חוב של אחרים בישראל			
2,539	-	2,403	136
אגרות-חוב של אחרים זרים			
470	-	-	470
השקעות במניות שאינן למסחר			
ניירות-ערך למסחר			
6,266	-	-	6,266
אגרות-חוב של ממשלת ישראל			
69	-	-	69
אגרות-חוב של ממשלות זרות			
2	-	-	2
אגרות-חוב של אחרים זרים			
41	-	-	41
מניות סחירות			
54,708	191	24,937	29,580
סך-הכל ניירות-ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים			
366	79	287	-
חוזי שקל-מדד			
4,443	652	3,791	-
חוזי ריבית אחרים			
4,285	1,153	3,097	35
חוזי מטבע-חוץ			
1,377	81	232	1,064
חוזי מניות			
63	42	21	-
חוזי סחורות ואחרים			
3,715	-	-	3,715
אשראי בגין השאלות בין לקוחות			
1,010	-	-	1,010
נכסים בגין פעילות בשוק המעו"ף			
69,967	2,198	32,365	35,404
סך-כל הנכסים			
התחייבויות			
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים			
224	25	199	-
חוזי שקל-מדד			
4,588	56	4,532	-
חוזי ריבית אחרים			
3,423	749	2,638	36
חוזי מטבע-חוץ			
1,377	19	294	1,064
חוזי מניות			
64	2	62	-
חוזי סחורות ואחרים			
2	14	(12)	-
התחייבויות בגין נגזרים משובצים			
3,715	-	-	3,715
פיקדונות בגין השאלות בין לקוחות			
1,010	-	-	1,010
התחייבויות בגין פעילות בשוק המעו"ף			
2,008	-	-	2,008
התחייבויות בגין השאלות ניירות-ערך			
16,411	865	7,713	7,833
סך-כל ההתחייבויות			

* אינו כולל את נתוני קבוצת ישראלכרט המהווה פעילות מופסקת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

ליום 31 במרץ 2019					
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2019	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1) אחרים (רמה 2) משמעותיים (רמה 3)
		נתונים לא נצפים משמעותיים	נתונים נצפים משמעותיים	נתונים לא נצפים משמעותיים	
בלתי מבוקר					
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
(5) ⁽¹⁾	704	704	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(7) ⁽²⁾	21	21	-	-	השקעות במניות
(12)	725	725	-	-	סך-הכל
ליום 31 במרץ 2018					
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 במרץ 2018	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1) אחרים (רמה 2) משמעותיים (רמה 3)
		נתונים לא נצפים משמעותיים	נתונים נצפים משמעותיים	נתונים לא נצפים משמעותיים	
בלתי מבוקר					
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
(8) ⁽¹⁾	806	806	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(2) ⁻	-	-	-	-	השקעות במניות
8	806	806	-	-	סך-הכל
ליום 31 בדצמבר 2018					
סך-הכל הרווח (הפסד) בגין השינויים בשווי בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	סך-הכל שווי הוגן	מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1) אחרים (רמה 2) משמעותיים (רמה 3)
		נתונים לא נצפים משמעותיים	נתונים נצפים משמעותיים	נתונים לא נצפים משמעותיים	
מבוקר					
נכסים שנמדדים לפי שווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה					
(117) ⁽¹⁾	681	681	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
(34) ⁽²⁾	49	49	-	-	השקעות במניות
83	730	730	-	-	סך-הכל

(1) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הפסדי אשראי.
 (2) הפסדים שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר
במליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2019								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2019	העברות מתוך רמה 3	העברות אל רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2019
191	185	-	-	-	-	-	(6)	191
נכסים								
אגרות-חוב זמינות למכירה								
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים								
191	185	-	-	-	-	-	(6)	191
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
54	67	-	-	(1)	-	-	14	54
חוזי שקל-מדד								
596	74	-	-	5	(10)	-	(517)	596
חוזי ריבית אחרים								
404	(599)	-	-	(801)	61	-	(263)	404
חוזי מטבע-חוץ								
62	(59)	-	-	(4)	(1)	-	(116)	62
חוזי מניות								
40	1	-	-	1	-	-	(40)	40
חוזי סחורות ואחרים								
(14)	(24)	-	-	2	-	-	(12)	(14)
נגזרים משובצים								
1,333	(355)	-	-	(798)	50	-	(940)	1,333
סך-הכל								

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 31 במרץ 2018								
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2018	העברות מתוך רמה 3	העברות אל רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	שווי הוגן ליום 31 במרץ 2018
212	214	-	-	-	-	2	-	212
נכסים								
אגרות-חוב זמינות למכירה								
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים								
212	214	-	-	-	-	2	-	212
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו								
103	109	-	-	4	-	-	2	103
חוזי שקל-מדד								
295	308	-	-	(34)	61	-	(14)	295
חוזי ריבית אחרים								
(813)	309	-	-	92	5	-	1,025	(813)
חוזי מטבע-חוץ								
(3)	169	-	-	37	(1)	-	136	(3)
חוזי מניות								
(2)	(1)	-	-	1	-	-	-	(2)
חוזי סחורות ואחרים								
(29)	(1)	-	-	6	-	-	22	(29)
נגזרים משובצים								
(237)	1,107	-	-	106	65	2	1,171	(237)
סך-הכל								

- (1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
- (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת נירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
- (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר
במיליוני ש"ח

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018									
שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2018	העברות מתוך רמה 3	העברות אל רמה 3	סילוקים	רכישות	רווחים (הפסדים) שנכללו בהון ⁽²⁾	רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד ⁽¹⁾⁽³⁾	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017
נכסים									
אגרות-חוב זמינות למכירה									
212	191	-	-	-	(37)	-	-	16	212
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו									
103	54	(62) ⁽³⁾	-	-	10	-	-	(59)	103
295	596	86 ⁽¹⁾	-	-	256	5	-	40	295
(813)	404	159 ⁽³⁾	-	-	1,441	12	-	(236)	(813)
(3)	62	(32) ⁽³⁾	-	-	58	(1)	-	8	(3)
(2)	40	(9) ⁽³⁾	-	-	3	10	-	29	(2)
(29)	(14)	(2) ⁽³⁾	-	-	12	-	-	3	(29)
(237)	1,333	140	-	-	1,743	26	-	(199)	(237)

(1) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות ריבית.
 (2) רווחים (הפסדים) שנכללו בהון בסעיף התאמות בגין הצגת נירות-ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן.
 (3) רווחים (הפסדים) שנכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ה. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן בין רמה 1 לרמה 2.

א. במהלך התקופה לא היו מעברים של פריטים הנמדדים לפי שווי הוגן ממדידה ברמה 3 למדידה ברמה 2, למעט העברות הנובעות מסיכון צד נגדי לעסקה. בהתאם למדיניות התאגיד הבנקאי, ההעברות בין הרמות מוכרות כמתרחשות בסוף תקופת הדיווח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3

ליום 31 במרץ 2019			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	185	ציטוט מצד נגדי לעסקה	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	67	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה (0.07%-6.71%) (0.94%)
חוזי ריבית אחרים	74	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה (0.07%-17.25%) (1.05%)
חוזי מטבע-חוץ	(599)	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה (0.66%-4.99%) (0.90%)
חוזי מניות	(75)	מודל תמחור נגזרי מניות	סיכון צד נגדי לעסקה
חוזי מניות ⁽¹⁾	16	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי (36.14%-41.95%) (36.58%)
תשואת דיבידנד			
ריבית שקלית לא-צמודה (0.11%-0.97%) (0.17%)			
חוזי סחורות ואחרים	1	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה (0.07%-16.15%) (2.97%)
נגזרים משובצים ⁽²⁾	(24)	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	21	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	704	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים			

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

בלתי מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 במרץ 2018			
שווי הוגן	טכניקות הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים	214	ציטוט מצד נגדי לעסקה	
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
חוזי שקל-מדד	109	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה (0.10%) -2.99% -0.66%
חוזי ריבית אחרים	308	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה (2.10%) -4.59% -0.66%
חוזי מטבע-חוז	309	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה (0.90%) -4.99% -0.66%
חוזי מניות	159	מודל תמחור נגזרי מניות	סיכון צד נגדי לעסקה (4.65%) -17.85% -0.66%
חוזי מניות	9	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
חוזי מניות ⁽¹⁾	1	מודל תמחור אופציות	סטיית תקן (36.58%) -41.95% -36.14%
תשואת דיבידנד			
ריבית שקלית לא-צמודה			(0.17%) -0.97% -0.11%
חוזי סחורות ואחרים	(1)	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה (0.98%) -18.83% -0.44%
נגזרים משובצים ⁽²⁾	(1)	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
השקעה במניות לא סחירות	-	הערכת שווי	
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	806	נכסים סחירים - שווי שוק בניכוי מקדם ביטחון מתאים	
		נכסים לא סחירים - היוון תזרימי מזומנים בניכוי מקדם ביטחון מתאים	

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ליום 31 במרץ 2019

מבוקר

ביאור 15 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ז. מידע נוסף בדבר נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה המשמשים במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו לרמה 3 (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח (ממוצע משוקלל)
במיליוני ש"ח			
1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה			
נכסים			
191	ציטוט מצד נגדי לעסקה		
אגרות-חוב של מוסדות פיננסיים זרים			
יתרות בגין מכשירים נגזרים, נטו			
54	מודל תמחור נגזרי מטבע וריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	0.38%-8.27% (2.03%)
596	מודל תמחור נגזרי ריבית	סיכון צד נגדי לעסקה	0.38%-18.30% (6.10%)
404	מודל תמחור אופציות	סיכון צד נגדי לעסקה	
64	מודל תמחור נגזרי מניות	סיכון צד נגדי לעסקה	0.38%-3.68% (2.57%)
(2)	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי	
חוזי שקל-מדד			
חוזי ריבית אחרים			
חוזי מטבע-חוץ			
חוזי מניות			
חוזי מניות ⁽¹⁾			
תשואת דיבידנד			
ריבית שקלית לא-צמודה			
40	מודל תמחור נגזרי מטבע	סיכון צד נגדי לעסקה	0.38%-18.30% (6.10%)
(14)	מודל תמחור אופציות	ציטוט מצד נגדי	
חוזי סחורות ואחרים			
נגזרים משובצים ⁽²⁾			
2. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה			
49	הערכת שווי		
השקעה במניות לא סחירות			
681	נכסים סחירים - שווי שוק		
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון בניכי מקדם ביטחון מתאים			

ניתוח רגישות לגבי מדידות שווי הוגן המסווגות ברמה 3:

- (1) עלייה (ירידה) בשיעור סטיית התקן תביא למדידת שווי הוגן גבוהה (נמוכה) משמעותית. מנגד, עלייה (ירידה) בשיעור תשואת הדיבידנד או בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.
- (2) עלייה (ירידה) בשיעור הריבית להיוון תביא למדידת שווי הוגן נמוכה (גבוהה) משמעותית.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות

רפורמות רגולטוריות להגברת התחרותיות במערכת הבנקאית

בשנים האחרונות גובשו מספר יוזמות רגולטוריות שעיקר עניינן, הגברת התחרותיות במערכת הבנקאית בישראל, ולצידן קיימות מספר יוזמות רגולטוריות נוספות הנמצאות בשלבי ייזום.

החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל

בחודש ינואר 2017 פורסם חוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה) התשע"ז-2017 על בסיס דוח ועדה ציבורית שמונתה על-ידי שר האוצר ונגידת בנק ישראל (ועדת שטרם).

- בתוך שלוש שנים מחודש ינואר 2017 חברות כרטיסי האשראי יופרדו משני הבנקים הגדולים (הבנק ובנק לאומי). בחודש אפריל 2019 מכר הבנק כ-65.2% מהונה המונפק והנפרע של ישראל כרטיס. מאחר ובחר בדרך של הנפקה של לפחות 25% מחברת כרטיסי האשראי שבבעלותו יכול תהליך ההפרדות לארוך עד 4 שנים מינואר 2017, הבנק נערך להשלמת ההפרדות מקבוצת ישראל כרטיס כנדרש בחוק במספר חלופות אפשריות. אין ודאות בנוגע לאופן ולעיתוי בו יבחר הבנק להשלים את ההפרדות.
- החל מחודש יולי 2018 הבנקים נדרשים להעביר לגופים פיננסיים שיאשוו ובכפוף לאישור לקוח, יתרות עו"ש יומיות. בנק הפועלים ערוך למימוש ההוראה.
- הבנק חייב לאפשר להעביר מידע על חשבונות לקוחות לצדדים שלישיים שיתנו ללקוחות שירותי יעוץ, השוואת עלויות וסכימת מידע פיננסי. ההעברה תהיה בכפוף לאישור לקוח ותבוצע בשיטת OPEN API. טיוטת תקנות בעניין זה טרם פורסמה, אך בנק ישראל פרסם לוח זמנים לביצוע בצוות ההיגוי של הפרויקט.
- החל מפברואר 2020 הבנק ידרש להציג באתר שלו, עבור לקוחותיו, פירוט מידע על העסקות המבוצעות על ידם בכרטיסי חיוב חוץ בנקאיים. תיקון להוראות נוהל בנקאי תקין 470 פורסם בחודש נובמבר 2018 ובו הוראות באשר לאופן הצגת המידע.
- כחלק מהגנות היונקא לחברות כרטיסי האשראי הבנק ידרש לצמצם את מסגרות האשראי שלו ב-50% ביחס למסגרות האשראי שהקצה בשנת 2015, זאת עד חודש פברואר 2021. לאחר מכן לא יוכל הבנק לצמוח בהיקף המסגרות במשך 3 שנים נוספות.
- בהמשך לאמור בביאור 35 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018 (בעמ' 266) בדבר החזקותיו של הבנק בחברת שב"א (שירותי בנק אוטומטיים בע"מ, "שב"א") ובדבר הדרשה החלה על הבנק למכור את החזקותיו העולות על 10% עד חודש ינואר 2021, ביום 16 באפריל 2019 התקשר הבנק בהסכם עם חברה מקבוצת Mastercard העולמית ("מסטרקארד") למכירת 10% ממניות שב"א כנגד תמורה כוללת של 11 מיליון דולר (כ-39 מיליון ש"ח), מתוכה 9 מיליון דולר ישולמו במועד השלמת העסקה ו-2 מיליון דולר נוספים יינתנו כשירותים שונים שתעניק מסטרקארד (בתנאי הסכם קיים לשיתוף פעולה בין הצדדים וכפי שיוסכם ביניהם) בחמש השנים הקרובות. העסקה הושלמה ביום 7 במאי 2019. בגין מכירת המניות כאמור ירשום הבנק בדוחות הכספיים לרבעון השני של שנת 2019 רווח (לפני מס) בסך של כ-27 מיליון ש"ח, וכן רווח נוסף בגין שערור יתרת ההחזקה, בהתאם למחיר הנצפה של המניות.
- העסקה כוללת גם הסכמות והבנות אליהן הגיעו הבנק ומסטרקארד הנוגעות למערכת היחסים הקיימת ולשיתוף הפעולה ביניהם שלא ביחס להחזקה בשב"א.
- בנוסף לאמור, ביום 27 במאי 2019, פרסמה שב"א תשקיף הצעת מכר למניות שב"א אשר יאפשר, בין היתר, מכירה של החזקות הבנק (ובנקים נוספים המחזיקים בשב"א) העולות על 10% ממניות שב"א.

ועדת החקירה הפרלמנטרית להקצאת האשראי במשק

בחודש יולי 2017 החליטה הכנסת להקים ועדת חקירה פרלמנטרית לבחינת הקצאת האשראי במשק והסדרי חוב בראשות ח"כ איתן כבל. בוועדה בחנו את התנהלות בנק ישראל, הפיקוח על הבנקים, גופים מוסדיים, חברות ביטוח ונותני אשראי למיניהם, והגישו המלצות בנושא. מנכ"ל הבנק ויו"ר הדירקטוריון הופיעו בפני הוועדה ביום 21 בחודש אוקטובר 2018. הבנק העביר לוועדה נתונים הנוגעים לביצועי תיק האשראי של הבנק, לתמהיל התיק לאורך השנים ולהתמודדות הבנק עם לקוחות בקשיים. כמו-כן, ראשי הבנק ענו על שאלות חברי הכנסת. כחלק משיתוף הפעולה עם הוועדה, ובהתאם להנחיות היועצים המשפטיים לעניין חובות הסודיות של הבנק. נציגי הבנק העבירו לוועדה מסמכים נוספים לאחר הדיון בהתאם לבקשות חברי הכנסת, ככל שהתאפשר. מסמכים נוספים, הנוגעים לנתונים מצרפיים וכן למדיניות ונהלי הבנק, באופן שאינו פוגע בנכסים המסחריים של הבנק ובנושא הסודיות, הועברו בהמשך לבקשת הוועדה.

ביום 15 בחודש אפריל 2019 פרסמה הוועדה את המלצותיה, אשר כוונו להתנהלות הגופים המפקחים. ההמלצות לא כוללות המלצות קונקרטיות המכוונות לבנק ספציפי או לנושאי משרה בו. עם זאת, ההמלצות המכוונות לחלק מהרגולטורים וכן המלצות הרחב, צפויות להשפיע, ככל שיאומצו ויומשו - בין אם בחקיקה ובין אם באמצעות החלטה מנהלית של הרגולטור הרלוונטי - על פעילות הבנקים. כך למשל, בין עיקרי ההמלצות ישנה המלצה אשר בכוחה לפגוע באופן משמעותי ביחסים בין הבנק ללקוח, אשר נהנים מהגנות סודיות שונות המעוגנות בחוק ובפסיקה - מוצע להקים ועדה פרלמנטרית משותפת לוועדות הכלכלה והכספים שתהיה רשאית לקבל לידיה גם מידע סודי שיימסר לה על אף הוראות סודיות הקבועות בחוקים הפיננסיים. המלצות נוספות מתייחסות לשינויים נדרשים בדרכי הפיקוח והאכיפה שמפעיל הפיקוח על הבנקים; כך מוצע להקים יחידה ייעודית בעלת סמכויות חקירה בפיקוח על הבנקים (בדומה ליחידות מקבילות הקיימות ברשות התחרות ורשות ניירות-ערך), לאסור על צעדי אכיפה בלתי פורמליים מצד הפיקוח ולחייב את פרסום כלל צעדי האכיפה הפורמלית וכן מסמך מדיניות אכיפה כוללני. המלצה נוספת מציעה לקבוע כי הבנקים ואיגוד הבנקים לא יהיו חברים בוועדה המייעצת לנגיד בנק ישראל ולמפקח על הבנקים, ויוותרו בה חברים נציגי ממשלה בלבד, כמו-כן יקבע כי הוועדה תפרסם את הפרוטוקולים של דיוניה. המלצות אחרות, הנוגעות לרשות התחרות, מבקשות כי רשות התחרות תכריז על הבנקים כקבוצת ריכוז או כמונופול, וכן תגביר במידה ניכרת את נכונותה לפעול לגילוי מקרים של ניצול לרעה של כוח שוק ושל פעילות אנטי-תחרותית במערכת הבנקאית.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות (המשך)

החוק לניוד חשבונות בין בנקים באופן מקוון

בחודש פברואר 2018 אושר בכנסת החוק להקמת מערכת ניוד חשבונות בנק אוטומטית על בסיס מערכת ה-CASS שהוקמה באנגליה (Current Account Switch Service) במסגרת התוכנית הכלכלית (חוק ההסדרים) לשנת 2018. על-פי החוק - הבנקים יחויבו לאפשר מעבר לקוחות באופן מקוון, בטוח, בתוך שבוע ימי עסקים וללא עלות ללקוח, בחודש פברואר 2021 יכנס החוק לתוקף עם אפשרות להארכה נוספת בשנה. מאז פרסום הצעת החוק מתקיימות בבנק ישראל פגישות הצוות ליישום החוק, הוחלט כי חברת מס"ב תנהל את הפרויקט והחברה העבירה לוחות זמנים לביצוע לפיקוח על הבנקים ולכל הבנקים החברים.

בחודש נובמבר 2018 פרסמה נגידת בנק ישראל כללים ראשוניים מכח החוק העוסקים בסוגי חשבונות אשר הבנקים יחויבו לאפשר את ניודם במסגרת המערכת. בין היתר, נקבע כי לא יהיה ניתן להשתמש במערכת להעברת חשבונות נאמנות, אפטרופסות או שמנוהלים בידי מנהל עיזבון. כמו-כן נקבע כי השימוש במערכת מיועד לחשבונות שבהם יוותר הרכב זהה של בעלים בחשבון - בין אם היא נעשית מחשבון של יחיד ליחיד או שותפים לשותפים, על-פי נתוני בנק ישראל, כ-80% מחשבונות עו"ש למשקי בית יהיו ניתנים לניוד במערכת.

בחודש אפריל 2019 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת כללים לסוגי המוצרים אשר ינוודו במסגרת המערכת - ביניהם הרשאות לחיוב החשבון, ניהול יתרת חובה בשקלים ובמטבע-חוץ, ניהול ניירות-ערך ועוד. בנוסף, פרסמה טיוטת הוראת נוהל בנקאי תקין אשר מסדירה את רצף הפעולות הנדרשות מהבנק הקולט והבנק המעביר בניוד, והמפרטת את החובות החלות על כל אחד מהם.

הרפורמה בשירותי התשלום

הרפורמה בשירותי התשלום היא תולדה של דוח ועדה בין-משרדית לשיפור השימוש באמצעי תשלום מתקדמים, שבה היו חברים משרד האוצר, בנק ישראל, משרד המשפטים ועוד. בחודש ינואר 2019, פרסם חוק שירותי תשלום אשר קובע הוראות אשר דורשות היערכות מקיפה של הבנק בתוך תקופת היערכות של שנה, עד לחודש ינואר 2020. החוק מחליף את חוק כרטיסי חיוב ולמעשה מחיל הגנות צרכניות שהיו שמורות עד עתה לעולם הכרטיסים גם על אמצעי תשלום מסורתיים בבנקים כגון העברות מחשבון והרשאות לחיוב חשבון. בנוסף, יוחלו הגנות גם על אמצעי תשלום חדשניים כגון אפליקציות תשלומים, ארנק אלקטרוני ועוד. ההסדר שנקבע בחוק מסתמך בין היתר על עקרונות דירקטיבת PSD2 שנכנסה לתוקף בחודש מאי 2018 באירופה. היערכות הבנק נדרשת בעיקר בנושא התאמת החוזים, הגילוי הנאות וההודעות הנדרשות לגבי כלל אמצעי התשלום שהבנק מעמיד ללקוחותיו, בנושא החובה והאחריות המוטלות על הבנק לעניין שימוש לרעה ובנושא ההרשאות לחיוב חשבון, אשר החוק מקדיש לו פרק ייחודי. תזכיר חוק נוסף בנושא, הקובע את החובות החלות על מי שמבקש לקבל רישיון ולשמש כנותן שירותי תשלום, התפרסם בחודש אוגוסט 2018 להערות הציבור והוא צפוי להגיע לדין בכנסת הנכנסת.

הוראות יוזמות מהותיות ברבעון הראשון של שנת 2019

- ניהול בנקאי תקין 311 - ניהול סיכונים אשראי - בחודש אפריל 2019 פרסם בנק ישראל טיוטה נוספת המעדכנת את ההוראה - לעניין שמירה על הציבות וניהול הסיכונים, הוגדרה דרישה לקחת בחשבון את איכות הממשל התאגידי בחברה לווה בעת העמדת אשראי. לעניין יעילות ופישוט תהליכים - ההוראה משווה את הפטור מקבלת דו"ח כספי בניכיון חייבים מתאגידים מקומיים (עד 10 מיליון ש"ח) כפי שקיים לגבי ניכיון חייבים בעסקאות יצוא.
- ניהול בנקאי תקין 353 - הנפקת ערבויות - בחודש אפריל 2019 פרסם בנק ישראל טיוטה נוספת המעדכנת את ההוראה כך שתתאפשר הנפקת ערבות באמצעים ממוחשבים (מוותר על דרישת הנפקת ערבות בעותק מודפס) תוך שימת לב לסיכונים היחודיים הנובעים מכך. באופן זה תתאפשר לבנקים להנפיק מוצרי ערבות דיגיטלית.
- בחודש אפריל 2019 נכנס לפעילות מאגר נתוני אשראי - כתוצאה מהחוק לכל אזרח יהיה דירוג אשראי כאשר דירוג זה יימסר לנותן אשראי בעת בקשת אשראי ולאחר הסכמת האזרח.
- החלפת עוגני הריבית בחו"ל - בחודש פברואר 2019 שלח בנק ישראל טיוטת מכתב לעניין סיום השימוש בריבית ה-LIBOR. המכתב מורה לבנקים להיערך לנושא באופן מקיף; בין היתר מתבקשים הבנקים למנות גורם ניהולי האחראי לריכוז בחינת השפעות הנושא והמעקב אחרי הטיפול בנושא. בנוסף יערכו הבנקים מיפוי של המכשירים והחוזים שלהם פוטנציאל להיות מושפעים מהחלפה זו. כמו-כן מתבקשים הבנקים לבצע ניתוח סיכונים מקיף הן לתאגיד והן להשלכה על יחסי הבנק והלקוח וכן לקבוע מדיניות ונהלים המתאימים למעבר תוך בחינת תרחישים שונים בקצב המעבר.
- רשות התחרות פרסמה בחודש פברואר 2019 טיוטת חוות דעת לעניין כח שוק - לפי תיקון 21 לחוק ההגבלים העסקיים, נקבע כי מונופול יחשב מי שמחזיק כוח שוק משמעותי ביחס לאספקת נכסים או ביחס למתן שירותים או רכישתם (זאת בשונה מההגדרה הקודמת אשר קבעה כי מונופול יוגדר כמי ששולט בלמעלה מ-50% מהשוק). טיוטת חוות הדעת מסבירה מהו להבנת הרשות כח שוק משמעותי, וכיצד יש לבחון את קיומו. בנוסף, הטיוטה קובעת כי ייתכן ותהיה אפשרות גם למספר גורמים הפועלים בשוק אחד להפעיל כח שוק משותף. קביעה זו מעלה חשש להגדרת כלל המערכת הבנקאית.
- חקיקה פרטית לטובת נוטלי משכנתאות
- בחודש ינואר 2019 פרסם תיקון 30 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) העוסק בדחיית פירעון הלוואה לדיוור של לקוח בנסיבות מיוחדות, החוק קובע כי על הבנקים (וגופים חוץ בנקאיים ככל שאלו ימכרו משכנתאות בעתיד) לאפשר ללקוח, לבחור מסלול הלוואה בו הוא יהיה רשאי, לדחות תשלומים בגין הלוואה לדיוור במקרה של אבטלה, מחלה, לידה או פגיעה.
- בחודש ינואר 2019 פרסם ברשומות תיקון 31 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) העוסק בדחיית תשלומי משכנתא עקב פטירת לווה - על-פי התיקון לחוק, במקרה של פטירת לווה, לבקשת מי שחייב לפרוע את הלוואה, על הבנק לדחות את תשלומי המשכנתא, לתקופה שלא תעלה על 12 חודשים, ללא תשלום וללא חיוב בריבית פיגורים.
- תיקונים אלו יכנסו לתוקף בחודש יולי הקרוב.

ביאור 16 יוזמות רגולטוריות (המשך)

• תיקון של דיני התחרות - בחודש ינואר 2019 פורסם תיקון 21 לחוק ההגבלים העסקיים - על-פי התיקון לחוק, הרשות (שתיקרא מעתה רשות התחרות) תוכל להכריז על חברה כמונופול גם אם נתח השוק שלה נמוך מ-50%, כל עוד היא סבורה שיש בידה כח שוק משמעותי. בנוסף, תקרת העיצומים הכספיים שלרשות יש סמכות להטיל על תאגידים שהפרו את החוק תעלה מ-24 מיליון ש"ח ל-100 מיליון ש"ח.

יוזמות רגולטוריות אלו משפיעות לרעה על הכנסות הבנק ועל הוצאותיו, ועלולות להשפיע לרעה על עסקי קבוצת הבנק בעתיד. בשלב זה, הבנק בוחן את המשמעויות הכוללות של האמור לעיל על הכנסות הבנק ומשמעויות עסקיות ותפעוליות ארוכות טווח נוספות. השפעות אלו אינן ניתנות לכימות בשלב זה ותלויות, בין היתר בהתנהגות הלקוחות, שינויים רגולטוריים נוספים ופעילות המתחרים.

[לפרטים נוספים בנושא רפורמות מרכזיות נוספות ראה פרק חברות מוחזקות עיקריות, קבוצת ישראל לטל וכן ביאור 35 בדוחות הכספיים לשנת 2018.](#)

ביאור 17 אירועים לאחר תאריך המאזן

היפרדות מקבוצת ישראל

בהמשך לאמור בביאור 15.ה. לדוח השנתי של הבנק לשנת 2018 לעניין היערכות הבנק להיפרדות מקבוצת ישראל, בהתאם לנדרש בחוק להגברת התחרותיות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), תשע"ז-2017 ("החוק להגברת התחרותיות") מכר הבנק בהצעת מכר לציבור, לאחר תאריך המאזן, ביום 8 באפריל 2019 כ-65.2% מהונה של ישראל כרטיס בתמורה (ברוטו) כוללת של כ-1.76 מיליארד ש"ח. בהתאם לכללי החשבונאות החלים על הבנק ביחס למקרה של ירידה משיעור החזקה של 50% בחברה בת, צפוי הבנק, לרשום רווח נטו (לאחר מס והוצאות הקשורות בהצעת המכר) של כ-210 מיליון ש"ח שיוכר ברבעון השני של שנת 2019, בגין חלק ההשקעה שנמכר ובגין שיערוך יתרת ההשקעה שנתרה בהתאם לשווי המניות למועד ההנפקה. לפרטים בדבר דיוני השומה בקשר עם מס רווח בגין רווחים ראויים לחלוקה, ראה [ביאור 3.ג.8. לדוחות הכספיים לשנת 2018](#).

מיד לאחר הצעת המכר יחזיק הבנק כ-33% ממניות ישראל כרטיס והשקעה זו תטופל לפי שיטת השווי המאזני כל עוד לבנק תהיה השפעה מהותית בישראל. ביום 11 באפריל 2019 ובמענה לבקשת הבנק, עדכן בנק ישראל את היתר השליטה בישראל כרטיס, כך שגרעין השליטה שעל הבנק להחזיק בישראל כרטיס לא יפחת מ-30% מכל סוג של אמצעי השליטה בסולקים, וזאת חלף 50% בהיתר הקודם.

לפי הוראות החוק להגברת התחרותיות יהיה הבנק רשאי להחזיק ביתרת החזקותיו בישראל כרטיס עד ליום 31 בינואר 2021 הבנק נערך להשלמת ההיפרדות מקבוצת ישראל כרטיס כנדרש בחוק במספר חלופות אפשריות ובהן: מכירת מניות המהוות גרעין שליטה בישראל כרטיס, מכירה פרטית ללא גרעין שליטה או הצעה לציבור של מניות ישראל כרטיס, למשקיעים זרים או ישראלים, חלוקת מניות ישראל כרטיס או אופציות רכישה למניות בדרך של דיבידנד בעין, מכירה בבורסה (כפוף לכללי החסימה של הבורסה), או שילוב של אילו מהחלופות. אין ודאות בנוגע לאופן ולעיתוי בו יבחר הבנק להשלים את ההיפרדות.

א

איגוח 27, 25, 24, 11, 206, 83, 34
אשראי לציבור 51, 49, 48, 47, 46, 45, 44, 43, 40, 39, 38, 25, 22, 14, 8
 , 140, 139, 138, 137, 136, 134, 130, 126, 97, 96, 95, 94, 80, 77, 73, 67
 , 155, 154, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 145, 144, 143, 142, 141
 , 190, 188, 187, 186, 184, 183, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 157, 156
 18, 17, 206, 205, 200, 198, 193, 192

ג

גידור 20, 10, 192, 123, 87, 86, 85, 83, 79, 53, 42, 38, 24, 21, 20

ד

דיבידנד 172, 171, 158, 115, 105, 104, 83, 77, 75, 74, 41, 40, 30, 14, 8
 12, 173

ה

הון והלימות הון 42
הון מניות 12, 75, 74, 33
הלבנת הון 34, 10, 194, 189, 18
הלוואות לדיור 94, 80, 54, 52, 49, 48, 47, 43, 40, 39, 34, 26, 25, 8
 , 143, 142, 141, 140, 138, 137, 136, 134, 132, 130, 128, 126, 124, 96, 95
 20, 3, 186, 185, 179, 156, 155, 145, 144
הליכים משפטיים 11, 113, 19
הפרשה פרטנית להפסדי אשראי 148, 147, 146
הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי 198, 22

ו

ועדת שטרומ 195, 182, 174

ז

זכויות עובדים 9, 103, 102, 101, 100, 99, 76, 67

ח

חובות פגומים 143, 142, 134, 130, 126, 96, 95, 94, 51, 45, 44, 14, 12
 200, 161, 154, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 144

י

ירידת-ערך 18, 79

מ

מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה 138, 137, 136, 67, 42, 40, 28, 8
 182, 179, 139
מגזרי פעילות פיקוחיים 130, 128, 126, 124, 67, 40, 39, 36, 35, 8, 7
 192, 138, 137, 136, 134, 132
מדינות זרות 27
מימון ממונף 23, 3, 58, 57, 8
מינוף 16, 15, 5, 3, 111, 110, 109, 108, 107, 106, 105, 104, 67, 34, 12, 8
 17
מסגרות אשראי 156, 26

נ

נגזרים 79, 76, 74, 73, 67, 58, 52, 51, 49, 48, 47, 43, 38, 29, 26, 20, 8
 , 161, 160, 159, 158, 123, 122, 121, 120, 119, 118, 117, 116, 99, 84, 83, 82
 , 200, 197, 192, 191, 173, 172, 171, 170, 169, 167, 166, 165, 164, 163, 162
 33, 19, 17, 16, 15, 206, 205, 204, 203, 202, 201
נזילות 33, 32, 31, 30, 29, 10, 9, 5, 3, 123, 111, 60, 50, 42, 30, 14, 12, 7
ניירות-ערך 51, 49, 48, 47, 42, 33, 31, 28, 27, 25, 24, 20, 14, 12, 11, 8
 , 96, 95, 94, 93, 92, 91, 90, 89, 88, 87, 86, 85, 82, 77, 76, 73, 72, 67
 , 150, 149, 148, 147, 146, 144, 143, 142, 141, 140, 139, 124, 120, 112, 109
 , 167, 166, 165, 164, 163, 162, 161, 160, 159, 158, 155, 154, 153, 152, 151
 26, 16, 15, 14, 8, 206, 202, 200, 183, 175, 174, 170, 169
נכסים אחרים 142, 141, 140, 139, 96, 95, 94, 76, 73, 49, 48, 47, 34
 , 160, 159, 158, 155, 154, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 144, 143
 25, 24, 201
נכסי סיכון 28, 13, 12, 11, 9, 5, 3, 134, 130, 126, 105, 34, 32, 12

ס

סייבר 10, 42, 14
סיכון אשראי 49, 48, 47, 46, 44, 43, 42, 35, 34, 32, 27, 26, 22, 14, 8, 7
 , 141, 140, 123, 122, 121, 105, 97, 96, 95, 80, 67, 58, 56, 55, 54, 51, 50
 , 156, 155, 154, 153, 152, 151, 150, 149, 148, 147, 146, 145, 144, 143, 142
 26, 25, 24, 22, 21, 19, 17, 16, 13, 11, 10, 5, 3, 198, 183, 164, 162, 161, 157
סיכונים אחרים 60, 7
סיכון מוניטין 35, 10, 9, 3, 42, 14
סיכון מימון 60
סיכון נזילות 33, 30, 10, 5, 3, 123, 60, 42, 14, 12, 7
סיכון סביבתי 35, 9, 3, 61
סיכון רגולטורי 10, 42, 14
סיכון ריבית 28, 27, 10, 3, 59, 42, 30, 14
סיכון שוק 28, 27, 13, 11, 10, 5, 3, 123, 59, 42, 34, 14, 8, 7
סיכון תפעולי 34, 13, 11, 10, 3, 123, 105, 61, 42, 34, 32, 14

ע

עמלות 8, 13, 14, 19, 22, 23, 35, 36, 39, 40, 71, 81, 124, 128, 132, 136,
137, 138, 179, 181, 183, 184, 186, 187, 188, 190, 192, 199, 200
ענפי משק 8, 25, 26, 28, 35, 49, 51, 58, 19

פ

פיקדונות הציבור 14, 25, 28, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 67, 73, 80, 82,
98, 126, 130, 134, 136, 137, 138, 158, 159, 160, 162, 163, 164, 183, 184,
185, 187, 188, 190, 191, 192, 193, 202, 203, 205

ר

רווח למניה 71, 81

ש

שווי הוגן 9, 20, 24, 29, 33, 43, 59, 67, 72, 79, 83, 85, 86, 87, 88, 89,
90, 91, 92, 93, 100, 119, 120, 121, 122, 123, 161, 162, 163, 164, 165, 166,
167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 197, 28, 29, 12

ת

תגמול 74, 75, 206
תיק בנקאי 59, 60, 28, 29
תיק למסחר 27
תשלום מבוסס מניות 74, 75, 76